

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
MÜZE EĞİTİMİNİN
SANAT TARİHİ, SANAT ELEŞTİRİSİ
VE ANASANAT ATÖLYELERİNDE UYGULAMALARA
ETKİSİ**

Taylan ÇETİN

**İzmir
2006**

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
RESİM-İŞ ÖĞRETMENLİĞİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

**RESİM-İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALLARINDA
MÜZE EĞİTİMİNİN
SANAT TARİHİ, SANAT ELEŞTİRİSİ
VE ANASANAT ATÖLYELERİNDE UYGULAMALARA
ETKİSİ**

Taylan ÇETİN

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Emine HALIÇINARLI**

**İzmir
2006**

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışmada jürimiz tarafından

.....

Anabilim Dalı Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Üye.....
Adı Soyadı (Danışman)

Üye.....
Adı Soyadı

Üye.....
Adı Soyadı

Onay

Yukarıda imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

...../...../200.

.....

Prof. Dr.

Enstitü Müdürü

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DÖKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU

Tez No :

Konu Kodu :

Üniv.kodu :

*Not : Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tezin yazarının**Soyadı :** ÇETİN**Adı :** TAYLAN

Tezin Türkçe Adı : RESİM-İŞ ANABİLİM DALLARINDA MÜZE EĞİTİMİNİN SANAT TARİHİ, SANAT ELEŞTİRİSİ VE ANA SANAT ATÖLYE UYGULAMARA ETKİSİ

Tezin Yabancı Dildeki Adı : THE INFLUENCE OF THE MUSEUM EDUCATION ON THE HISTORY OF ART, ART CRITICISM AND MAIN ART STUDIO PRACTICES IN THE DEPARTMANT OF PAINTING OF EDUCATION FACULTY

Tezin Yapıldığı

Üniversite : DOKUZ EYLÜL ÜNİ. **Enstitü :** EĞİTİM BİLİMLERİ **Yılı :** 2006
Diğer kuruluşlar :

Tezin Türü :

X- Yüksek Lisans
 2 – Doktora
 3 - Tıpta Uzm.
 4 – Sanatta Yeterlilik

Dili : TÜRKÇE**Sayfa sayısı :** 86**Referans sayısı :****Tez Danışmanlarının****Ünvanı :** YRD.DOC.DR.**Adı :** EMİNE**Soyadı :** HALIÇINARLI**Ünvanı :****Adı :****Soyadı :****Türkçe Anahtar kelimeler**

MÜZE
 MÜZE EĞİTİMİ
 SANAT
 SANAT EĞİTİMİ

İngilizce Anahtar kelimeler

MUSEUM
 MUSEUM EDUCATION
 ART
 ART EDUCATION

Tarih :**İmza :**

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Resim - İş Eğitimi Bölümlerinde Sanat Tarihi, Sanat Eleştirisi ve Anasanat Atölyelerinde Uygulamalara Etkisi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2006

Taylan ÇETİN

TEŞEKKÜR

Tez çalıőmalarım süresince bana rehberlik ederek destek ve yardımlarını benden esirgemeyen tez danıőmanım, Sayın Yrd. Doç. Dr. Emine HALIÇINARLI'ya ve bu süreçte manevi desteklerini hep hissettiren aileme, arkadaşlarıma ve hocalarıma teşekkürü bir borç bilirim.

Taylan ÇETİN

İzmir 2006

TABLolar LİSTESİ.....
ŞEKİL VE RESİMLER LİSTESİ.....
EKLER LİSTESİ.....
ÖZET.....
ABSTRACT.....

BÖLÜM I

GİRİŞ.....1
 Problem Durumu.....1
 Amaç ve Önem.....2
 Problem Cümlesi.....2
 Alt Problemler.....2
1.1 Sanat nedir?.....2
1.2 Eğitim nedir?.....3
1.3 Sanat eğitimi nedir?.....7
1.4 Müze ve müzecilik nedir?.....8
1.5 Türkiye’de müze ve müzeciliğin tarihsel gelişimi nasıl olmuştur?.....9
1.6 Dünya’da müze ve müzeciliğin tarihsel gelişim nasıl olmuştur?.....13
1.7 Müze çeşitleri nelerdir?.....17
1.8 Müze ve eğitim nasıl olmalıdır?.....26
1.9 Sanat tarihi.....27
1.10 Sanat eleştirisi.....29

1.11 Ana sanat atölye uygulamaları.....	31
Sayıtlılar.....	32
Sınırlılıklar.....	32
Tanımlar.....	33
Kısaltmalar.....	34

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR.....	35
2.1 Müze gezilerinde öğretmenin müze ziyareti öncesi hazırlığı	35
2.2 Müze gezilerinde öğretmenin yapması gereken uygulamalar	37
2.3 Müze gezilerinde öğretmenin müze ziyareti sonrası değerlendirmesi	39
2.4 Örnek müze ziyareti incelemesi (Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 Yıl 60 Sanatçı sergisi).....	42
2.4.1 Sanal Müze Tanımı ve Sanal Müze içeriği.....	42
2.4.2 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi Eğitim Projesi Raporu.....	45
2.4.3 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi izleyici görüşleri anketi.....	48
2.4.4 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi 1-3, 4-7 ve 8 ve üstü sınıflara uygulanan anketler.....	50
2.4.5 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi Anket sonuçları ve değerlendirmeleri.....	57
2.4.6 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi öğrenci görüşleri.....	58
2.5 Örnek müze incelemesi (İstanbul Modern Sanat Müzesi).....	63

2.5.5 İstanbul Modern Sanat Müzesi Binası ve tarihçesi.....	69
2.5.8 İstanbul Modern Sanat Müzesi Eğitimi Faaliyetleri.....	75
2.5.9 İstanbul Modern Sanat Müzesi Etkinlikleri.....	78
2.5.10 İstanbul Modern Sanat Müzesinde Yeni Medya Alanı.....	78

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli.....	80
Evren ve Örneklem	80
Veri Toplama Araçları.....	81
Veri Çözümleme Teknikleri.....	81

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerine olan etkisinin Resim-İş eğitimi öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi.....	82
---	-----------

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	91
---	-----------

KAYNAKÇA

EKLER

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1 Sanat eleştirisi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?.....87

Tablo 2 Sanat tarihi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?.....88

Tablo 3 Ana sanat atölye uygulamaları dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?.....89

ŞEKİL VE RESİM LİSTESİ

Şekil 1 Formal ve İnformal Eğitim.....	5
Şekil 2 Formal Eğitim.....	5
Şekil 3 Yaygın Eğitim.....	6
Resim 1 Ayairini Kilisesi.....	10
Resim 2 Arkeoloji Müzesi.....	10
Resim 3 Modern Sanat Müzesi.....	15
Resim 4 Ulusal Galeri.....	18
Resim 5 Büyük Salon Louvre Müzesi.....	18
Resim 6 Salvador Dali Müzesi.....	19
Resim 7 Amerikan Doğal Tarih Müzesi.....	21
Resim 8 Franklin Bilim Müzesi.....	22
Resim 9 Johnson Uzay Merkezi.....	23
Resim 10 Çocuk Müzesi.....	24
Resim 11 Henry Ford Müzesi.....	24
Resim 12 Sanal Müzenin Ekran Görüntüsü.....	42
Resim 13 Örnek Öğrenci çalışması.....	60
Resim 14 Örnek Öğrenci çalışması.....	61
Resim 15 Müze gezisi sırasında yapılan uygulamalar.....	61
Resim 16 Müze gezisi sırasında yapılan uygulamalar.....	62
Resim 17 İstanbul Modern Sanat Müzesinden Bir görünüm.....	63

Resim 18 İstanbul Modern Sanat Müzesi.....	64
Resim 19 Sergi Mekanından Bir Görünüm.....	65
Resim 20 Sergi Mekanından Bir Görünüm.....	66
Resim 21 Binanın Tarihi Görünümleri.....	67
Resim 22 Öğrenci Örnek Çalışmaları.....	68
Resim 23 Öğrenci uygulamaları.....	69
Resim 24 İstanbul Modern Sanat Müzesi Yeni Medya Alan Uygulaması.....	72

EKLER LİSTESİ

- Ek 1.** Eczacıbaşı Sanal Müzesi Projelerine Katılan Öğrencilerin Değerlendirmeleri
- Ek 2.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Yönetim Kurulu
- Ek 3.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Uluslararası Danışma Kurulu
- Ek 4.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Plastik Sanatlar Danışma Kurulu
- Ek 5.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Küratörleri
- Ek 6.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Dünya basınında yer almış haberlerden örnekler
- Ek 7.** İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Türkiye basınında yer almış haberlerden örnekler
- Ek 8.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı dördüncü yıl yedinci yarıyıl Resim Ana Sanat Atölyesi dersi içeriği
- Ek 9.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı dördüncü yıl sekizinci yarıyıl Resim Ana Sanat Atölyesi dersi içeriği
- Ek 10.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı üçüncü yıl altıncı yarıyıl Sanat Eleştirisi dersi içeriği
- Ek 11.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı birinci yıl bir ve ikinci yarıyıl Temel Tasarım dersi içeriği
- Ek 12.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı birinci yıl birinci yarıyıl Temel Tasarım dersi içeriği
- Ek 13.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı birinci yıl ikinci yarıyıl Türk Sanatı Tarihi dersi içeriği
- Ek 14.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı birinci yıl birinci yarıyıl Sanat Tarihine Giriş dersi içeriği ve birinci yıl ikinci yarıyıl Batı Sanat Tarihi dersi içeriği
- Ek 15.** Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı üçüncü yıl beşinci yarıyıl Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi içeriği

ÖZET

Bu araştırma; Türkiye’de Eğitim Fakültelerinde Resim-İş Anabilim Dallarında müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamalarına etkisini literatür tarama, yapılmış organizasyonların sonuçlarının değerlendirilmesi ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi yöntemiyle hazırlanmıştır.

İlk bölümde sanat, eğitim, sanat eğitimi, müze ve müzecilik, müzelerin dünyada ve Türkiye’de tarihsel gelişimleri, müze çeşitleri, müze ve eğitim, sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları konuları elen alınmış ve incelenmiştir.

İkinci bölümde ilgili yayın ve araştırmalar kapsamında müze ziyaretlerinin hazırlığı, uygulamaları ve değerlendirmeleri, örnek müze ziyareti ile yapılan uygulamalar ve sonuçları, uygulama ile ilgili öğrenci çalışmaları ve görüşlerinin yanı sıra örnek müze incelemesi yapılmıştır.

Dördüncü bölümde ise müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerine olan etkisinin Resim –İş Eğitimi Öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi konulu nitel araştırma uygulanmıştır. Nitel araştırma yöntemiyle çıkan sonuçlar betimsel ve içerik analizi ile değerlendirilmiştir.

Sonuç olarak Türkiye ve Dünya’daki müze eğitiminin gelişmeleri ,genel kavramlar , uygulamalar ve nitel araştırma ile elde edilen sonuçlar ile değerlendirilmiştir.

ABSTRACT

This research reveals the influence of Museum Education on the History of Art, the Art Criticism, and the Main Art studio Practices in the Painting Department of Education Faculty, in Turkey by means of the consults of relevant literature, the evaluation of the results of evaluations of the organisations and the determination of student opinions.

In the first part, the topics of art, the education, the education of art, museum , museum and education, the history of Art, and Art Criticism and the main art studio Practices are investigated.

In the second Part, the preparation, the application and the evaluation of the museum visits, the application and the results with a sample of a visit to a museum, the studies and opinions of the students about the applications', and finally the investigation of a sample of museum are done in the context of the related publications and investigations.

In the third part, the qualitative research, which is about the influence of museum education on the History of Art, Art Criticism, the lessons of main art studio practices, depending upon the opinions of the students of the Education of the Paintings is applied. The results of the qualitative research are evaluated by descriptive and content analyses.

Finally, the developments of the Museum Education in Turkey and in the world are evaluated by means of general concepts, applications and the results of the qualitative research.

BÖLÜM I

Giriş:

Daha modern ve çağdaş bir toplum oluşabilmesi için ve belirli bir kültür, bilinç düzeyine ulaşılabilmiş bireylerin yetiştirilmesi amacı ile müze eğitiminin önemini ve eğitim fakültelerinde resim iş bölümlerinde sanat eleştirisi , sanat tarihi ve ana sanat atölye uygulamalarına etkisini değerlendirecektir. Sanat eğitiminin öğretilmesinde ve kavranmasında en etkin rollerden birini müze kurumları oynamaktadır. Gelişmiş ülkelerde müze kurumlarına önem verilmektedir. Müzelere ayrılan bütçeler, eğitim programları, istihdam, devlet politikaları müzelere verilen önemin birer göstergesidir. Temel müze kavramını anlayabilmemiz için t bölümünde müze kurumlarının tarihsel gelişimleri, müze çeşitlerini inceleyeceğiz. Müzelerin sanat ve sanat eğitimi ile olan ilişkileri ve ilk, orta ve yüksek öğretimdeki öğretim yöntemlerini ve uygulamaları incelenecektir. Müzelerin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve sanat uygulamalarında ne kadar etkin olduğunu nitel araştırma yöntemi ile incelenecektir.

Problem Durumu:

Türkiye 'de sanata gösterilen duyarlılığın Dünya ile karşılaştırıldığında yetersizliği ve toplumumuzun sanat ile ilgili yeterli önemi ve özeni göstermemesinin temel sorunlarından birisi sanat eğitiminin yetersizliği ile ilişkilidir. Sanat eğitimi okullarda verildiği gibi toplumda da müze gibi kurumlar ile sağlanabilmektedir. Problemin çözümü ile ilgili olarak kaynak eğitim fakülteleri resim iş ana bilim dallarında yetişmekte olan öğretmen adaylarıdır. Resim iş ana bilim dallarında yetişmekte olan sanat eğitimcilerinin bu süreç içerisinde aldıkları sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerinde müze eğitiminin yeri önemi ve kullanımı ve bunların sonucunda topluma dönecek yansımaları problem durumunu oluşturmaktadır.

Amaç ve önem:

Eğitim Fakültelerinde yetiştirilen sanat eğitimcilerinin ilköğretim ve orta öğretimde etkili ve sanatsal birikimlerinde etkin olabilmelerinde; sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamalarına müze eğitiminin katkısının önemi çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Problem Cümlesi

Bu çalışma problem olarak; Eğitim Fakültelerinde Müze Eğitiminin yeterli donanımına sahip sanat eğitimcisinin yetiştirilmesi açısından; sanat tarihi, sanat eleştirisi ve sanat uygulamalarına etkilerini ve rolünün önemini ele almıştır.

Alt Problemler

1. Sanat nedir?

Sanat insanın var olmasıyla başlayan bir olgudur. Tarih boyunca insanlığın kurduğu ayrı medeniyetlerde ayrı kültürler oluşmuştur. Ayrı kültür ve medeniyetlerin kendilerine özgü sanat anlayışları oluşmuştur. İnsanın maddi yapısının yanında manevi yapısını da var kılar. Manevi yapısı insanın duyguları, sezgileri, bilinçaltı, içgüdüleridir. Bütün bunlar sanat etkinliğinin oluşmasını sağlayan etmenlerdir.

Sanatın yapılabilen kesin ve sabit bir tanımı olmadığı gibi nasıl doğduğu konusunda da bir kesin bir bilgi yoktur. Hegel sanatı “ruhun madde içindeki görünümü olarak tanımlar”. Schiller sanatı, “insanın özgürlük dünyasının ortaya çıkmasını sağlayan önemli bir araçtır” şeklinde tanımlar. Herbert Read ise sanatı “ hayata uygulanan bir mekanizmadır, onsuz varlıklar dengesini kaybeder. Toplumsal,

ruhsal bir karmaşıklık içine girerler” olarak tanımlar. Bütün tanımlarda ortak sanatın insanca olduğudur.

Gömbriç sanatın başlangıcını şu şekilde tanımlıyor:

“ İlkeller için, bir kulübe ve bir imge arasında yararlılık açısından hiçbir fark yoktur. Kulübeler onları yağmurdan, rüzgardan, güneşten ve kendilerini yaratmış olan ruhlardan korurlar; imgeler ise, onları, doğal güçler kadar gerçek olan öteki güçlere karşı korurlar. Bir başka deyişle, resimler ve heykeller büyüsel amaçlarla kullanırlar” (gömbrich, e.h.s:39)

Sanatın doğuşu ile ilgili en yaygın görüş sanatın büyü olarak ortaya çıkışıdır. Sanat insanlığın gelişiminde bilim ve din gibi ana unsurlardan biridir. İnsanlık tarihi, medeniyetleri ; kültür, sanat, bilim ve dinler sayesinde oluşmuştur. Günümüzde gelişmişliğin en büyük göstergesi teknolojik gelişmişlik ve sanattır. Gelişmiş ülkelerin sanat ve sanat eğitime verdikleri önem çok açıktır. Bunun en net göstergesi gelişmiş ülkelerin müzelere buna bağlı olarak sergiler, sanat organizasyonlarına ayırdıkları bütçelerdir.

“ Baş döndürücü bir hızla değişen dünyanın dinamik yapısına ayak uydurabilmek ancak yaratıcı güçlerle donanmış bir kişilik geliştirmekle olasıdır. Bireyin yaratıcı güçlerinin ortaya çıkarılmasının en etkili yollarından biri de insanın sanat yoluyla eğitimidir.” (Çakmak,2002, s:16)

2. Eğitim nedir?

İnsanın yarattığı her şeyi genel olarak kültür olarak tanımlayabiliriz. *“En geniş anlamıyla eğitim toplumdaki kültürlenme sürecinin bir parçasıdır”*(Coşkun Bayrak: s.3). Kültürlenmenin amaçlı ve planlı o olarak yapılan kısmı eğitimidir. Eğitim için yapılmış birçok tanım vardır.

- “ 1. Eğitim,. Genel anlamda bireyde davranış değiştirme sürecidir.*
2. Eğitim, geniş anlamda bireyin toplum standartlarını, inançlarını ve yaşam yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir.

3. *Eğitim, kişinin yaşadığı toplum içinde değeri olan, yetenek, tutum ve diğer davranış biçimlerini geliştirdiği sũreçlerin tũmũdũr.*
4. *Eğitim, bireyin yaşadığı toplumda uygulama değeri olan ve yetenek yœneliř ve diğer œrũntũlerini kazandığı sũreçler toplamıdır.*
5. *Eğitim, seşilmiş ve kontrollũ bir çevrenin, œzellikle de okulun etkisi altında sosyal yeterlik ve en iyi şekilde bireysel gelişmeyi sağlayan sosyal bir sũreçtir.”*
(Fidan, Nurettin,1996; s:5.)

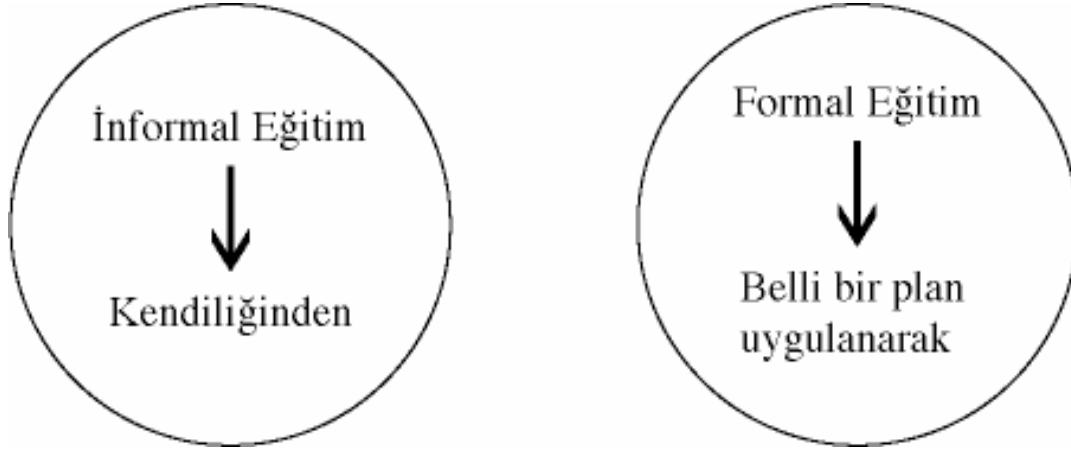
Eğitiminin etki alanları çok geniştir. Eğitim ailede başlar sokakta, okulda ve iş yerinde devam eder. Gũnũmũz teknolojilerinin artışı ile sanal ortam ve kitle iletişim araçları sayesinde daha geniş bir alanda devam eder. Ancak eğitim planlı ve programlı uygulanmalıdır. Okullar eğitimin en œnemli kısımlarını oluştururlar. Okullarda plan ve program uygulanarak sũrdũrũlen eğitim formal eğitim olarak tanımlanır. Formal eğitim amaçlıdır ve daha œnceden hazırlanmış bir plan ve program çerçevesinde gerçekteşirilir. Formal eğitim belirlenmiş bir çevrede ve belirlenmiş bir zaman aralığında uygulanır. Belirli aşamalar sonunda değerlendirme işlemi uygulanır.

Endũstri, tarım ve hizmet gibi alanlarda kişileri bir mesleğe hazırlamak ya da meslekte ilerlemelerini sağlamak amaçlı yapılan œđretim etkinlikleri ve kurslar da formal eğitimin bir parçasıdır.

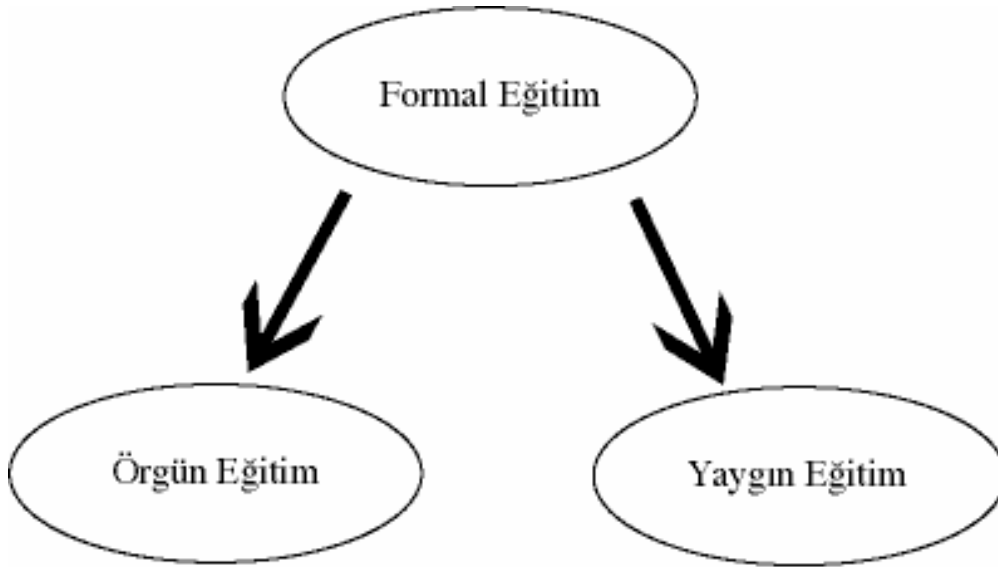
“ Őlkemizde her yıl binlerce insan bu tũr amaçlı, planlı ve kısa sũreli eğitim sũrecinden geçerek yeni bilgi, beceri, tutum ve değerler kazanmaktadırlar.”(Fidan, Nurettin ve Mũnire Erden, s,9)

İnformal eğitim ise kendiliğinden oluşan ve gelişen bir sũreçtir. İnformal eğitimde planlama ya da programlama, belirlenmiş bir çevre yada belirlenmiş bir zaman aralığı yoktur. İnformal eğitim için doğal eğitimde denilmektedir. Kişi karşılaştığı durumda çevresiyle etkileşim sonucu farkında olmadan yeni şeyler œđrenir. İnformal eğitim insanın yaşadığı hemen hemen her yerde gerçekteşir. Örneğin sokakta, ailede, işyerinde vb. İnformal eğitim iki ana unsurdan oluşur. Gœzlem ve taklit.

Toplumlar büyüdükçe informal eğitim yetersiz kalmış bu amaçla formal eğitim geliştirilmiştir.

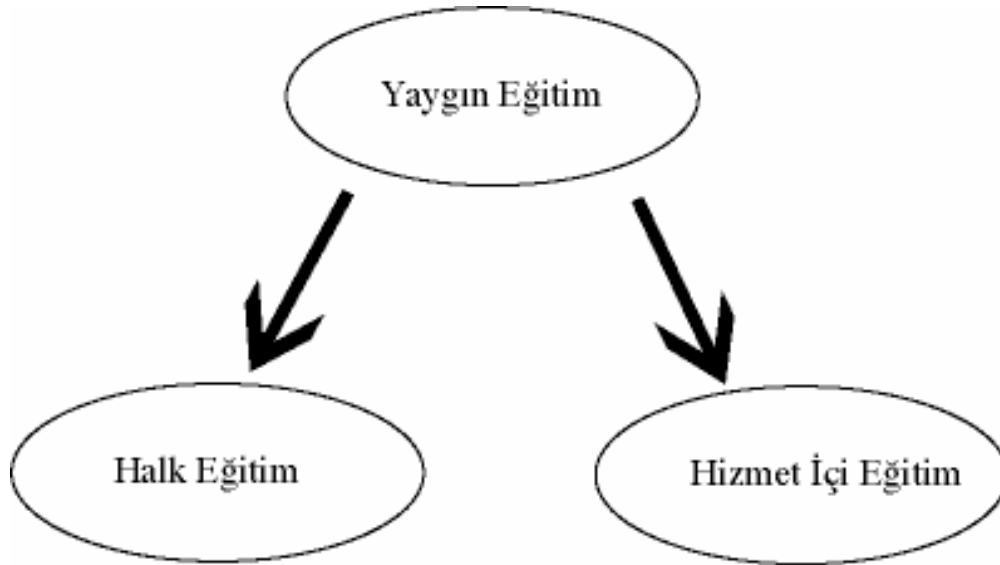
(Bayrak ve diğer, 2004, 9)

Yukarıdaki grafikte görüldüğü gibi formal eğitim iki dala ayrılır. (Bayrak ve diğer, 2004, 10)

Kişilerin iş ve meslek kollarında çalışmaya başlamadan önce okul ya da okul niteliği taşıyan yerlerde genel ve özel bilgiler bakımından yetiştirilmeleri örgün eğitim ile sağlanmaktadır. Örgün eğitim belli yasalarla belirlenmiştir ve okul öncesinden başlayarak üniversite sonuna kadar devam eder. Örgün öğretim okul öncesi, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarından oluşur.

“ Örgün eğitim olanaklarından hiç yararlanmamış durumda olanlara, gittikleri okullardan erken ayrılanlara ya da örgün eğitim kurumlarında okumakta olanlara ve meslek dallarında daha yeterli duruma gelmek isteyenlere uygulanan eğitimidir.” (Bayrak, Coşkun. s:10)

(Bayrak ve diğer, 2004, 10)

Genelde ileri yaşta olan ve normal okul ya da üniversite sisteminin dışında bulunan kişiler için bir eğitim programıdır. Bu programlarda mesleki eğitim ve meslek eğitim, genel eğitim ortak sosyal amaçlara yönelik eğitim kişilere sunulur. Örneğin bir kişi halk eğitim merkezinde yabancı dil ya da resim, el işleri ev ekonomisini öğrenebilirler.

Hizmet içi eğitim ise bir mesleğe sahip kişilerin o meslekle ilgili yetenek, beceri ve bilgilerini artırmaya yönelik yapılan eğitimidir.

3. Sanat eğitimi nedir?

Sanat eğitimi hızla değişen dünyada bireyin uygar bir kişi olması ve buna bağlı olarak uygar bir toplum oluşması açısından önemlidir. Sanat eğitimi bireyin ruhsal ve bedensel bütünlüğü içinde görsel algısını, estetik duygularını, yeteneklerini, yaratıcılığını geliştirir. Bu sebeplerden dolayı şunu açıkça söyleyebiliriz ki sanat eğitimi sadece sanatçı yetiştirmek için değildir. Sanat eğitimi insan doğasında bulunduğundan dolayı formal eğitim uygulamalarının yoksunluğunda dahi devam eder. Bu nedenle sanat eğitimi genel eğitimin bir parçasıdır.

Sanat eğitiminin özel amaçları vardır ki bunlar:

“ 1. Sanatsal aktivitelerin (sanatsal etkinliklerin) ve yaratıcılığın doğasını tanımaları ve benimsemeleri.

2. Duyusal, duyuşsal, bilgisel, entelektüel etkinlikleri bağlı artistik becerileri kazanmaları.

3. Sanatsal etkinliklerle ilgili ortaya çıkan düşünce ve hareket özgürlüğü ile ilgili bazı olasılıkları öğrenmeleri.

4. Görme, ayırmama (görsel duyarlılığın gelişimi) ve görsel olan her şeyin netleştirilmesine olanak sağlayan aktif bir algılama işlevi olduğu şeklinde beceri kazanmaları. Sanat yapıtlarını değerlendirebilecek, onları ayımsayabilecek nitelikli, sanat tarihi ve estetiksel bilgi birikimine sahip olmalarını sağlamak.

5. Günümüzün en önemli sorularından biri olan “çevre” kavramının ne anlama geldiğini anlamalarını, yetişkin bir birey olarak onun geliştirilmesi için duyarlı olmalarını, sorumluluk alabilmelerini sağlamak.

6. Araştıran, inceleyen, sorgulayan, hoşgörülü, geniş, özgür düşünceli bireylerin yetişmesine olanak sağlamak.

7. Toplumsal ve kültürel yaşamda kendine güvenen katılımcı, sorumluluk sahibi, üretken, kişiliklerin oluşumuna katkıda bulunmak.” (Artut, Kazım,2001, s:95)

Sanat eğitimi gerekliliğini kısaca, gelişen değişen ve teknolojinin bir getirisi olarak hızlanan dünyada; çevresine daha uyumlu, yaratıcı, üretken kişiler yetiştirmektir.

4. Müze ve müzecilik nedir?

İnsanlık tarihinin sonraki nesillere aktarımını sağlayan bir araç olarak müzenin birçok farklı tanımı vardır.

Türk dil kurumunun tanımına göre müze:

“ Sanat ve bilim eserlerinin veya sanat ve bilime yarayan nesnelerin saklandığı, halka gösterilmek için sergilendiği, yer veya yapı” dır.

Müzeler, sanat eserlerinin ve bilime yarayan nesnelerin halka sergilenmesiyle geçmişle gelecek arasında bir köprü kurmakta, insanlık tarihinin bir aynası olmaktadır. Müzeler toplumun bilimsel ve kültürel geçmişini yansıtarak geleceğini de şekillendirmektedir. Bilimsel nesnelere ve sanat eserlerini toplayıp, araştıran, sergileyen, belgeleyen müzeler aynı zamanda bu nesnelere yaşar bir hale getirir. Müzelerin toplum ile olan ilişkisi, onların eğitim kurumu olmalarını sağlar.

“ Esas olarak müzenin görevi halkı aydınlatmaktır.”(Eğitim Ansiklopedisi, 445)

Bir farklı tanımda ise:

“Tabiat olaylarını ve insan emeğini en iyi temsil eden örnekleri muhafaza eden ve bu örnekleri insan bilgisinin gelişmesi yolunda kullanan bir kurumdur.” (Meydan Larousse, cilt 9,182)

ICOM tarafından yapılan genel tanım ise şöyledir:

“ Toplumun ve gelişiminin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevreye dair tanıklık eden malzemelerin üzerinde araştırma yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan ve sonunda inceleme, eğitim ve zevk alma doğrultusunda sergileyen, kar düşüncesinden bağımsız sürekliliği olan bir kurumdur.” (Madran,Burçak, 1993, 6)

Genel olarak tanımlardan ortaya çıkan sonuç müzelerin toplum için hizmet eden tanıtım, koruma ve en önemlisi eğitim görevlerini üstlenen bir kurum olmasıdır.

5. Türkiye’de Müze ve müzeciliğin tarihsel gelişimi nasıl olmuştur?

Müzelerin başlangıcı bilindiği gibi koleksiyonculukla başlamış sonrasında farklı dallara ayrılan müzeler kurulmuştur. Dünya üzerinde müzecilik bu denli gelişirken, Türkiye’de göçebe hayatın bir sonucu olarak koleksiyonculuk oluşmamış; yerleşik bir düzenin olmaması sonucu müzeler kurulamamıştır.

Yerleşik bir düzene geçildikten sonra bile bu konuda hiçbir çalışma yapılmaması ve üzerine düşülmemesi sonucu birçok tarihi eser yabancı ülkelere çıkartılmıştır. İslam dininin kuralları nedeniyle de heykel ve resim alanındaki eserlerin üretilmesi ve toplanması yasaklanmıştır. Bütün bu sebeplerden dolayı Türk Müzeciliği çok geç gelişmeye başlamıştır.

“Ancak 1846’da Sultan Abdülmecid’in Tophane-i Amire müşiri Damat Ahmed Fethi Paşa tarafından eski silahların İstanbul’da Ayasofya caminin arkasındaki Ayairini (Hagia Eirene) kilisesinde Mecmuai Eslihai Atika ve Mecmuai Asur-ı Atika adı altında toplanmasıyla ilk müze binası meydana getirildi.” (Meydan Larousse, cilt 9,182)

Ayairini ilk müze olarak gösterilebilse de, burasının ziyarete açık olmaması Ayairini’ye tam bir müze kimliği kazandırmamıştır. Ayairini içerisinde bulunan iki bölümden birincisi olan Mecmuai Eslihai Atika askeri müze malzemelerini, diğer ikinci bölüm ise Arkeoloji bölümünün çekirdeğini oluşturan malzemeleri içeriyordu.

Resim1 Solda: Ayairini Kilisesi
(<http://www.istanbul.net.tr>)

Resim 2 Sağda:Arkeoloji Müzesi

Sadrazam Ali Paşa tarafından 1869'da Müzei Hümayum (İmparatorluk Müzesi) kuruldu. 13 Şubat 1869'da ise İlk Asar-ı Atika Nizamnamesi yürürlüğe girdi. Bu yedi maddelik tüzüğe göre:

“ (...)bundan böyle Osmanlı topraklarında antika aramak isteyenlerin Maarif Nezareti'nden izin almaları şart koşulur ve bulunan antikaların yurt dışına çıkarılmayacağı hükmü altına alınır.” (Buyurgun ve Buyurgun,2001, 45)

Bu müzeler ile ilgili ilk yasal düzenlemeydi ve Safvet Paşa zamanında çıkarıldı. Safvet Paşa'nın Maarif Nazırlığı sırasında Galatasaray Lisesi öğretmenlerinden İngiliz Goold'un müze-i Hümayun'a müdür olarak atandı. (8 Temmuz 1869) Mahmut Nedim Paşa döneminde Müze Müdürlüğü kaldırıldı ve Goold görevden alındı. Mahmut Nedim Paşa 1872 yılında Sultan Abdülaziz tarafından görevinden alındı ve yerine Midhat Paşa getirildi. Yine aynı yıl Maarif Nazırlığına tanınmış edebiyatçı ve devlet adamı Ahmet Vefik Paşa getirildi. Ahmet Vefik Paşa döneminde müze müdürlüğü yeniden kuruldu. Müze Müdürlüğü görevine Alman Dr. Phillipp Anton Dethier getirildi. Dr Dethier dokuz yıl müze müdürlüğü görevi sırasında birçok yeniliğe imza attı. Ayairininin çok nemli ve saklama koşullarının elverişsiz olması sebebiyle müze Ayairini'den Çinili Köşke taşındı. Eski Eserler (arkeoloji) Okulu kuruldu ve yeni Asar-ı Atika Nizamnamesi yürürlüğe kondu.

“ Keşfedilmeyen eski eserler nerede bulunurlarsa bulunsun devlete aittir. Fakat izinli olarak kazı yapanların bulacakları eski eserlerin üçte biri devlete, üçte biri bulana, üçte biri de eski eserin bulunduğu arazinin sahibine; eski eserleri bulan bunları kendi arazisinde bulmuş ise üçte ikisi kendisine, üçte biri devlete ait olacaktır.” .” (Gerçek, 1999: 86-106)

Bu madde yeni Asar-ı Atika Nizannamesinin en çok tartışılan maddesiydi. Kazı yapan yabancıların kendi haklarına düşen üçte birlik payı yurtdışına çıkarabilmeleri gibi bir olanak söz konusuydu. Böylelikle yabancıların yurtdışına eser çıkarmaları yasallaşmıştı.

Dr. Dethier’in ölümünden sonra müze müdürlüğü görevine Osman Hamdi Bey getirildi. Böylece yabancı müze yöneticileri dönemi kapanmış oldu. Osman Hamdi bey’in müze müdürlüğüne getirilmesi Türk müzeciliğinde yeni bir dönemin açılmasına neden oldu.

“ Müze çalışmaları bilimsel ve kavramsal bir kimlik kazanmıştır.” (Çakmak, 2002, 32)

Osman Hamdi Bey güzel sanatlara meraklı ve aynı zamanda ressamdı. Osman Hamdi Bey’in girişimleri sayesinde Sanayi-i Nefise Mektebi (Güzel Sanatlar Akademisi) açıldı. Dr. Dethier zamanında çıkarılan nizamnamelerdeki aksaklıklar 1884 yılında giderilir.

“ Memaliki Osmaniyede mevcut ve mekfuş ve bundan böyle hafriyat ile zahire çıkarılacak ve deniz ve göl ve nehir ve çay ve derelerde zuhur edecek olan her nevi asar-ı atika kamilen devlete aittir.(...)Melaki Osmaniye’de zuhur eden Asar-ı Atika’nın diyarı ecnebiye nakil ve ihracı kat’iyen memnudur.” (Buyurgun ve Buyurgun,2001, 46)

Bu düzeltmelerden sonra yurtiçinde kazılardan çıkan hiçbir eser yurtdışına çıkartılamayacaktı ve bütün eserler devlet müzesine ait olacaktı; yabancılar ise eserlerin sadece resimlerini yada kalıplarını alabileceklerdi. Böylece yurtiçinde çıkan bütün eserler İstanbul’daki müzeye getirilmeye başlandı. Osman Hamdi Bey’in ölümü üzerine yerine kardeşi Halil Edhem Bey getirildi. Bu dönemde Didima ,

Miletos, Priene, Efes ve Sardeis'te yapılan kazılardan çıkartılan eserler İstanbul'a getirildi.

“1918’de müze binalarıyla birlikte bir bütün meydana getirecek şekilde yapılmış olan Sanayi-i Nefise Mektebi binası değişme ve eklerle müze durumuna getirildi. Mezopotamya, Mısır, Hitit eserleri bu bölüme nakledilerek, Şark Eserleri müzesi kuruldu.” (Meydan Larousse, cilt 9,182)

Zaman içerisinde eserlerin konulacağı yer konusunda sıkıntı başladı. Bunun üzerine çıkarılan eserlerin çıkarıldıkları yerlerde değerlendirilmesi yoluna gidildi. Yurdun farklı bölgelerinde müzeler kurulmaya başlandı.

Cumhuriyetin ilanından sonra her konuda olduğu gibi Türk Müzeciliğinde yeni bir devir başladı.

“1924 yılında Topkapı sarayı onarılarak mevcut eşyası ile ziyarete açılması kararlaştırılır. Süleymaniye’deki Evkaf-ı İslamiye Müzesi, Vakıflardan alınarak Müzeler Müdürlüğüne bağlanır ve 1927 yılında Türk İslam Eserleri Müzesi adıyla yeniden düzenlenerek ziyarete açılır. Ayasofya , 1934’te Bakanlar Kurulu kararıyla müze olur. Ankara’da Etnografya Müzesi binası tamamlanarak 1928’de hizmete girer. 1925 yılında tekke ve zaviyelerin kapanması ile ilgili kanun yürürlüğe girdikten sonra, buralarda bulunan değerli nesnelere mahalli müzelere taşınır. Konya Mevlana Dergahı ve Türbesi 1927’de müze olarak düzenlenir. Bursa , Adana, Manisa, İzmir, Kayseri, Afyon, Antalya, Bergama, Edirne’de yeni müzeler kurulur.” (Önder, 1999:14)

Cumhuriyet sonrası Türkiye çapında birçok ilde müzeler kuruldu. Ahlatlıbel, Alacahöyük, Alishar ve Boğazköyde kazılar başladı ve buradan çıkan eserlerle Ankara’da Hitit müzesi kuruldu. Türk Tarih Kurumu ve Ankara’da dil Tarih-Coğrafya Fakültesinin açılması ile müzelere uzman personel yetiştirilmeye başlandı.

1947 yılında UNESCO’nun yardımıyla “Uluslararası Müzeler Konseyi” ICOM (International Council of Museums) kuruldu. UNESCO’ ya bağlı olan bu konseye aynı yıl Türkiye’de katıldı. Ülkemizde 18-24 Mayıs tarihleri arası Müzeler Haftası olarak kutlanır.

6. Dünyada Müze ve müzeciliğin tarihsel gelişimi nasıl olmuştur?

Müze kelimesi Yunanca mousa (ilham perisi) kelimesinden türemiş olan mouseion kelimesinden gelmektedir. Mouseion ilham perilerinin yeri yada tapınağı anlamına gelmektedir.

Müzelerin oluşumundan önce toplama ve biriktirme ile başlamıştır. Değerli nesne ve sanat yapıtlarını, mağara, mezar, kutsal mekan, tapınak, saray, villa ve kent merkezlerinde toplanmış ve toplanan eserler sergilenmiştir. Sanat eserlerinin bilinçli olarak toplanması eski yunanda başlamış, daha sonraları Roma Askerlerinin savaş ganimetlerini ülkelerine taşımaları ve onları sergilemeleri sonucu koleksiyonculuğa dönüşmüştür.

“ I. Attalos (hd.MÖ. 241-197) ve ardılları Pergamon’da, Atinalı yöneticiler de MÖ.2yy’da Atina’da resim ve heykeller sergilemişlerdi. Roma İmparatorluğu’nda İmparator Marcus Claudius Marcellus’un ganimetleri Roma’da sergilenmesi sonucu, koleksiyonculuk benimsenmiş; önce binaların üstü kapalı portik’lerinde ve kitaplık girişlerinde, daha sonra “ portreler galerisi” nde sanat yapıtlarının ve değerli nesnelerin sergilenmesi sınıf üstünlüğünün bir simgesi olarak yaygınlaşmıştı.”

(Eczacıbaşı sanat ansk., cilt 2, 1321)

14. ve 15.yy da ticaretin gelişmesi ile zenginleşen kentlerde dini temalara sahip resimler toplanmaya başlanmıştır. Zengin aileler koleksiyonlar oluşturmaya başlamışlar ve koleksiyonculuğu bir statü göstergesi olarak kullanmaya başlamışlardır. Sanatçılara eserlerine artan talep onların toplum içindeki statülerini değiştirmiştir. Zengin aileler ve din adamları sanatçıların eserlerini paylaşamaz hale gelmişlerdir. Floransalı Medici Ailesi sanat yapıtı toplayıcılığını bilinçli bir şekilde yapmıştır.

Sarayı taklit eden birçok zengin villalarında özel bölümler oluşturmuşlar; studiola ve galeria denilen bu bölümlerde koleksiyonlarını korumuşlardır.Deniz ticareti gelişmiş olan Venedik’te doğudan gelen değerli taşlar, takılar, halılar, silahlar

toplanarak koleksiyonlar oluşturulurken Padoma kentinde ise doğa bilimleri ile ilgili nesnelere ve eski sanat eserlerini toplayarak koleksiyonlara oluşturulmuştur.

16 yy'da sanatçı toplum arasında önem kazanmıştır. Koleksiyoncular eski sanat eserlerini toplamanın yanında o güne ait sanatçılardan da eserler almaya başlamışlardır.

“ *Böylelikle bilinçli bir koleksiyonculuk gelişmeye başlamış, sanat yapıtları ve sanatçılar hakkında bilgi toplamaya gidilmiştir.*” (Eczacıbaşı sanat ansk., cilt 2, 1321)

İtalya'da başlayan koleksiyonculuk zamanla tüm Avrupa'ya ve sonrasında tüm dünyaya yayılmıştır.

“ *17. ve 18. Yüzyıllar boyunca, virtuoso veya aficionado denen koleksiyoncular İtalya, İspanya, Fransa, Büyük Britanya, Hollanda ve Avusturya'ya yayılan milletlerarası milletlerarası bir kuruluş meydana getirdiler.*” (Meydan Larousse, cilt 9,182)

İlk kurulan müze olarak 1759'da kurulan British Museum gösterilse de ; müzenin açılmasından sonraki elli yıl boyunca bugünkü anlayışa uygun bir müze olmaması British Museum'un ilk müze olması konusunda şüphe uyandırır. British Museum ilk kurulduğu zaman sanat eserleri yerine el yazmalarının ve kitapların sergilendiği bir müzeydi. Bilet almak için on beş gün önceden başvurmak gerekiyor, ziyaret süresi de çok kısa tutuluyordu.

Başka bir kaynağa göre ise ilk halka açık müze 1683 de Oxford Üniversitesinde Elias Ashmole tarafından kurulan Ashmoleon Museum'dur.*

Modern anlamda ilk müze Paris'deki Louvre'du. Fransa kralları için saray olarak inşa edilen bina zaman içerisinde Kraliyet koleksiyonlarını depolandığı bir yer haline geldi. Müzenin halka açılması Fransız İhtilalinden önce olmuştur. Monarşinin sona ermesinden dokuz gün sonra (19 Ağustos 1792) müze Cumhuriyet Müzesi olarak değiştirildi.

*worldbook 2004, bilgisayar programı

1798 yılında Napoleon Sanatlar Merkezi Müzesini (Musee Central Des Arts) kurması önemli bir adımdır. Avrupa'nın çeşitli yerlerinde hızlı bir şekilde müzeler kurulmaya başlanmıştır.

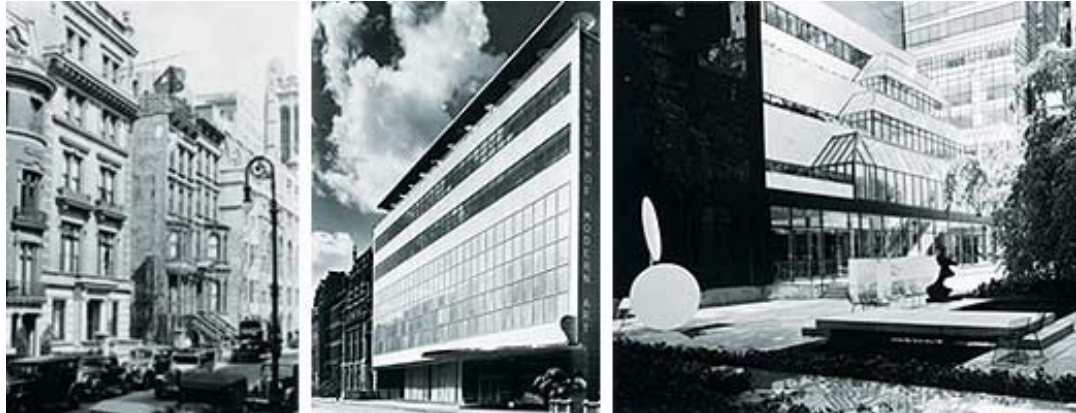
“ Yine 1797’de Berlin’de “Kaiser Friedrich Müzesi” adıyla kurulan Eski Müze (1822-1830); 1824’te Londra’da Ulusal Galerisi (National Galerisi); 1830’da Münih’te Heykel Galerisi (Glyptothet); 1852’de St.Petersburg’da Ermitaj Müzesi”; 1857’de Londra’da “İmalatçılar Müzesi” adıyla kurulan ve 1899’da yeni binasına geçen Victoria ve Albert Müzesi; 1897’de gene Londra’da Tate Galerisi gibi özel koleksiyonların topluma açılmasıyla önce müzeler Avrupa’da yaygınlaşmış, daha sonra 19.yy ve 20. yy’da ABD’de gelişmiştir.” (Eczacıbaşı sanat ansk., cilt 2, 1321)

Amerika’da kurulan müzeler Avrupa’dakilere benzemelerine rağmen büyük farklılıklara sahiptiler.

“Avrupalı müzeler devrime, sonrada emperyalizme alet olmuşsa da, aynıı Amerikalı kardeşleri için söylenemezdi.” (Schubert, Karsten,2000, 38)

Amerika’daki müzeler ulusal değil sivil kuruluşlardı ve emperyalizm yada siyasiler tarafından yönetilmediği için öncelikli amacı eğitim olmuştu. Amerika’nın her geçen gün ekonomik durumunun iyileşmesi sonucu Avrupa’dan birçok sanat eseri satın alınarak Amerika’daki müzelere getirilmişti.

1929 yılında ise New York şehrinde Museum Of Modern Art (Modern Sanat Müzesi) kuruldu.

Resim 3 Modern Sanat Müzesi Üç farklı tarihteki görünüşü

“Alfred Barr’ın tasarladığı Museum Of Modern Art, kavramsal açıdan gerçek bir devrimdi. Barr’ın ünlü deyimiyle, “ halkın da katılmaya davet edildiği deneyleriyle bir laboratuvar”dı. Modern resim ve heykele yoğunlaşmasının yanı sıra, benzeri görülmemiş bir biçimde fotoğrafçılık, mimarlık, endüstriyel tasarım ve sinemayı dahil ederek çağdaş görsel kültürün tüm alanlarını içine alıyordu.” (Schubert, Karsten,2000, 44)

Modern Sanat Müzesi gerçek bir devrimdi. Birçok izleyiciye ulaşmaya başarmıştı. Bunu gezici sergileyen bir bölüm kurmakla ve dünya üzerinde ilk defa halkla ilişkiler uzmanı çalıştırmasıyla başarmıştı. Modern Sanat Müzesine basının ilgisi de dikkat çekiciydi. Bazı pazar günleri üç bin kadar ziyaretçi tarafından ziyaret ediliyordu. Amerika Birleşik Devletlerinin Tanıtım konusundaki üstünlüğü ve başarısı müze konusunda da kendisini ispat etmiş; birçok izleyiciye ulaşarak halkın, sanat, sanat tarihi, bilim ve kültür konusunda eğitilmesini sağlamıştı.

20.yy’da müzeler birçok önemli değişikliğe uğramışlardır. Gelişen teknoloji , ekonomik koşullar ve kitle ulaşım araçları sayesinde turizm gelişmiştir. Buna bağlı olarak insanlar daha çok seyahat etmişlerdir. Buna bağlı olarak müzelerin izleyici oranında belirli bir artış gözlenmiştir. Bunun yanında müzelerin ilgi alanları genişlemiş ve birçok farklı dalda müzeler kurulmuştur. Müzeler tabiat bilimleri, teknoloji, sanat, fen, tarih, etnoloji gibi kollara ayrıldılar.

1900-1920 yılları arasında Almanya’da 179 adet müze kuruldu.1953 yılında ise ABD’de müzeler için 7 milyar dolarlık bir bütçe ayrıldı. Diğer avrupa ülkelerinde de müzelerde hızlı gelişmeler oldu. Bu da 20.yy’da müzelere artan ilgiyi ve müzelerin taşıdığı önemi gözler önüne sermektedir.

Bu ilgi ve sayının artması sonucu 1926 yılında Milletlerarası Müzeler Konseyi (İ.C.O.M.) kuruldu. 1956’oa Milletlerarası Müzeler Kampanyası başlatıldı.

Günümüzde müzeler sanat eserlerini ve bunun yanında birçok doğal ve bilimsel nesneyi korumakla beraber, eğlence ve en önemlisi eğitim konusunda hizmet veren kurumlar haline gelmiştir.

7. Müze çeşitleri nelerdir?

Müzeleri çeşit olarak, sanat, tarih ve bilim müzeleri olarak üç ana başlıkta toplayabiliriz. Bunların dışında özel olarak herhangi bir konu başlığı ya da koleksiyon üzerine müzeler de bulunmaktadır. Bu tür müzeleri, diğer müzeler başlığı altında işleyeceğiz.

“Amerika Birleşik Devletlerinde ortalama olarak 8300 çeşit müze bulunmaktadır. ...1990’ların sonlarına doğru Amerika Birleşik Devletleri 800 milyondan fazla ziyaretçi ve 25 milyon ziyaretçi ise Kanada müzelerini ziyaret etmiştir.” (<http://encarta.msn.com>, 2004)

Sanat Müzeleri

Sanat müzeleri tablolar, heykeller, baskılar, çizimler, desenler, eskizler, fotoğraflar, seramikler, cam çalışmaları, ahşap ve metal işleri ve diğer sanat nesnelerini toplar ve sergiler.

Sanat müzeleri ülkelerin buldukları coğrafyaya ait kültürlerini ve geçmişlerini barındıran koleksiyonlara sahiptirler. Mısır’daki bir müze, koleksiyonlarında mücevher, heykel gibi eserleri bünyesinde bulundururken, Afrika’daki bir müze maskeler, çömlekler ve benzeri yöresel eserleri de bulundurabilir.

Bazı sanat müzeleri ise sadece bir zaman dilimine ya da sadece belirli bir stile sahip koleksiyonları bünyesinde bulundurur. Bunlara en iyi örnekler: Amerika Birleşik Devletleri New York şehrindeki Metropolitan Museum of Art (Metropolitan Sanat Müzesi); Fransa, Paris şehrindeki Louvre Müzesi; Rusya Saint Petersburg şehrindeki State Hermitage Müzesi, İngiltere, Londra şehrindeki National Gallery; İtalya, Roma şehrinde Vatican Museum’dur. Londra’daki Tate Gallery 1500 yılından günümüze İngiliz sanatı örneklerini sergiler. Aynı şekilde Metropolitan Sanat Müzesi sadece 1800 yılından günümüze kadar olan modern sanat akımlarına ait eserleri sergilemektedir. Bazı müzeler ise sadece bir sanatçıya ait eserleri sergilemektedir. Bu tür müzelere en iyi örneklerden birisi, Paris şehrindeki Pablo Picasso Müzesi’dir.

Resim 4 Ulusal Galeri (National Gallery), Londra

Resim 5 Büyük Salon (Grande Galerie), Louvre, Paris, Fransa

Resim 6 Salvador Dali Müzesi, St Petersburg, Florida ABD

Tarih Müzeleri

Tarih müzelerinin görevi geçmiş olayları ve hayatı canlandırarak, tarih kavramını anlamamızı ve günümüzü, geleceğimizi algılamamızı sağlamaktır. Tarih müzeleri güzel sanatlar, mobilya, giysi, döküman gibi birçok nesneyi sergiler. Bazı tarih müzeleri kendi kültürlerine bağlı olarak doğal tarihini ya da dinsel öğeleri sergiler.

En bilinen tarih müzesi türü müze evleridir. Müze evler orjinaline yakın şekilde restore edilir. Bu müzeler içerisinde geçmiş zamana ait mobilyalar ve eşyalar bulundurur ve o zamana ait hayat hakkında fikir ve bilgi sahibi olmamızı sağlar.

Ülkemizde bu tür müzelere örnek vermek gerekirse Birgi'deki Çakırağa Konağı, Bursa'da Murad Evi, Bursa Yenişehir'deki Şemaki Evi'ni gösterebiliriz. Yurtdışında da Mount Vernon and Monticello gibi Thomas Jefferson ve George Washington'un yaşadığı evler müze haline getirilmiştir.

Açıkhava müzeleri, kültürü, çevre ve yaşam biçimlerini sergi eşyası olarak gören ve onları sergileyen müzelerdir. Aynı zamanda yaşayan tarih müzeleri olarak da isimlendirilirler. Bu müzelerde binalar orjinaline uygun olarak restore edilmiştir. Virginia 1700 yıllarına ait zaman dilimine göre düzenlenmiştir. Burada Amerika Birleşik Devletleri'ne yerleşen ilk kolonistlerin nasıl yaşadıklarından, nasıl yiyecek ürettiklerinden, nasıl gazete bastıklarına kadar bütün yaşam tarzlarını, kullandıkları araç ve gereçleri görmek mümkündür. Ülkemizde ise bu tür bir müzeye örnek olarak Ankara Kale içi müze mahallelerini gösterebiliriz.

Birçok tarih müzesi farklı zaman periyotlarını, konu başlıklarını yada insan guruplarını sergileyebilirler. Amerika Birleşik Devletleri'ndeki Ulusal Uzay ve Hava Müzesi dünyanın en çok ziyaret edilen ve en geniş tarihsel uçak ve uzay araçlarının sergilendiği müzedir. Müze, geçmiş zamana ait uçak ve uzay araçlarını konu edinmiştir. Ülkemizde de Rahmi Koç Müzesi bu tür müze çeşidine örnek olarak gösterilebilir.

Bazı tarih müzelere ise sadece etnik ve kültürel gurupları inceler. Los Angeles'daki Japanese American National Museum (Ulusal Japon Amerikan

Müzesi) yada San Francisco'daki Mexican Museum bu tür müzelere örnek olarak gösterilebilir. Müzelerin isimlerinden de anlaşılacağı gibi Los Angeles'daki müze Japon kültürünü ve yaşam tarzını sergilemektedir. Aynı şekilde San Francisco'daki müze ise Meksika kültürünü ve yaşam tarzını sergilemektedir.

Genel antropoloji müzeleri ise insan uygarlığını, insan kültürünü, dinleri, dilleri, teknolojiyi ve sosyal yapıları konu edinmiştir. Bu tür müzeler insan evrimini ve buna bağlı olarak insan fosillerini ve ilkel insanların kullandıkları basit araç ve gereçleri sergilerler.

Resim 7 Amerikan Doğal Tarih Müzesi, (American Museum of Natural History)

Bilim Müzeleri

Bilim müzeleri bilim ve teknoloji ile ilgili nesnelerin sergilenmesi ile bilim ve teknolojinin daha iyi anlaşılması ve kavramasını sağlar. Bilim müzelerin de izleyiciye bilgisayarlar, robotlar, makinalar, insan vücudu ve duyguları, kimya, fizik,

astronomi hakkında bilgi kazandırılması amaç edinmiştir. Bazı bilim müzelerinde ise akvaryumlar, küçük hayvanat bahçeleri ve botanik bahçeleri sayesinde gerek su altında gerekse doğal yaşamda yaşayan hayvan ve bitkiler hakkında bilgi verilir.

Bilim müzelerin yapılan bir çok interaktif sergiler, lazer ve ışık sovaları, büyük boyutlu IMAX film gösterimleri sayesinde izleyiciyi bilim ve teknolojiyi daha yakından tanıması amaçlanmaktadır.

Resim 8 Franklin Bilim Müzesi

Resim 9 Johnson Uzay Merkezi (Saturn V Roketi)

Diğer Müzeler

Dünya üzerinde birçok farklı koleksiyonlara sahip müze çeşitleri bulunmaktadır. Örnek olarak Baraboo'daki Sirk Dünyası Müzesi (The Circus World Museum) 'ni, Cooperstown'daki Ulusal Beyzbol Ünlüleri Müzesi (The National Baseball Hall of Fame And Museum)'u gösterebiliriz. Ayrıca Sirk Dünyası ve spor ile ilgili müzelerin yanında, otomobiller, saatler, oyuncaklar ve ünlülerin balmumu kopyalarının bulunduğu müzeler bulunmaktadır.

Genel olarak müzelerin görevlerini hatırlayacak olursak en önemli ve en temel görevi olarak eğitim gösterebiliriz. Müzeler çok etkin eğitim araçlarıdır. Sergiledikleri her ne olursa olsun temel işlevi olan eğitimi yerine getirdiğine şüphe yoktur.

Resim 10 Çocuk Müzesi, Indianapolis, ABD

Resim 11 Henry Ford Müzesi , Michigan, ABD

8. Müze ve eğitim nasıl olmalıdır?

Müzelerin başlangıçtaki görevleri, değerli eserleri toplama, biriktirme, ve korumaydı. Zaman içerisinde gelişen müze kurumu dolaylı yoldan bir eğitim eylemi gerçekleştirmeye başladı.

“ 1920’lerde müzelerin eğitim rolü bu kadar desteklenmez. Sergileme yöntemlerinin araştırma ve geliştirme konusu olması 1960’ların sonunu bulur. O zamana kadar pek çok müze, nesnelerin ziyaretçilerce nasıl anlaşılacağına önem vermeksizin onları kasalara doldurur. 1990’ların başında, dikkat nesnelerin biriktirilmesinden, mevcut koleksiyonların kullanımına yönelince, müzelerin eğitim rolü daha fazla vurgulanmaya başlar.”(Hooper, Greenhill, 1999: 29)

Günümüzde müzeler sanat eğitiminin amaçlarından olan gözlem, yaratıcılık estetik gelişimin oluşmasına katkıda bulunmaktadır. Bu sebeple müzeler eğitim kurumlarından bir tanesi olur. Müzeler sadece sanat eğitimi değil diğer alanlarda da eğitim görevini üstlenmiştir. Bilim, tarih, doğal tarih ve birçok müze çeşidi sadece sergi ile değil, planlı ve programlı eğitim programları ile eğitim görevini yerine getirmektedir. Böylelikle okullarda öğrenilen bilgiler müzelerde kazanılan deneyim ile tamamlanır.

“ Müzeye yapılan okul ziyaretlerinin en önemli yönlerinden biri, öğrencilerin alternatif öğrenme yolları ile karşılaşma ve maddi kanıt ile aktif biçimde çalışma fırsatıdır. Bazı çocuklar için bu durum, daha formal olan sınıf ortamında pek görülmeyen yetenek ve becerileri gösterme şansı sağlayabilir. Bütün çocuklar için yeni bir yere gitmek, yeni insanlarla tanışmak, bilgi toplamada yeni yaklaşımları denemek ve gerçek şeylerle karşılaşmak güdüleyici ve uyarıcı olarak, okulda edindikleri bilgileri bir bakış açısıyla yerleştirebilirler.” (Hooper, Greenhill, 1999: 175)

21yy’da gelişmiş ülkelerde müzelerdeki eğitim programları önem kazanmıştır. Öğrenciler için özel bölümler oluşturulmuş, farklı aktiviteler programlanmıştır. Bazı müzelerde eğitim ile ilgili özel uzmanlar bulunmaktadır.

Bazı müzelerin eğitim programlarına örnek gösterecek olursak:

“ California’daki (A.B.D.) Oakland Müzesi müze eğitim paketi adı altında değişik bir çalışmayı sürdürmektedir; okullara ufak bir ücret karşılığında bir valiz içinde dia, malzeme ve video bantları göndererek, örneğin bir seramiğin nasıl yapıldığını öğrencilerin öğrenmelerini mümkün kılmaktadır. Yazılı malzemelerin özellikle çocuk

ve gençlerin kelime hazineleri düşünülerek okunu, kolay bir yazıyla hazırlanır ya da çocuğun tarihi ve sanatı anlamasını kolaylaştıracak ve özellikle keyifli kılacak her türlü görsel ve yazılı ek bilgi sunulur. Çocuklar ve gençler için yapılan özel çocuk müzesi ya da bölümleri ve geçici sergiler hep ilerisinin yetişkinine kültür birikiminin bilincini aşlamak için gerçekleştirilir. Örneğin bir diğer uygulamalı atölyelerde 10,20 kişilik gruplarda, sanat öğretmenleriyle ya da genç sanatçılarla birlikte çalışan çocuklar, bire bir ilgiyle bir yandan hayal güçlerini geliştirirken, diğer taraftan görsel duyarlılık kazanıp, kendilerini ifade etmeyi öğrenirler. Yine birçok müzenin koleksiyonundaki portreleri canlandıran, kendilerine verilen kıyafetlerle rollerini oynayan çocuklar, drama yoluyla tarih bilgilerini pekiştirirler.” (Atagök,1999)

Ülkemizde müze eğitimi 1982 yılında I. Milli Kültür Şurasında “Müze Eğitim”in vurgulanması ile başlar ve büyük müzelerde çocuk bölümlerinin kurulmasına deyinilir. 1986, 1992 ve 1995 yıllarında Milli Eğitim Bakanlığı müzeler ile ilgili yönergeler yayınlar, 1990 yılında Antalya Arkeoloji Müzesinde, 1995’de ise İstanbul Arkeoloji Müzesinde çocuk bölümleri kurulur. 1997’de Ankara Üniversitesi Müze Eğitimi Anabilim Dalı öğretime başlar. 2000 yılında ise Eğitim Fakülteleri Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dallarında “Müze Eğitimi ve Uygulamaları” dersi okutulmaya başlandı. Resim öğretmeni yetiştiren bölümlerde müze eğitiminin öğretilmeye başlanması, yetiştirilecek öğretmenlerin ilk ve orta öğretimdeki öğrencilere müze ile ilgili bilgi kazandırması açısından büyük ve önemli bir adımdır. Bilinçli ve bilgili bir öğretmenin öğrencilere sunacağı müze bilinci sonraki kuşakların sanat eğitiminde ve buna bağlı olarak genel gelişimlerinde daha başarılı olacaklarının göstergesidir.

9. Sanat tarihi

Bireyin toplum içerisinde bilincini ve yerini bulmasını sağlar. Sanat tarihi hem yaşanılan kültüre hem de diğer dünya kültürlerinin anlaşılmasını sağlar. İlk sanat tarihçi rönesans döneminde yaşayan Vasari’dir. Vasari, günlüğünde sanatçı dostlarının yaşamlarını yazmış, bu günlük daha sonra kitap haline getirilmiştir.

“Sanat tarihçileri iki tür soru sorma yöntemi kullanırlar: Yapıt yoğun (intrinsic) ve bağlam içinde (exiric). Yapıt yoğun yöntem sanat yapıtının kendisinde bulunan ipuçları üzerinde odaklanır ve bir sanat yapıtının konu ve teması, oluşumu (kompozisyonu), anlatım özellikleri ve fiziksel durumu (yapıtın boyutları ile kullanılan malzemelerin tarihini tahmin

etmek ve çözümlenmek) ve teknik özellikleri içerir. Öğretmen ve öğrenciler, sanat yapıtında asıl neyin gözlemlenmesi gerektiğini sorarlar. Bu yöntem sanat eleştirisi yöntemine yakındır.

Bağlam içindeki yöntemler bir sanat yapıtının içinde bulunduğu çevre ve koşulları araştırır. Sosyo-kültürel bir sistem içerisinde sanat yapıtı ve sanatçı hakkında bilgi arar. Bu, sanat yapıtının işlevlerini, kaynaklarını (sahip olan kişi ya da kurumun tarihi), sanatçının eğitimi ve sanat yapıtını destekleyen kişi ve kurumlar, yapıtın yapıldığı dönemdeki ekonomik ve politik ilişkileri içerir. Son olarak sanatçıyı ve yapıtı etkilenmiş olabilecek dinsel, düşünsel ve diğer kültürel özellikler göz önüne alınır. Bu elemanlar sanat yapıtının yaşatılma sürecini ve saklı kalan birtakım etkileri aydınlatır. Sanat tarihçileri geçen zaman süreci içindeki bu tür değişimleri inceler ve bunları, konu, form, zaman, yer, sanatçı ve biçim (uslup) olarak gruplara ayırırlar. Bu süreç, bir zaman sırasına göre gösterebildiği gibi makale şeklinde de açıklanabilir.” (Strocki ve Kırıçoğlu, 39)

Sanat tarihi öğretimi üniversitelerde araştırma, arkeoloji, antropoloji, klasik ve antik sanatlar gibi konuları kapsıyordu. Sanat öğretmenleri sanat tarihini, kronolojik, tematik, biçimsel, üslupsal ve kıyaslamalı olarak öğretmektedir. En çok kullanılan ve hala daha geçerliliğini devam ettiren yöntem ise kronolojik öğretim yöntemidir. Bu yöntem tarih sırasına göre konular üzerinde açıklamalar yapılan pasif bir yöntemdir. Sanat tarihinin öğretimindeki bir diğer yöntem ise birleştirme yöntemidir. Bu yöntemde öğretmenler diğer sanat disiplinlerini yani uygulamalı çalışmalar, estetik, sanat eleştirisini birleştirerek sanat tarihi öğretirler.

“ Örneğin, Michael Day kubizmi öğrencilerine başarılı bir şekilde nasıl anlattığını şu şekilde açıklar: “Hep birlikte saydamlara baktılar, kısa açıklamaları dinlediler, yapıtları tartıştılar ve öteki malzemeleri incelediler. Saydamlar Picasso ve Braque’in yapıtlarını içermekteydi. Öğrenciler, daha sonra, akrilik boya ile çalışmaya başladığında, kübist düşünceleri yaparak araştırdılar.” Day, öğrencilerin test sonuçlarını karşılaştırarak ve sanat çalışmalarının niteliğini gözlemleyerek, sanat öğretiminin eleştirel, sanat tarihsel ve uygulamalı alanları birleştirmenin etkin bir yaklaşım olduğu sonucuna varmıştır.” (Strocki ve Kırıçoğlu,41)

Birleştirme yöntemi çok daha etkin bir yöntem olarak gözükmekle beraber müze gezilerinde yapılan uygulamalar ile paralellik göstermektedir. Müze gezilerinde yapılan uygulamaların sanat eleştirisinin öğretimine etkisi olduğu gibi sanat tarihinin de öğretimine etkisi görülmektedir. Sanat tarihi dersi eğitim fakültelerinde ilk yarıyıl sanat tarihine giriş, ikinci yarıyıl ise Türk sanat tarihi ve Dünya sanat tarihi olarak okutulur. Üçüncü yarıyıl Çağdaş dünya sanatı, dördüncü yarıyıl Çağdaş Türk sanatı olarak okutulmaktadır.

10. Sanat eleştirisi

“*Sanat eleştirisi bir sanat araştırması ve sanat karşı duyarlı tepki verme sürecidir.*” (Strocki ve Kırısoğlu,30) sanat yapıtının tartışılması konusunda ilk çalışmayı yapan sanat eğitimcisi Feldman’dır.

“*İki çeşit sanat eleştirisi vardır: Öznel ve bağlam içinde eleştiri. Öznel (intrinsic) olan eleştiride dikkatler tek bir sanat yapıtında gözlemlenen ve duyumsanan bilgiden anlamlar oluşturan özelliklere ilişkin ipuçları üzerinde yoğunlaşır. Bağlam içinde (extrinsic) eleştiri, sanat yapıtının yapıldığı sosyo tarihsel zamanlara ilişkin bilgileri araştırma yöntemidir. Bu noktada, sanat tarihi ve sanat eleştirisi yöntemleri örtüşür. Here iki yaklaşım aynı şekilde başlamakla beraber daha sonra farklılaşır. Bağlam içinde eleştiri yapan kişi salt bakarak anlaşılamayan öykü ya da sanat yapıtı hakkında ipuçlarına yönelir.*” (Mittler, 1986)

Yaşadığımız her günde yüzlerce farklı konuda karar vermemiz gerekir. İyi bir karar verebilmek için eleştirel düşünme gücümüzün gelişmiş olması gerekmektedir. Eğitimde öğrencilere sanat eleştirisi ile bilgiye dayalı düşünceler üretmeleri amaçlanmaktadır. “*...sanat eleştirisi süresince öğrenciler mantıklı gerekçelerle tartışmalarda yer almayı, arkadaşlarını dinlemeyi, arkadaşlarının görüşlerine karşı hoşgörüyü öğrenecekler ve böylece sanat anlayışlarını geliştireceklerdir.*” (inci san Mary Strocki ve Kırısoğlu,31) Böylelikle öğrenciler tanımlama, çözümleme, yorum, ve bilgiye dayalı yargılarda bulunarak duygu ve düşüncelerini geliştirirler.

“*Bir sanat eleştirisi çalışma örneği*

- Betimleme: Orada ne var? Ne görüyorsunuz? Yanıtların bir dökümünü yapınız.*
 - Bu hangi sanat formudur? (resim, özgün baskı, heykel, seramik, v.s.)*
 - Ana tema nedir? Resimde neler oluyor? Yakından bakınız.*
 - Hangi çizgiler sanat yapıtında etkin görünüyor?(düz eğri, diğerleri)*
 - Hangi şekiller sanat yapıtında etkin görünüyor? (geometrik, organik, her ikisi)de*
 - Bulduğunuz ana örüntü ve dokuları adlandırınız.*
- Çözümleme: Sanat yapıtı nasıl oluşturulmuş? Nasıl yapılmıştır? Sanatçılar bir sanat yapıtını daha ilgi çekici bir şekle sokmak için, çizgileri renkleri ve örüntüleri tekrarlar; bunlar arasında ilişkiler kurarlar. Buna kompozisyon (düzenleme) denir. Bu resimde (yapıtta) şekiller nasıl düzenlenmiş (kompozisyon)? (simetrik, üçgen, dikey, dairesel, kesişen) Saydam kağıt kullanarak resimdeki ana yön akışını bulunuz.*
 - Renkler nasıl düzenlenmiştir? Renklerde açık renkler mi, koyu renkler mi, yoksa her ikisi birden mi baskın görünüyor? Renkler, parlak mı?*
 - Uzam (boşluk) nasıl düzenlenmiş? (birbirini örten biçimde, üç boyutlu mu, her ikisi mi?) Ön plan, orta plan ve arka planı bulunuz.*
 - Işık ve renk değerleri nasıl düzenlenmiş (gölgeleme yok, hafif gölgeleme, koyu ile derinlik fikrinin sağlanması, fazla zıtlık gibi..)*

- *Yapıt heykel ise, hafif yoksa ağır bir görünümü mü var? Boş alanları var mı? İç bükey ya da dış bükey yüzeyleri var mı? Ya da her kiside var mı?*
 - *Sanatçı bu resmi hangi teknikle yapmış (çizgi, boya, kolaj, ya da oyma, diğer)?*
 - *Ne çeşit gereçler kullanılmış (kil, ağaç, yağ, diğer)?*
 - *Fırça darbeleri nasıl (geniş, dağınık ince, karışık)?*
- c. *Yorumlama: Sanat yapıtının teması nedir? Ne demek istemektedir? Yorumlama başlı başına anlama ya da anlam çıkarma sürecidir. Bu süreç kimi özellikler içerir; duygusal bağlantılar, simgeler, çağdaş ve tarihsel anlam ve yorumu kapsar. Kişisel duygusal bağlantılar anlamı geliştirmek için önemlidir. Renkler sizi duygusal açıdan nasıl etkiliyor? (kendinizi mutlu, üzüntülü ya da başka bir etki altında mı hissediyorsunuz?)*
Dokunduğunuz zaman yapıtın yüzeyinde neye benzer bir his alıyorsunuz?
Yapıt;
Ne gibi ses veriyor? _____
Ne gibi bir tat veriyor? _____
Nasıl kokuyor? _____
Bu çalışmaya bir başlık bulunuz. (konuyu, ne yaptıklarınızı ve yazdığınız sıfat ve zamirleri düşünerek başlığı veriniz.) _____
Hangi simgeleri (sembolleri) görüyorsunuz? _____
Simge bir başka şeyin yerini tutan bir şeydir. Örneğin aslan güç'ün simgesidir.
Simge ve işaret arasındaki fark nedir? (Langer, 1970) _____
Renkler neyi simgeliyor? (Mavi'nin bağlılığı simgelemesi gibi) _____
Bu çalışma bugün insanlara ne ifade ediyor? _____
O zaman ne demek istemişti? (sanat tarihi) _____
Son olarak şunu yapınız: Müzede ya da evde bir başka kağıt üzerine bir sanat yapıtını çizin ve yapıt ile ilgili kendi yorumunuzu yazınız.
Sanat yapıtın modernize ediniz ya da kişiselleştiriniz. (çalışmada kendinizi bir simge olarak çalışmanın bir yerine koyunuz.)
- d. *Yargılama: Niçin güzel?*
Bir sanat eserini beğenip beğenmemeniz önemli değildir, önemli olan bu sanat yapıtının neden ünlü olduğunu anlamanızdır. Sanat eleştirmenleri aşağıda yazılı bir, iki ya da bütün nedenlerle (sanat kuramları) bir sanat yapıtının önemli ya da değerli olduğunu anlarlar. İyi nedenleri daire içine alınız.
- e. *Kuram: Bu sanat mıdır?*
Bir sanat kuramı, nesnelere ya da olayların neden sanat olarak kabul edildiğini açıklama çalışmasıdır.(Katz, 1995)
Sanat kuramları. Sadece bütün sanat yapıtlarınca paylaşılan özellikleri belirleyen önerilerden oluşur. Pek çok sanat kuramı olmakla beraber, burada okullarda yaygın olarak kullanılanlar sunulmuş ve uygulanmıştır.
- *Taklitçi ya da yansıtmacı kuram: Sanatçı ana temayı doğru ve kesin bir biçimde tanımlamaya çalışır: Olay, insan ve nesnelere.*
 - *Biçimci kuram: Sanatçı alışılmışın ve görülenin dışında sanat formları (çizgiler, şekiller, renkler) kullanır.*
 - *Dışavurumcu kuram: sanatçı ruh durumu ya da simgeleri vurgular. (Langer,1970) (Langer sanatın insan duygularının nesnelleştirilmesi olduğunu söyler)*
 - *İşlevsellik: sanatçı yapıtın, dinsel eğitsel, ya da bir ilkeyi yayma (propaganda) açısından yararlı bulduğu durumları açıklamayı amaçlar.” (Strocki ve Kırıçoğlu,32-34)*

Örnek sanat eleştirisi uygulamasında görüldüğü gibi öğrenciler eleştirel yaklaşımda buldukları sanat eserini her yönden tanımaktadırlar. Bu öğrencilerin bakış açılarının genişlemesine, dünyaya daha farklı bakabilmelerine ve eleştirel yorum güçlerinin artmasına sebep olmaktadır. Eğitim fakültelerinde ne yazık ki sanat eleştirisi sanat eserleri inceleme adı altında ikinci yılda seçmeli olarak okutulmaktadır. Ancak sanat eğitiminde dört disiplin içinde yer alan sanat eleştirisi dersinin seçmeli olması diğer bir dersi seçen öğrenci tarafından takip edilememesine yol açmaktadır. Sanat eleştirisinin de sanat tarihi, uygulamalı ana sanat atölye, estetik gibi zorunlu ders olması sanat eğitiminin gerekli bir parçasıdır.

11. Ana sanat atölye uygulamaları

Ana sanat atölye dersi atölye içinde yapılan doğrudan yapmaya yönelik çalışma sürecidir. Bu çalışmalar süresince teorik olarak öğrenilenler pratik olarak uygulanır. ana sanat atölye uygulamalarında bireylerin yetenekleri, tasarım güçleri, kültür varlıklarını değerlendirebilme ve eleştirel yeteneklerini geliştirebilme hedeflenir.

Ana sanat atölye uygulamalarında öğrencilere çizgi, desen, ritim-hareket, denge, doku, renk, ışık gölge, açık koyu değerler, biçim (form), oran, perspektif gibi temel tasarım öğelerinin öğretilmesi hedeflenir.

“Uygulamalı etkinlikler yıllardır birbirleri ile bağlantılı olmaksızın değişik projeler şeklinde yapılmaktadır. Sonuç olarak, öğrenciler güzel sanat yapıtları üretebilseler de sonuçta pek fazla bir şey öğrenememektedirler. Oysa yeni öğrenilecek konular, eski öğrenilenlerin üzerine kurulmalı, ve bu yapı bundan sonra öğrenilecekler temel hazırlamalıdır.

Uygulamalı çalışmalar;

1. Gereç Merkezli
2. Kavram Merkezli
3. Tema (konu)-Merkezli yaklaşım şeklinde sıralanabilir.

Gereç merkezli yaklaşım basitten karmaşık etkinliklere doğru gelişir. Örneğin bir öğrencinin adının baş harflerin çizip tek boyut içinde düzenlemesi, bunu basit bir uygulama ile tek boyuttan çeşitli duvar yükseltileri ile üç boyuta dönüştürmesi teknik ve gereç olarak basitten karmaşığa bir süreçtir. Burada iki boyutlu etkinlikler giderek üç boyuta dönüştürülürken gerecin her aşamada farklı olanaklarını ve kullanım biçimlerini öğrenme yer almaktadır.

Kavram merkezli yaklaşım etkinlikleri , tasarlamanın en önemli yoludur. Öğretmenler öteki kavramları oluşturmak için bir kavram haritası kullanabilirler. (beyin

fırtınalamasında çıkan fikirler gibi yayılan bir plan); Örneğin, perspektifi öğretmek istiyorsak değişik zamanlardan ve değişik kültürlerden değişik tipte perspektif örnekleri seçilir... tema merkezli yaklaşımda ise bir takım reçete haline gelmiş konular yerine, öğretmenler öğrencilerin ilgi alanlarını, yeteneklerini ve ayrıca gelişme evrelerini göz önünde bulundurarak konu seçmelidirler.” (Strocki ve Kırıçoğlu,56-57)

Ana sanat atölye dersleri sanat eğitiminde en önemli noktada durmakta. Teorik olarak öğrenilen her şeyin pratikte uygulanması sanat eğitiminin tamamlanması anlamına gelmektedir. Eğitim fakültelerinde en çok ders saatine sahip olan bu ders her yarıyılıda okutulmaktadır.

Sayıtlar:

- Örneklem olarak seçilen Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Resim İş Ana Bilim Dalının Türkiye’deki tüm Resim –İş Ana Bilim Dallarını temsil edeceği varsayılmıştır.
- Araştırmanın görüşme soruları Müze eğitiminin sanat eleştirisi, sanat tarihi ve ana sanat atölye uygulamalarına etkisi ile ilgili yaklaşımları içerir niteliktedir.
- Araştırma örnekleminin oluşturan öğrenciler “Müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerine olan etkisini Resim iş eğitimi öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi” konulu görüşme formundaki soruları içtenlikle yanıtlamışlardır.
- Kaynaklardan ve kurumlardan elde edilecek bilgilerin gerçeği yansıtacağı kabul edilmiştir.

Sınırlılıklar:

Bu araştırma, (Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Resim İş Ana Bilim Dalı) eğitim alan öğrenciler ile sınırlıdır.

Araştırmanın örneklemini oluşturan öğrenciler sanat eleştirisi, sanat tarihi ve ana sanat atölye derslerini almış öğrencilerden seçilmiştir.

Tanımlar

Eğitim: Eğitmek işi. Eğitime yollarını gösteren bilim. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:257)

Eğitim Enstitüsü: Orta dereceli okullara öğretmen yetiştirmek üzere kurulmuş yüksek okul. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:257)

Eleştiri: Ereği, bir edebiyat ya da sanat yapıtını her yönüyle inceleyip açıklamak, anlaşılmasını sağlamak ve değerlendirmek olan yazı türü. Tenkit. Kritik. Gerçeği ortaya koymak amacıyla yapılan yargılayıcı inceleme ya da tartışma. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:266)

Estetik: (yun.) Gerçeklik duygusu ile ilgili olan. Güzelliği ve güzelliğin insan belleğindeki ve duygularındaki etkilerini konu olarak ele alan felsefe kolu. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:277)

Modern: Çağa uygun, çağcıl. Asri (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:576)

Müze: (yun.) Sanat ve bilim yapıtlarının ya da sanat ve bilime yarar şeylerin saklandığı ve halka gösterilmek için sergilendiği yer ya da yapı. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:592)

Sanal: Gerçekte yeri olmayıp zihinde tasarlanan. Mevkum. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:685)

Sanat: Bir duygunun, tasarımın ya da güzelliğin kişiyi etkileyen anlatımı. Zanaat. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:685)

Sanat enstitüsü: Herhangi bir sanat dalında iş adamı yetiştirmek için açılmış bir çeşit okul. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:685)

Sanatçı: Güzel sanatlarla uğraşan kişi, sanatkar. (Türkçe sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, sayı 403, Ankara, 1974.

s:685)

Kısaltmalar

ICOM: International Council Of Museums (Milletlerarası Müzeler Konseyi).

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı.

MOMA: Museum Of Modern Arts (Modern Sanat Müzesi)

UNESCO: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
(Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Organizasyonu)

YÖK: Yüksek Öğretim Kurulu

BÖLÜM II

İLGİLİ YAYIN VE ARAŞTIRMALAR

2.1 Müze gezilerinde öğretmenin müze ziyareti öncesi hazırlığı

Eğitim Fakülteleri Resim-İş Ana Bilim Dallarında 2000 yılından bu yana Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi okutulmaktadır. Müze eğitimi ve uygulamaları dersinin amacı ilk ve ortaöğretimde öğrencilere müze kavramını öğretmek ve sevdirmektir.

“Sanat Öğretmenleri müze eğitimini gerçekleştirebilmek için kendilerini aşağıdaki sorulara cevap verecek şekilde bilgilendirmiş olmalıdırlar:

- *Kültür nedir? Uygarlık Nedir?*
- *Müze ve müzecilik nedir?*
- *Müzelerden beklentilerimiz nelerdir?*
- *Müzelere nasıl yaklaşıyor, ne gözle bakıyoruz?*
- *Müzeler mevcut koleksiyonları ile ne tür etkinlikler sunmalılar?*
- *Koleksiyonlar nasıl teşhir ediliyor?*
- *Müze teşhirlerini nasıl “okumalı” ve anlamalıyız?*
- *Müzelerle ilgili varsayımlarımız neler olmalı; müze uzmanları -varsa eğitimcileri- toplumla ilgili hangi varsayımlara sahipler ve biz bunu nasıl biçimlendiriyoruz?*

Ayrıca öğretmenler aşağıda verilen konularda kendilerini yetiştirmiş olmalıdırlar:

1-Müzelerdeki eserlerin doğası ve onların bize nasıl göründükleri (semiyotik= göstergelere bağlı olarak)

2-Müzelerle ilgili kültürel varsayımlar- kültürün doğası.

3-Müzelerin/koruma alanlarının (asylum) ortaya çıkışı.

4-Müze türleri ve üstlendikleri görevleri:

- plastik sanatlarla ilgili koleksiyonlar*
- arkeolojik ve etnografik koleksiyonlar*
- antropolojik koleksiyonlar*
- yöresel koleksiyonlar*
- tarihi miras olan merkezler*
- diğerleri.” (Milli Eğitimi Dergisi Sayı 153-154 Kış-Bahar 2002)*

Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinde öğretmen adayları kavramsal bilgileri edindikten sonra müze gezilerinin planlanması ve yapılabilecek diğer etkinlikler konusunda çalışılmalıdır. Resim öğretmenleri, öğrencileri müze ziyaretlerinden en

etkin şekilde yararlanmaları için ziyaret öncesi öğrencileri güdülemesi ve hazırlaması gerekir. Bunun için yapacağı hazırlığa örnek aşağıdaki gibidir.

“ÖĞRETMENİN HAZIRLIĞI

- 1- Müze veya tematik sergi önceden görülecektir.
- 2- Müze yetkilileri -varsa müze eğitimcileri ya da küratörleri- ile tanışılacaktır.
- 3- Gezi için müzeden ve diğer ilgililerden izin alınacaktır.
- 4- Müze dahilinde yapılacak gezi ve incelemenin tarihi, saati ve süresi karşılıklı olarak belirlenecektir.
- 5- Gezi giderleri karşılıklı olarak tespit edilecektir.
- 6- Müze veya sergi ile ilgili bilgi toplanacaktır.
- 7- Ulaşım aracı sağlanacaktır.
- 9- Gezi ile ilgili anketler hazırlanacaktır.
- 10- Öğrenciler için müze ve gezi planı ve diğer çalışma yaprakları hazırlanacaktır.
- 11- Müzedeki birkaç eserle ilgili hikayeler araştırılıp öğrenilecektir.” (Milli Eğitimi Dergisi Sayı 153-154 Kış-Bahar 2002)

Gezi öncesinde, esnasında ve sonrasında uygulamaların değerlendirilmesi için ön anket ve son anket uygulanmalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığının bu konu ile ilgili hazırladığı örnek anketler şu şekildedir.

“ÖN ANKET

İsminiz:

Tarih:

Sınıfınız:

Numaranız:

Müze ne demektir?

Hangi tür müzeler vardır?

Müzelere eserler nerelerden gelmektedir?

Müzeler ne işe yarar?

Daha önce hiç müze gezdiniz mi? Hangilerini?

Cevaplarınız için teşekkür ederim.

SON ANKET

İsminiz:

Tarih:

Sınıfınız:

Numaranız:

1- Gezdiğiniz müzenin türü nedir?

2- İncelediğiniz eserlerin türü nedir?

3- Eserler nasıl ve nereden sağlanmıştır?

4- Daha çok hangi tür eserlerden hoşlandınız?

5- Bu müze gezisinde önemli olarak neleri ilk defa öğrendiniz?

6- Müzede neleri görmek isterdiniz?

7- Gezide sizce eksik ve aksayan şeyler nelerdi?

8- Bu gezi sizce daha iyi ve yararlı nasıl olabilirdi?

Cevaplarınız için teşekkür ederim.” (Milli Eğitimi Dergisi Sayı 153-154 Kış-Bahar 2002)

2.2 Müze gezilerinde öğretmenin yapması gereken uygulamalar

Müzelerin ziyareti sırasında öğrencilere sanat eleştirisi yöntemi ile hazırlanmış bir anket formu uygulanmalıdır. ayrıca öğrenciler müze ziyareti sırasında sanat eleştirisinin yanında sanat tarihi ve uygulamalar alanında da gelişecekler ve bu konuda çalıştırılacaklardır. Bu uygulamalar için örnek formlar aşağıdaki gibidir.

“SANAT SERGİSİNİ DEĞERLENDİRİNİZ

1. *Hangi parça veya eser en iyi biçimde işlenmiş veya çalışılmıştır?*
2. *En çarpıcı olan hangisidir?*
3. *En kavramsal olan ya da sizi en fazla düşündüren hangisidir? Neden?*
4. *En zekice düşünülmüş olan hangisidir?*
5. *En iç karartıcı olan hangisidir?*

Şimdi kendi sorularınızı oluşturunuz:

- 6.
- 7.
8. *Serginin, gösterinin en iyisi hangisidir? Neden?”*

“YENİ BOYUTLARIN KEŞFİ

TANIMLAMA:

Sanatçının Adı: _____

Sanat Eserinin Adı: _____

Bu hangi sanat formudur?

Ne görüyorsunuz? Konuyu adlandırınız

Eserde neler olmaktadır?

Hangi teknikler kullanılmıştır? (Oyma, suluboya, asamblaj=montaj)

ÇÖZÜMLEME:

Çizgiler daha çok (düz, eğri, kırık, hepsi de) ? __

Şekiller daha çok (geometrik, organik, her ikisi de) ? ___

Renkler daha çok (sıcak, soğuk, her ikisi de) ? ___

Mekan daha çok (düz, üst üste biçimler olarak; derin bir alan olarak, her ikisi de)?

Doku daha çok (kaba, yumuşak, her ikisi de) ? ___

Değer (valör) daha çok (açık, koyu, orta ayar ya da yüksek kontrast) ? ___

YORUMLAMA:

_____ gibi kokuyor?

_____ gibi tadı var?

_____ gibi ses veriyor?

_____ gibiymiş hissi (duygusu) uyandırıyor?

_____ gibi görünüyor?

Hangi sembolleri fark ettiniz ? _____

Hangi renkler sembolik olarak kullanılmıştır? (ör., kırmızı aşk veya ölüm)___

Niçin bu çalışmayı seçtiniz? _____

YARGILAMA: *Bu çalışma önemlidir çünkü:*

Eser yansıtmacı=taklitçidir—bir gerçekçi olayı ifade etmektedir.

Eser biçimcidir—belirgin çizgiler, renkler, şekiller vb.

Eser anlatımcıdır— çeşitli duygular veya sembolik mesajlar taşıyor.

Eser işlevseldir— uygulama, dini, politik, eğitsel,diğer amaçlı.

Eserde iyi bir işçilik var mı?

Bu çalışmaya daha çok kim değer verirdi (büyükanne, imam, polis, _____)?

Bu çalışmaya yeni bir ad veriniz: _____

MİNİ UYGULAMA

(Bu kağıdın arka yüzeyine incelediğiniz eserin kendinize özgü bir desenini çiziniz)”

2.3 Müze gezilerinde öğretmenin müze ziyareti sonrası değerlendirmesi

Yapılan uygulamaların ve anketlerin sonrasında incelenmeleri ve değerlendirmeleri aşağıdaki gibi yapılmalıdır.

" ÖĞRETMENLER İÇİN SANAT SERGİSİ İNCELEME, BİLGİ VE ÇALIŞMA YAPRAĞI

Bir serginin belli başlı yönlerinde yoğunlaşmak için, sergi bir bütün olarak ele alındığında, aşağıdaki başlıklar altında notlar alınabilir:

- Çalışmaların sayısal ve tür olarak dağılımı*
- Özel ilgi çeken kişisel çalışmalar*
- Yaş dağılımı itibariyle gelişim özellikleri*
- Serginin sunuluşu*

a) Çalışmaların nicel ve tür olarak dağılımı:

Konu: Konuların tekrarı, ilk andaki gözlem sırasında dikkati çeken çalışmalar, fantastik konular.

Araç, Gereç ve Materyaller: 2 Boyutlu ve 3 Boyutlu çalışmaların oranları; kullanılan materyaller, karışık malzemeler, alışılmış (geleneksel) malzemeler, yeni malzemeler, kullanılan renklerin kalitesi, atık araç, gereç ve materyaller (media-medium)/ fabrikasyon sanat malzemeleri, vs.

Teknikler: Yağlıboya, desen, özgün baskı, heykel, tekstil, seramik, geleneksel sanatlar vb.de kullanılan belirli teknikler; bu çalışmaların ağırlık derecesi (skalası, ölçüsü).

- Ayırt edilebilir nitelikte her hangi bir yaklaşım var mıdır? Ör: Dikkatle gözlenerek yapılmış çözümlenici (analitik) çalışma ya da nesnelerin veya çevrenin önceden araştırılıp incelenmesine dayalı olarak geliştirilmiş hayali (imajinatif) çalışma.

- Sergilenen çalışmalarda sanatçıların ve tasarımcıların eserleriyle, sanat akımlarıyla vb. ilgili bilgi birikimine ilişkin deliller var mı?

- Kaydadeğer veya şaşırtıcı çalışmaların dağılımı hangi oranda olmuştur?

- Konu, araç, kullanılan malzeme ve teknik vb. açısından karşılaştırma yapılacak olursa ilköğretim düzeyindeki buradaki çalışmaların diğerleriyle kıyaslandığında (ör. kendi okulunuzla) derece veya düzey sıralanışı nasıldır?

- Sergi bir kültürel zenginlik yansıtıyor mu?

b) Kişisel başarılar:

Sizi özellikle etkileyen birkaç çalışmayı farklı niteliklerini belirterek not edebilirsiniz.

Size herhangi bir okuldan tanıdık gelen bazı çalışmalar ortaya çıkıyor mu ve onları sergi kataloğunu incelemeden önce farkedebiliyor musunuz?

c) Yaş dağılımına bağlı olarak gelişim özellikleri:

Çocuğun güzel sanatlara yaklaşımında gelişimini, değişimini ve okul dönemi boyunca başarılarını gösteren -eğer varsa- hangi bulgular vardır?

d) Serginin sunuluşu

Serginin amaçları açık ve net mi?

Sergilenen eserlerin seçiminde ve asılmasında uyulmuş gibi görünen ilkeler var mıdır?

Sergi ziyareti sanat öğretmenleri, sınıf öğretmenleri veya aday öğretmenler için hangi açılardan kayda değer bir deneyimdir? Nasıl daha iyi hale getirilebilir, geliştirilebilir?

Sanat ve tasarımın, sayıları sınırlı olan yetenekli çocuklardan ziyade bütün çocukların öğretim programının (müfredat) değerli bir tarafı olarak sunulmasında -eğer oluyorsa- bu sergi hangi yollarla yardımcı olmaktadır?

Ziyaretiniz esnasında, diğer ziyaretçilerin davranışları ve tepkileriyle ilgili olarak -eğer olduysa- ne tür gözlemlerinizi oldu?

Gözden Geçirme:

Okuldaki kendi uygulamanızla ilgili olarak sergi size neler hissettiriyor? Yeni fırsatlar ve yaklaşımlar gösteriyor mu? Eğer öyleyse, onlar nelerdir?

Sergiyle ilgili sizde -eğer varsa- hangi sorular oluştu?

Sergiyi ziyaret ederken böyle bir çalışma yaprağı edinmiş olmanızı yararlı buluyor musunuz? Çalışmalardaki bazı nitelikler ve zevk almanız açısından size daha faydalı olması için bu çalışma yaprağının içeriği nasıl geliştirilebilir?

Öğretmenlerin bir sergiyi yukarıdaki formdaki gibi incelemesi ve bilgi edinmesi, daha sonra öğrencilerine müze gezisi yaptırırken kolaylık sağlayabilir.” (Milli Eğitimi Dergisi Sayı 153-154 Kış-Bahar 2002)

Sonuç olarak Eğitim Fakülteleri Resim-İş Anabilim Dallarında okutulan Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersinin amacı öğretmen adaylarının ilk ve orta öğretimdeki öğrencilere müze eğitimi ve uygulamaları konusunda etkin bir öğretim sağlayabilmektir. Bu sebeple öğretmen adaylarına yapıcı, yaratıcı, yetenekli, araştırmacı ve kendini sürekli yenileyebilen ve geliştiren öğretmen kimliği kazandırılmalıdır. Derslerin teknolojik araç ve gereçlerle uygulamaya dikkat edilmesi önemli bir noktadır. Çünkü günümüz öğretmeni etkin bir öğretim için gelişen teknolojiye ayak uydurmalıdır. Ders işlenişi sırasında bilgisayarda grafiklerin ve

animasyonun yanında internette aktif şekilde kullanılmalıdır. Birçok müze internet ortamında sanal olarak gezilmekte, çocuklar için oyun ve benzeri birçok uygulamayı sunmaktadır. Müze eğitimi belirli bir bilinç ve kültür düzeyine sahip yeni nesiller yetiştirmek açısından büyük önem taşımaktadır. Öğretmen yetiştiren kurumlarda müze eğitimi ve uygulamaları dersi bu nedenle önemli ve üzerine düşülmesi gereken bir noktadır.

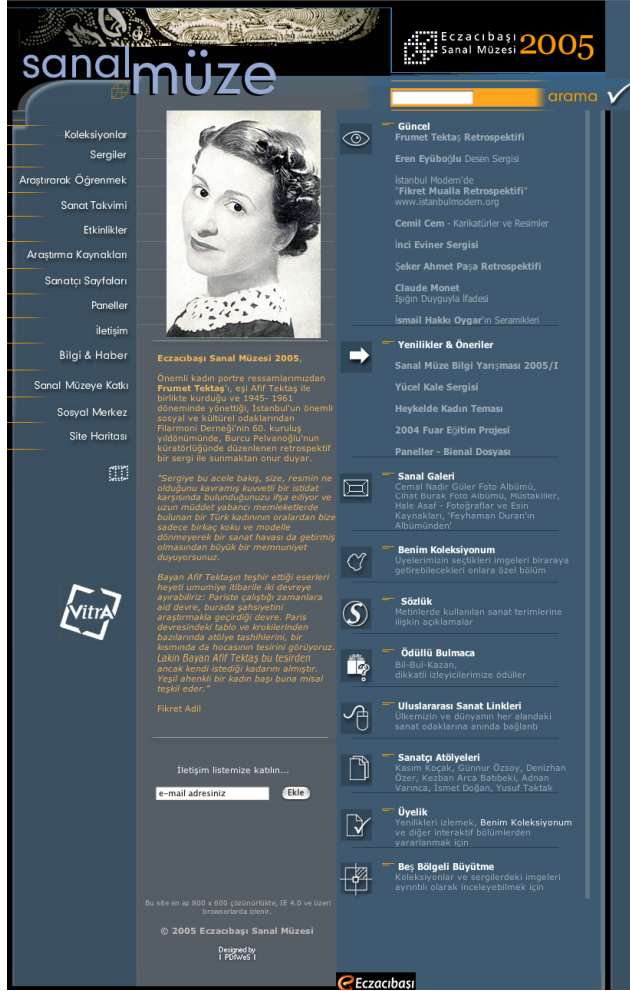
2.4 Örnek müze ziyareti incelemesi (Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 Yıl 60 Sanatçı sergisi)

Müzelerde eğitim faaliyetlerine örnek olarak 2002 yılında yapılmış olan Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 YIL 60 SANATÇI Sergisi Eğitim Projesini inceleyeceğiz.

2.4.1 Sanal Müze tanımı ve Sanal Müze içeriği

Müzeler ve okullar eğitim etkinliklerini ortaklaşa düzenlerler. Ortak çalışma müzeler ve okul öncesi, ilköğretim ya da ortaöğretim okulları arasında yapılabilir. Okullar öğretim yılı başında müze eğitim bölümüyle iletişim kurarak müze ziyaret tarih ders konuları, öğrenci sayısı, öğrenci seviyesi gibi konularda bilgi alışverişinde bulunarak bir program belirlerler.

Eczacıbaşı Sanal Müzesinin en büyük özelliği internet üzerinde faaliyet gösteren Türkiye'nin ilk müzesi olmasıdır. Sanal müzenin web çalışmalarına Temmuz 1998'de başlamış olup Ekim 1999'da resmen faaliyete geçmiştir. Müze her gün güncellenmekte ve her ay iki ayrı sergiyi izleyicilere sunmaktadır.

Resim 12 Sanal Müzenin ekran görüntüsü

(<http://www.sanalmuze.org/index.php>)

Müze içeriğinde şunları sunmaktadır:

“ECZACIBAŞI SANAL MÜZESİ’NİN İÇERİĞİ - 2004

Seyirciler, sitedeki en güncel sergideki imgelerden seçilmiş, her ziyaretlerinde farklı bir yapıt imgesinin yer aldığı "Açılış Sayfası" ile karşılanırlar. Anasayfa, müzenin en yeni güncellenmiş bölümlerini üç sütun halinde sunar. En üstte "Güncel", daha sonra "Yenilikler ve Öneriler", "Sanal Galeriler" ve her seyircinin 45 imgeden oluşan kendi koleksiyonunu yaratabileceği "Benim Koleksiyonum" yer alır.

"Koleksiyonlar" bölümünde, "Eczacıbaşı Koleksiyonu", ve "Ulusal Sanat Koleksiyonu" ve "Uluslararası Sanat Koleksiyonları" sergileri izlenebilir.

"Sergiler" bölümünde, ilk sırada Türk resim sanatının tartışılmaz ustalarının - sanatçıların, varislerinin ve onları temsil eden galerilerin destek ve işbirliği sayesinde gerçekleşen - "Retrospektif" sergileri yer alır.

"Güncel", "Kavramlı", "Heykel", "Karikatür", ayrıca "Fikret Mualla Saygı", "Hoca Ali Rıza" ve "Bedri Rahmi - Eren Eyüboğlu" gibi sanatçılar için özel sergiler, bu bölümün önemli altbaşlıklarıdır.

"Araştırarak Öğrenmek" bölümünde, sanat yapıtlarının gizemini, tarihini ve tekniğini çözmeye teşvik eden projeler, metinler ve imgeler bulunur.

Bu bölümün içindeki "Sanat Yapıtlarını Okumak", yaratı sürecini ve sanat çalışmalarını anlamayı ve açıklamayı hedefler. "Nasıl Algılıyoruz", insan beyninin algı süreçlerinden bahseder. "Bir Sanat Yapıtını Çözümlemek", tekil işleri çözümleyen örneklerin arşivini oluşturur. "Bir Sanatçıyı Yakından Tanımak", sanatçıların yaratıcı dünyasını ve kendi geliştirdikleri dili inceler. "Resimler ve Öyküler", seyircilerin, işler hakkındaki özgün yorumlarının yolunu açmayı amaçlar. "Kitap Önerileri", sanatçılar, sanat tarihçileri, eleştirmenler ve küratörler tarafından önerilen ve 10 kitaptan oluşan okuma listesini içerir. "Araştırma Kaynakları" bölümü, ülkemizdeki ve dünyadaki sanat odak odaklarına (websiteselerine) doğrudan bağlantı sağlar. "Sanat Takvimi" içeriği ise, e-mail listemizde kayıtlı olan izleyicileri, günün ve ayın sanatsal etkinliklerinden haberdar edilir. "Paneller" bölümünde, sanatımızın başyapıtlarının ve onları değerlendirme kriterlerinin tartışılacağı bir ortam yaratmak hedeflenmektedir. Bu nedenle, ilk olarak "Türk Resmi Seçkisi" ve "Eleştiri Dosyası" seyircilerimizin katılımına açılmıştır. Diğer önemli konular hakkında yeni paneller zamanla açılacaktır. "Etkinlikler" bölümünde, fuarlarda yürütülen "Eğitim Projeleri", özellikle sanat eğitimcileri için her yönüyle değerlendirilmekte ve tanıtılmaktadır. "Sanatçı Stüdyoları" ile sanatçıların stüdyolarını sanal olarak ziyaret edebilir, tekniklerine ilişkin bilgilenebilir ve yapıtlarından bir kesiti izleyebilirsiniz. "Konferanslar" (Sanal Müze tarafından gerçekleştirilen etkinliklerin metinleri), "Sanal Müze Ofisi" (sanatçılar, küratörler ve sanat eğitimcileri Sanal Müze ofisini etkinliklerimizle ilgili bilgi almak için, önceden randevu alarak ziyaret edebilirler), "Seminerler" (Eczacıbaşı Sanal Müzesi, ülkemizdeki, Sanat Fuarı gibi sanat olaylarında katıldığı etkinliklerin metinleri) websitesinin diğer önemli alt başlıkları.. E-mail listemize üye olan ziyaretçilerimize, Sanat takviminde de duyurulan bu etkinlikler hakkında e-mail yollanır. "Bilgi ve Haber"de ise, site ile ve önemli sanatsal etkinlikler ile ilgili haber ve duyurular, projelerin duyuruları ve bu projelere katkıda bulunan kişilerle ilgili bilgiler yer alır. "İletişim" bölümünden e-mail listemize kolayca üye olunabilir. "Sanal Müzeye Katkı" : "Öneriler" ve "İmge Hakkı Devri" ile, Sanal Müze projelerine yardım etmek ve işlerinizi diğerleriyle paylaşmak mümkün... "Sosyal Merkez", "İlan Panosu"nu (her türlü düşünceniz için) ve "Forum"u (güncel konulardaki fikir ve sorularınız için), "Puzzle"ı, "Bil-Bul-Kazan"ı (Eczacıbaşı Sanat Koleksiyonu'ndaki 75 yapıtıla ilgili ödüllü yarışma) ve "Ekran Koruyucu"yu içerir... (http://www.sanalmuze.org/bilgihaber/)

Günümüz teknolojilerinin hızlı gelişimi sonucu olan internet sayesinde bir tıklama ile insanların ulaşabilecekleri bilgi kaynağı sınırsız denebilecek kadar artmıştır. Ulaşımın bu denli kolay olması sanal müze ziyaretlerinin iyi denebilecek bir seviyede olmasını sağlamıştır.

"Eczacıbaşı Sanal Müzesi'nde 2004'ün ilk aylarında yer alan etkinlikler hakkındaki istatistikler, çabamızın ülkede yerleştiğini gösteriyor. Mart 2004'te ortalama ziyaretçi sayısı günde 600, ayda 19.000 ve Haziran 2003 ve Mayıs 2004 döneminde 150.000 idi. Mart 2004'te ziyaret sayısı 1.300.000'in üzerindedir. Ziyaretçilerimizin üçte biri İstanbul'dan, %10'u Ankara'dan, %5'i İzmir ve diğer şehirlerden, %50'si Anadolu'nun diğer şehirlerinden ve yurtdışındadır. Sanal Müze'ye üye olan ziyaretçilerimizden 717'si sanatçı, 75'i sanat tarihçisi, 353'ü sanat eğitimcisi, 356'sı mühendis, 232'si mimar, 187'si doktor, 147'si işletmecisi, 157'si bankacılık ve finansman sektöründen, 147'si üst düzey yönetici, 72'si pazarlamacı, 71'i tasarımcı ve 121'i medya ve iletişim sektöründendir.

Eczacıbaşı Sanal Müzesi'nin tüm e-mail ağı, yaklaşık 10.000 adresi içerir. Bunların %45'i üniversite mezunu, %20'si yüksek okul mezunu, %14'ü yüksek lisans, 13%'ü lise mezunu, %5'i doktora sahibi, 4%'ü önlisans, 1%'i ise ilköğretim mezunudur. Geçtiğimiz sene Sanal Müze'yi ziyaret edenlerin sayısı, 31 Mayıs 2004'te 84.599, Mayıs'ta aktarılan haftalık ortalama bilgi ise 44,735' gigabyte'tır.” (<http://www.sanalmuze.org/bilgihaber>)

Müze'ye yapılan ziyaretin her geçen ay artması ve üye sayısının da bununla paralel bir artış göstermesi müzecilik için önemli ve başarılı bir adım olarak gösterilebilir. Bu artış da internet kullanımının artması ve toplumun her geçen sosyal ve kültürel olaylara daha fazla ilgi göstermesi gösterilebilir.

2.4.2 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi Eğitim Projesi Raporu

Atölye 60 Eğitim Projesi 26 Ekim - 3 Kasım 2002, Beylikdüzü 12. İstanbul Sanat Fuarında organize edilmiştir. İlköğretim 1-3 Sınıf Öğrencileri , İlköğretim 4-7. Sınıf Öğrencileri ve İlköğretim 8. Sınıf ve üstü Öğrencileri için Eğitim - Yorum Broşürleri hazırlanmış, ardından ön oda çalışmasında gelen öğrencilere hazırlanan broşürler yardımı ile bilgilendirilmiştir. Sergi turunda ise yapıtlar yapıtların anlamsal ve yapısal çözümlemeleri yapılmıştır. Ziyaret sonrası çalışmada ise çocuklara resim uygulaması yaptırılmıştır.

Aşağıda Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 YIL 60 SANATÇI Sergisi Eğitim Projesi Raporunda ayrıntılı bilgi ve anket sonuçlarını detaylıca incelemek mümkündür.

“Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 YIL 60 SANATÇI Sergisi Eğitim Projesi Raporu

SÜRESİ 15 Ağustos 2002-25 Aralık 2002-12

PROJE KOORDİNATÖRÜ Öğr. Gör. Zehra ERKÜN ORUÇOĞLU

EĞİTİM KOORDİNATÖRÜ Arş. Gör. Kadriye TEZCAN AKMEHMET

EĞİTİM EKİBİ

Öğr. Gör. Zehra ERKÜN ORUÇOĞLU

Arş. Gör. Kadriye TEZCAN AKMEHMET

Selin HIZAL (Stajyer Öğrenci)

Boran ÜSTÜN (Stajyer Öğrenci)

İmge Çelepci, Erkul Gönül, Nilay Yılmaz, Hande Özdilim (Salon + Stand Bankosu Görevlisi)

*Saliha Yavuz, Sonat Atafırat, Pınar Üner, Derya Aydoğdu, Gökhan Kavak, Yasemin Erdin
(Salon Görevlisi)*

Hülya Tokur (Video Çekimi - Montaj - Fotoğraf)”

Dikkat çeken noktalardan birisi projede eğitim görevlisi olarak çalışan görevlilerin sayısıdır. Toplamda görev alan 10 kişiden 5'i eğitim görevlisidir.

”YAPILAN İŞLER

1. Eğitim - Yorum Broşürleri Hazırlanması

Etkinlik Rehberi olarak adlandırdığımız bu çalışma 3 farklı yaş grubuna hitap edecek şekilde hazırlanmıştır:

- *İlköğretim 1-3 Sınıf Öğrencileri*
- *İlköğretim 4-7. Sınıf Öğrencileri*
- *İlköğretim 8. Sınıf ve üstü*

*Hazırlayan Öğr. Gör. Zehra ERKÜN ORUÇOĞLU, Arş. Gör. Kadriye TEZCAN
AKMEHMET, Selin HIZAL (Stajyer Öğrenci)*

2. Anket Hazırlanması

Çalışmayı değerlendirmek amacı ile iki farklı anket hazırlanmıştır:

- *İlköğretim 1-8 Sınıf ve Lise 1-2 Sınıf Öğrencileri (Ek 4)*
- *Yetişkinler (Ek 5)*

Öğrencilere yönelik ankette yapılacak eğitim çalışmasını değerlendirmek, yetişkinlere yönelik ankette sergiyi değerlendirmek amaçlanmıştır.

*Hazırlayan Öğr. Gör. Zehra ERKÜN ORUÇOĞLU, Arş. Gör. Kadriye TEZCAN
AKMEHMET*

3. Sergi Süresince Eğitim Çalışmalarının Yürütülmesi

26 Ekim-3 Kasım tarihleri arasında izleyiciye sunulan serginin eğitim etkinliklerinin yürütülmesi

3. 1. Sergi Yorumlama Çalışması

Sergi Yorumlama çalışmaları, ilköğretim okullarından randevulu ve randevusuz gelen öğrencilerden sınıf düzeylerine göre oluşturulan 10-15 kişilik karma gruplarla gerçekleştirilmiştir.

Sergi süresince, hergün saat 11.00, 14.00, 16.00'da başlayarak gelen grubun zamanına göre ayarlanan ve yaklaşık iki saat sürdürülen üç seans eğitim ekibi tarafından gerçekleştirilmiştir.

Atölye çalışması için randevulu çalışan okullar şunlardır:

1. *Özel Ufuk İlköğretim Okulu*
2. *Ayazağa İlköğretim Okulu*
3. *Özel Neslin Değişen Sesi İlköğretim Okulu*
4. *Eğitim Gönüllüleri Vakfı Zeyrek ve Çarşamba*

Öğrenim Birimi Öğrencileri

5. Doktor Sadık Ahmet İlköğretim Okulu

6. Özel ALKEV (Alman Liseliler Kültür Eğitim Vakfı) İlköğretim Okul

Çalışmaların uygulanmasında aşağıdaki sıra izlenmiştir:

Ön Oda Çalışması

Sergiye gelen öğrenci grupları, sergi alanı girişinde bulunan çok amaçlı mekanda karşılanarak eğitim gruplarına yönelik hazırlanmış broşürler eşliğinde bir ön bilgilendirme almışlardır. Bu bilgilendirme kapsamında broşürde yer almayan müze, sergi, sanat, sanal ortam gibi kavramlarla başlayarak öncelikle buldukları yeri tanımlamaları istenmiştir. Burada, Eczacıbaşı Sanal Müzesi hakkında kısa bilgi verilmiş ve ulaşım olanakları tanıtılmıştır. Daha sonra kısaca temel sanat kavramları hakkında birer alıştırma yapılmış ve öğrenciler sergi mekanına yönlendirilmiştir.

Sergi Turu Sergi alanında önceden seçilmiş yapıtlar önünde, broşürlerdeki temel kavramlar etrafında geliştirilen sorularla çocukların yapıtları çözümlenmeleri ve ara-bul yöntemiyle yapıtı oluşturan elemanların kavranması üzerinde durulmuştur. Yapıtlarda çözümlenme yapısal ve anlamsal olarak iki ayrı grupta gerçekleştirilmiştir. Yapıtı oluşturan elemanların tanımlanmasıyla yapısal çözümlenme aşaması tamamlandıktan sonra, yapıtın anlamı ya da anlattığı konu üzerinde çocuklarla sohbet edilerek çözümlenme gerçekleştirilmiştir.

Ziyaret Sonrası Çalışma

Sergi turu sonrasında sergi alanındaki ziyaretçi yoğunluğuna göre iki mekanda -sergi alanı ve çok amaçlı alan- çocuklara ortak kullanabilecekleri boyalar ve birer resim kağıdı dağıtılarak istedikleri bir konuda resim yapabilecekleri söylenmiştir. Bu etkinlik sırasında çocukların serbest çalışmalarına özen gösterilmiş ve yaptıkları resimleri, eğer istiyorlarsa, müzeye bırakabilecekleri söylenmiştir.

3. 2. Sergi Değerlendirme Çalışması

Sergi süresince, eğitim çalışmasını değerlendirmek amacı ile serginin eğitim etkinliklerine katılan öğrenci gruplarına ve sergiyi değerlendirmek amacıyla yetişkin izleyici gruplarına yönelik hazırlanan iki farklı anket uygulanmıştır.

Çalışmaların bitiminde çocuklara anket formları dağıtılarak doldurmaları ve sergi alanında yaşadıkları deneyim hakkında yorumda bulunmaları istenmiştir. Yetişkinler için stand bankosunda isteyenlere verilen anketler.

4. Sergi Sonrasında Eğitim Çalışmalarının Değerlendirilmesi

4. 1. Resimlerin Seçimi

Sergi sırasında yapılan resimler incelenerek (neye göre seçim yapılmıştır) 148 resim seçilmiştir.

4. 2. Anketlerin Değerlendirilmesi

Sergi süresince uygulanan anketler değerlendirilmiştir.

4. 2. 1. Yetişkin Anketlerinin Değerlendirilmesi

İzleyici Görüşleri/Yetişkin Anketi (sayısal)

(http://www.sanalmuze.org/site_harita/sitemap.php?icerik=../etkinlikler/seminer.htm&altf=../etkinlikler/altframe_etkinlikler.htm)

2.4.3 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi izleyici görüşleri anketi

ECZACIBAŞI SANAL MÜZESİ 60 YIL 60 SANATÇI SERGİSİ

Izleyici Görüşleri

Yaş Grubunuz

- 15-20 20-30 30-40 40-50 50 ve üstü

Eğitim Durumunuz

- İlköğretim Lise Lisans Lisansüstü

Mesleğiniz

Sergilere hangi sıklıkla gidersiniz?

- Haftada bir veya daha çok Ayda bir veya daha çok
 Yılda bir veya daha çok Pek gitmem

Sizin için bir sergide aşağıdakilerden hangileri önemlidir?

- Sanatçısı İçeriği Düzeni
 Mekanı Diğer (*Lütfen belirtiniz*).....

Özellikle ilginizi çeken sergi türleri neler?

- Resim-Heykel Enstalasyon Video Yerleştirme
 Performans Diğer (*Lütfen belirtiniz*)

İlgilendiğiniz bir sanat dalı var mı?

- Evet (*Lütfen belirtiniz*)..... Profesyonel
 Hayır Amatör

"60 Yıl 60 Sanatçı" Sergisinde hangi etkinlik/etkinliklere katıldınız?

- "Yapıtları ile Yüzyüze" Paneli Sergi Yorumlama Çalışması

En çok hangi etkinlik ilginizi çekti?

.....

Etkinliklerde yeralan kavramlardan hangisi hakkında ilk defa bilgi sahibi oldunuz?

.....

Eczacıbaşı Sanal Müzesi etkinliklerinden haberdar olmak ister misiniz?

- Evet Hayır

İsim: _____

E-Mail: _____

Adres: _____

Anketimize katılıp bizlere yardımcı olduğunuz için teşekkür ederiz.

Görüş ve önerilerinize arka sayfada devam edebilirsiniz?

Yaşlar	Toplam	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
	81	9	30	23	10	9

Eğitim Düzeyi %

Yaş	Genel	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
İlköğretim	2,4	1,2	-	-	1,2	-
Lise	12,3	3,7	1,2	2,4	2,4	2,4
Lisans	62,9	4,9	27,1	18,5	7,4	3,7
Lisansüstü	20,9	1,2	7,4	6,1	1,2	4,9

Mesleği %

Yaş	Genel	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
Sanatla İlgili	24,7	-	7,4	7,4	-	3,7
Öğretmen/Eğitimci	28,4	-	9,8	11,1	1,2	6,1
Öğrenci	20,9	7,4	12,3	1,2	1,2	-
Doktor	6,1	-	1,2	1,2	1,2	1,2
Ev Kadını	2,4	-	-	2,4	-	-

Sergiye Gitme Sıklığı %

Yaş	Genel	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
Haftada	22,2	1,2	8,6	7,4	2,4	3,7
Ayda	40,7	2,4	17,2	7,4	6,1	4,9
Yılda	30,8	4,9	7,4	12,3	9,8	1,2
Pek Gitmem	4,9	-	3,7	1,2	-	-

Bir Sergide Önem Verdiği %

Yaş	Genel	Yalnızca	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
İçeriği	75,3	29,6	7,4	25,9	20,9	9,8	8,6
Sanatçısı	44,4	7,4	4,9	16	13,5	4,9	3,7
Mekanı	20,9	1,2	2,4	7,4	7,4	1,2	1,2
Düzeni	19,7	-	1,2	4,9	18,6	-	3,7
Sunumu	2,4	-	-	1,2	-	-	-
Başarısı	1,2	-	-	-	-	-	1,2
Yenilik	1,2	-	-	-	1,2	-	-
Algılama Biçimi	1,2	1,2	-	1,2	-2,4	-	-
Belirtmeyen	8,6	-	-	3,7	-	1,2	-

Bir Sergide İlqilendiği Sanat Türleri %

Yaş	Genel	Yalnızca	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
Resim-Heykel	79,8	44,4	7,4	32	20,9	12,3	8,6
Enstalasyon	27,1	1,2	1,2	13,5	7,4	-	3,7
Performans	25,9	1,2	1,2	9,8	23,4	1,2	2,4
Video Yerleştirme	12,3	1,2	6,1	2,4	1,2	-	2,4
Fotoğraf	4,9	-	-	2,4	-	-	2,4
Seramik	1,2	-	-	-	2,4	-	-
Resim	1,2	-	-	-	1,2	-	-
Heykel	1,2	-	-	-	1,2	-	-

Sanatla Uğraşan %

	Profesyonel	Amatör	Birden Fazla	Uğraşmıyor
Genel	18,5	43,2	4,9	30,8

Uğraştığı Sanat Dalı %

Yaş	Genel	15-20	20-30	30-40	40-50	50+
Resim	39,5	1,6	15	14,8	6,1	2,4
Müzik	9,8	2,4	3,7	2,4	-	1,2
Fotoğraf	8,6	-	2,4	1,2	-	1,2
Tiyatro	8,6	2,4	3,7	1,2	-	1,2
Heykel	4,9	-	-	1,2	1,2	2,4
Drama	2,4	-	-	2,4	-	-
Özgün Baskı	2,4	-	2,4	-	-	-
Cam Boyama	1,2	-	-	-	-	1,2
Dans	1,2	-	1,2	-	-	-
Edebiyat	4,9	-	-	2,4	1,2	1,2
Enstalasyon	1,2	-	1,2	-	-	-
Kavramsal	1,2	-	-	1,2	-	-
Karikatür	1,2	-	1,2	-	-	-
Tekstil	1,2	-	1,2	-	-	-

60 Yıl 60 Sanatçı Sergisinde Katıldığı Etkinlik %

Yapıtla Yüz Yüze Paneli	11,1
Sergi Yorumlama Çalışması	12,3
Hiçbiri	76,5

60 Yıl 60 Sanatçı Sergisinde En Çok İlqisini Çeken %

Yapıt	6,1
Sergi Yorumlama Çalışması	14,8
Sergi	8,6
Hiçbiri	70,3

2.4.4 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi 1-3, 4-7 ve 8 ve üstü sınıflara uygulanan anketler

1.-3. Sınıf öğrencilerine uygulanan anket.

Eczacıbaşı Sanal Müzesi

İl Eczacıbaşı

“60 Yıl 60 Sanatçı” Sergisi

Etkinlik Rehberi

- Serginizi hoş geldini
- Birlikte sanat yapıtlarına bakalım.
- Bu rehberdeki sanat yapıtlarını/işleri bul, bu yapıtlarla ilgili soruları dikkatlice oku ve cevaplarını sorunun altında bulunan boşluklara yazmaya çalış.

• Ziyaret boyunca sanat çalışmalarına dikkatle bak. Ellerini değil, Gözlerinle dokun

• Yanındakilerle alçak sesle konuşarak tartışabilirsin.

Haydi başlayalım!

Kavramlar

Çizgi

Dik **Yatay** **Eğik** **Dalgalı**

Biçim

Doğal Biçimler

Kare **Üçgen** **Daire**

Renk

Ara renkler
sarı+kırmızı=turuncu
sarı+mavi=yeşil
mavi+kırmızı=mor

Zili renkler
Sarı-mor
Kırmızı-yeşil
Mavi-turuncu

Sıcak renkler

Soğuk renkler

Kompozisyon

Çizgi, renk ve şekillerin belirlemiş alan içinde düzenlenmesi.

Günlük yaşamında bu şekil, renk ve biçimler sana neleri hatırlatıyor? Her kavram için 3'er tane yazabilir misin?

Çizgi

Dikey Çizgi

Eğik Çizgi

Yatay Çizgi

Dalgalı Çizgi.....

Renkler

Sıcak renk

Soğuk renk

Biçimler

Doğal biçim

Altan Çeltem

• Bu resimde neler görüyorsunuz?

.....

.....

• Bu resimde hangi renkler sıcak, hangi renkler soğuk?
Sanatçı bu renkleri, neleri boyamak için kullanmış?

Sıcak renkler

Soğuk renkler

• Bu resimdeki yapıtları hareketleri taklit edebilir misin? Şimdi etrafına bakıp, sevgiyi gezen, karşısındaki birşeyler anlatan, yürüyen insanların farklı duruşlarına dikkat eder misin? Yaptığın resimlerdeki insanların böyle farklı duruşlarda çiziyor musun?

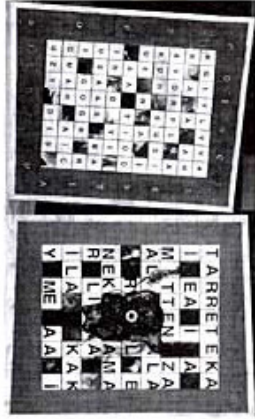
.....

.....

.....

.....

.....

İsmet Doğan

• Bu resimde hiç doğal biçim görüyor musun?
Nerede?

.....

.....

• Bu resimde hangi renkler birbirine zıt?

.....

.....

.....

.....

.....

• Bu resimdeki dikey, yatay, dalgalı ve eğik çizgilere dikkat et. Yatay çizgiler neleri göstermek için kullanılmış?

.....

.....

.....

İhtan Örtümen

• Bu resimde neler görüyorsunuz? Bu gördüklerin odanın sahibinin nasıl biri olduğunu düşünüyorsunuz?

Resimde kaç tane surat var?

Resimdeki birbirine zıt renkleri yazabilir misin?

Resmin en boş ve en dolu olan yerleri nelerdir? Resmi ortadan ikiye bölssek ve soldaki nesnelere bir terazinin bir kefesine, sağdakileri de diğer kefesine koysak sence hangi taraf daha ağır gelir?

Bu alanda daha çok hangi renkler (sıcak-soğuk) ağırlıkta?

.....

.....

4.-7. Sınıf öğrencilerine uygulanan anket.

İlEczacıbaşı
Eczacıbaşı
Sanal Müzesi

“60 Yılı 60 Sanatçı” Sergisi
Etkinlik Rehberi

Serginize hoş geldiniz!

Temel sanat kavramlarını tanımak ister misiniz?

Haydi başlayalım!

• Bu rehberdeki işleri sergide bulun, soruları dikkatlice okuyun ve cevaplarını sorunun altında bulunan boşluklara yazmaya çalışın.

• Ziyaret boyunca sanat çalışmalarına dikkatlice bakın, ellerinizle değil, sadece gözlemlerinizle dokunun.

• Birbirinizle alçak sesle konuşarak tanışabilirsiniz.

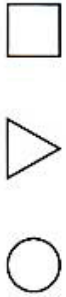
Kavramlar

biçim

Organik

Geometrik

Renk

Sıcak ve soğuk renkler - Zıt renkler - Renk etkisi

Çizgi Değeri

Çizginin hafif ya da kuvvetli olması

Derinlik Ön plan, arka plan, orta plan

Hareket (ligado)

Oranlı

Kompozisyon Dikoy, üçgen, hareket, ajantik noktasını merkezde yerleştirme

Ritim

Günlük yaşamımızda biçim, renk ve çizgi değerlerini hangi duygularla veveya durumlarda tanımlıyorsunuz?

Biçim organik geometrik

Renk sıcak renkler soğuk renkler

Çizgi değeri hafif kuvvetli

İnel Etkiler

• Resimde hafif çizgi değerleri neleri göstermek için kullanılmış?

• Bu kompozisyon hangi tür biçimler kullanılarak oluşturulmuş?

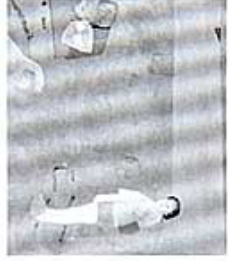
• İnsan bedeninin temeli yaşam ortusunu hangi renklerle ifade edersiniz? Bu renklerle resim arasında bir ilişki kuruyor musunuz?

Erdiç Aksel

Bu heykelle hangi geometrik biçimler kullanılmış?

Bu işte kompozisyon nasıl oluşturulmuş? Bu resimde bulunan işlerden hangisinde buna benzer bir kompozisyon kullanılmış?

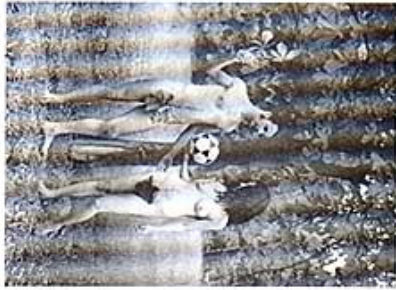
Altan Çelebi

- Sanatçı bu resimdeki mekânı oluşturmak için hangi renkleri kullanmış? Bunlar arasında nasıl bir ilişki var?
- Bu resimdeki üç figürün merkezlerini çizgilerle birleştirseniz nasıl bir şekli ortaya çıkar?

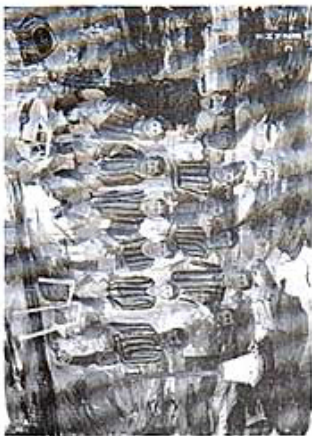
İrfan Önümen

- Bu resim sadece nasıl bir mekânı yaratıyor?
- Kendinizi odanın içinde hissediyormusunuz? Sizde bu etkiyi veren ne?
- Bu resimde denelik, öğelerin arka arkaya yerleştirilmesi ile oluşturulmuş. Bunun sağlanabilmesi için ressam ne yapmış? Resimde size daha yakın, daha uzak neler var?

Ferhat Ozgur

- Bu köşğaradaki adamla kadının yaptıkları hareketleri taklit edin. Daha sonra, kendiniz, topu vermek ve almak için farklı duruşlar yaratalın. Şimdi etrafınıza bakıp, seçtiği gördüğünüz, karşılarındaki birşeyler anlatın, yürüyen insanların farklı duruşlarına ekikal edin. Yaptığınız resimlerdeki insanların böyle farklı duruşlarda çiziyor musunuz?
- Bu fotoğrafta en önemli öğe nedir? Kompozisyonun nerisine yerleştiğini?
- Sizce neden kadın futbol topunu adama uzatıyor?

Antonio Cosentino

- Bu resimde hangi öğeleri görüyorsunuz?
- Futbol takımının oyuncularını ve öndeki arabaya sizce neden birbiriyle oranabiliyorsunuz?
- Arka planı neden karmaşık renklerle boyamış?

8. Sınıf ve üstü öğrencilerine uygulanan anket.

İlİEczacıbaşı

**Eczacıbaşı
Sanat Müzesi**

"60 Yıl 60 Sanatçı" Sergisi

Etkinlik Rehberi

Sergimize hoş geldinizi!

Sergideki işlere temel sanat kavramları ışığında bakmak ister misiniz?

"Bir Sanat Yapılımı Görmek ve Anlamak"

• Bu resme ilk bakışınızda renkler arasında uyum mu, zıtlık mı görüyorsunuz?

• Bu resimdeki mekan etkisi hangi kompozisyon ve renk özellikleri ile verilmiş?

• Sızce boyya neden hızlı kullanılmış ve belli bölümlerde aktılmış? Bu aktarılan sanatçı bilinçli olarak mı yapmış, kuralı haline mi bırakmış?

İhan Önermen

• Bu resimde sanatçı için tek renk kullanmış, bu renkle neyi ifade etmek istemiş?

• Bu kompozisyonda hangi yönde hareketler görüyorsunuz? Sızce bebeceler ile el arasında hastekel açısından nasıl bir ilişki var?

İsmet Doğan

• Bu kompozisyonun ön teması öğesi hangisidir? Bu öğe neden fotoğrafi düzeninin neyesine yerleşmiştir?

• Bu fotoğrafla sızce ne anlatılmaya çalışıyor? Tarihi bir söylemeyi mi, bugüne ait bir gerçekliği mi ifade ediyor?

• Futbol, sizin hayalınızda nasıl bir etkiye sahip?

İsmet Doğan

• Bu işte hangi öğeleri görüyorsunuz? Bu işi düğüturan öğelere bakarak kompozisyona nasıl bir etki katıyor?

• Dikey ve yatay çizgiler nasıl bir etki yaratmış?

• Fotoğrafla harfler arasında sızce bir ilişki var mı? Açıklayabilir misiniz?

İsmet Doğan

Antonio Cosentino

• Bu işte görülen çeşitli öğeler birbirleriyle ne derece ilişkili olarak belirlenmiş? Bu, resme nasıl bir etki veriyor?

• Bu resimde uyumu bozan şeyler neler?

• Sanatçının öğeleri oranlısız yerleştiğinin nedeni sizce ne olabilir?

• Sizce bu resim sanatçının kişisel duygularını mı, toplumsal bir olayı mı dile getirmek istemiş?

Kerem Alca Bulbekli

Elif Çelebi

Emre Zeyneloğlu

• Günluk kullanım eşyaları bazen bu yapıtlarda olduğu gibi, işlevleri belkilen sonra sanat yapıtlarının malzemesi haline gelirler. Bu yapıtlarda kullanım olan bu tür eşyalar sizce hangi toplumsal sorunlara gönderimlerde bulunuyor?

• Günluk yaşantınızda kullanıma hazır nesne ve hizmetleri nasıl yorumluyorsunuz? Sizce sanatçıların bu yapıtlarda vermek istediği mesajı ne?

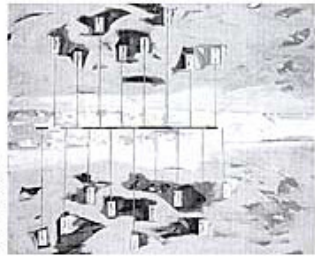

Alian Çelem

• Bu resimde öncelikle hangi öğe dikkatinizi çekiyor?

• Öğeler nasıl bir geometrik ilişki içinde yerleştilmiş?

• Resim sizde nasıl bir duygu uyandırıyor?

Yusuf Takalak

• Bu resimdeki kompozisyon hangi doğruluda baskın?

• Bu resmin kompozisyonundaki denge hangi belirlen özelliği gösteriyor?

• Sanatçı neden lorn olarak dikizazı seçmiş? "Dikizazın" deneyimini kullanarak dikizazla neyi ifade etmek istemiş?

• Bu işin adından, iş hakkında ne anlıyorsunuz?

• Sizce resimdeki etiketlerin üstündeki açıklamalar neyle ilgili?

2.4.5 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi Anket sonuçları ve değerlendirmeleri

İzleyici Görüşleri/Öğrenci Anketi

Sınıf	Toplam	1-3	4-7	8-11
Sayı	336	89	221	26
%		26	66	8

Grup Niteliği

	Randevulu	Randevusuz
Sayı	194	142
%	57,7	42,3

Okul Türü

	Devlet Okulu	Özel Okul
Sayı	222	114
%	66	34

Sergiye Kiminle Geldiği

	Okulla	Ailesiyle	Diğer
Sayı	317	17	2
%	94,5	5	0,5

Daha Önce Sergiye Gidip Gitmediği

	Sayı	%
Gitmeyen	203	60,5
Giden	133	39,5
Bir Ay Önce	65	48,9
Altı Ay Önce	23	17,2
Bir Yıl Önce	45	33,9

60 Yıl 60 Sanatçı Sergisinde Hosuna Giden Etkinlik

	Sergi Turu	Resim	İkisi de	Hicbiri	Bos
Sayı	68	148	110	1	9
%	20	44	33	0,3	2,7

60 Yıl 60 Sanatçı Sergisinde Neler Öğrendiği

	Sayı	%
Resim	61	18,2
Sanat	28	8,4
Renk	179	53,3
Kompozisyon	47	14
Resme nasıl bakılacağı	35	10,5
Resimlerin anlamları	32	9,5
Resmin önemi	20	6
Çizgi	44	13
Biçim	51	15
Çizgi değeri	16	4,7
Derinlik	6	1,7
Hareket	10	3
Oran	5	1,5
Ritm	2	0,6
Sanatçı	12	3,6
Malzeme	6	1,7
Diğer	15	4,4
Hicbirsey	2	0,6

60 Yıl 60 Sanatçı Sergisinde Başka Etkinlik İsteği

	Evet	Yeterli	Cevapsız
Sayı	94	192	50
%	30	57	13

Eczacıbaşı'nın Etkinliklerinden Haberdar Olma İsteği

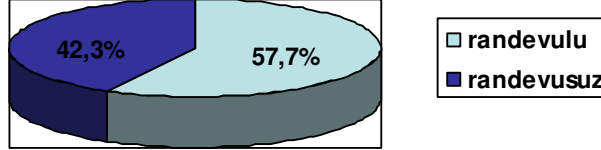
	Evet	Hayır	Cevapsız
Sayı	119	32	185
%	35,4	9,6	55

2.4.6 Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 yıl 60 Sanatçı Sergisi öğrenci görüşleri

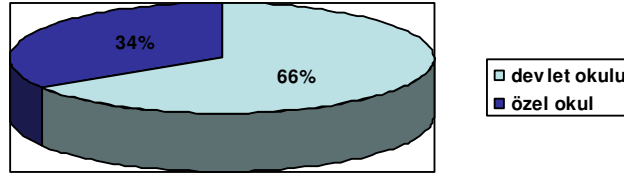
“4. 2. 1. Öğrenci Anketlerinin Değerlendirilmesi

Sergi turu ve resim çalışmasından oluşan eğitim etkinliğine katılan 336 öğrenciye uygulanan anket sonuçları değerlendirilmiştir.

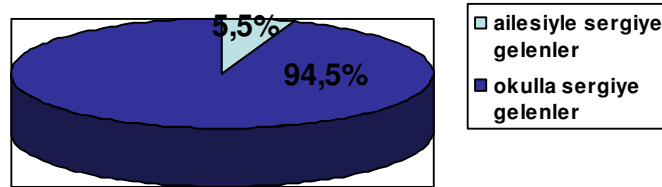
· Öğrencilerin %57.7'si randevulu, %42.3'ü randevusuz olarak eğitim etkinliklerine katılmıştır.

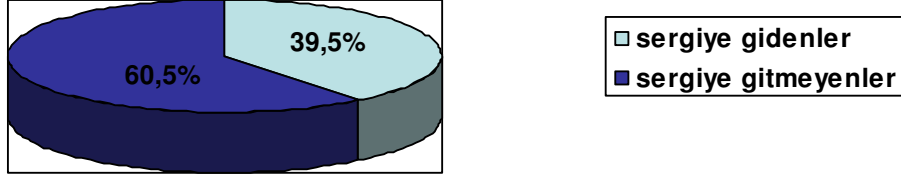
Randevulu ve randevusuz gruplardan oluşan öğrencilerden devlet okullarında okuyanlar %66'lık çoğunluğu, özel okullar %34'lük kısmı oluşturmaktadır.

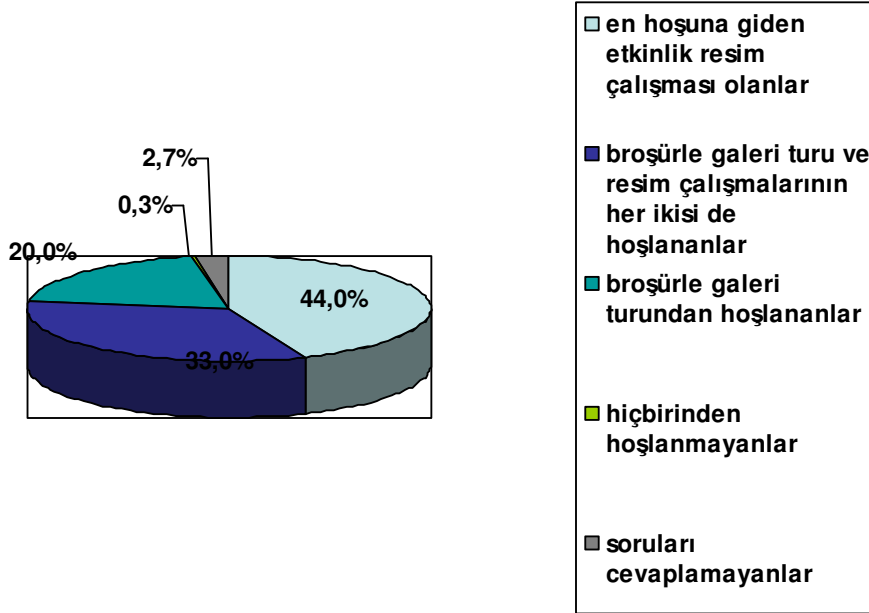
· Öğrenciler %94.5 çoğunlukla okulla sergiye gelmiş, sadece %5'i ailesiyle gelmiştir.

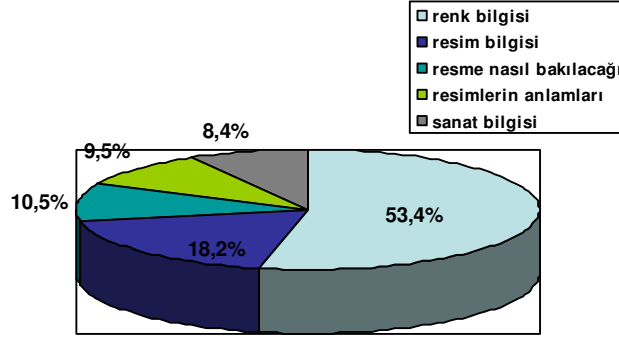
· Öğrencilerin %60.5'i daha önce bir sergiye gitmemiştir. Gidenler ise % 39.5' oranındadır.

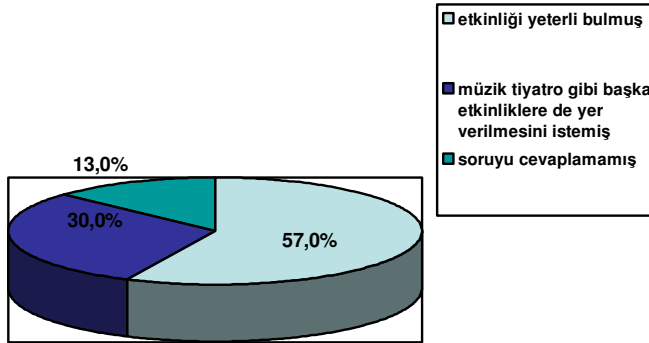
· Eğitim etkinliğinden öğrencilerin en hoşuna giden etkinlik %44'lük oran ile resim çalışması olmuştur. %33'ünün broşürle galeri turu ve resim çalışmasının ikisi de hoşuna gitmiştir. %20'si broşürle galeri turundan hoşlanmış, sadece 1 tanesi -%0.3'ü hiçbirinden hoşlanmamış, %2.7'si bu soruyu cevaplamamıştır.

· Öğrencilerin neler öğrendiği değerlendirildiğinde renk bilgisi %53.3'lük oranla en büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Bunu %18.2 ile resim bilgisi, %10.5 ile resme nasıl bakılacağı, %9.5 ile resimlerin anlamları, %8.4 ile sanat bilgisi oluşturmaktadır.

· Öğrencilerin %57'si yapılan etkinlikleri yeterli bulmuş, %30'u müzik, tiyatro başka etkinliklere de yer verilmesini istemiştir. %13'ü bu soruyu cevaplamamıştır.

· Öğrencilerin %35.4'ü Eczacıbaşı'nın etkinliklerinden haberdar olmayı istemekte, %9.6'sı istememektedir. %55'i bu soruya cevap vermemiştir.

4. 3. Öğrenci Görüşlerinin Değerlendirilmesi

5. Gözlem ve Öneriler

Türkiye müzelerinde yakın zamana kadar hiç uygulanmamakla birlikte, izleyici açısından sergi deneyimi yurt dışındaki müzelerde yaygın uygulanan bir yöntemdir. Bu nedenle, örnek alınan uygulamalar yurt dışındaki müzelerin eğitim çalışmaları olmuştur. Eczacıbaşı Sanal Müzesi ile gerçekleştirdiğimiz sergi deneyimi müzecilik ve sanat yönetimi alanlarında eğitim veren bizler için de önemli bir uygulama olmuştur.

Çalışmaya başlarken, elimizde Türkiye'deki sanat izleyicisinin niteliklerini belirleyen bir ön araştırma bulunmadığı gibi, yalnızca Milli Eğitim müfredatında verilen sanat eğitimi ve bu eğitimin kazandırdığı nitelik bulunmakta idi. Bu bağlamda, gerçekleştirdiğimiz çalışma bir ilk olması nedeniyle, bazı tamamlanması gereken boşluklara sahip olmakla birlikte, önemli ip uçları vermiştir.

Çalışmaya katılan çocuklar genellikle okullarıyla birlikte ve randevulu gelmişlerdir. Fuar izleyicisi olarak gelen ve çalışmayı gören ... öğretmense randevu gelen ... büyük grubu sergiye getirmiştir. Yalnızca bu gözlem bile etkinlik yapıldığı takdirde katılımcı bulmanın zor olmadığını göstermektedir.”

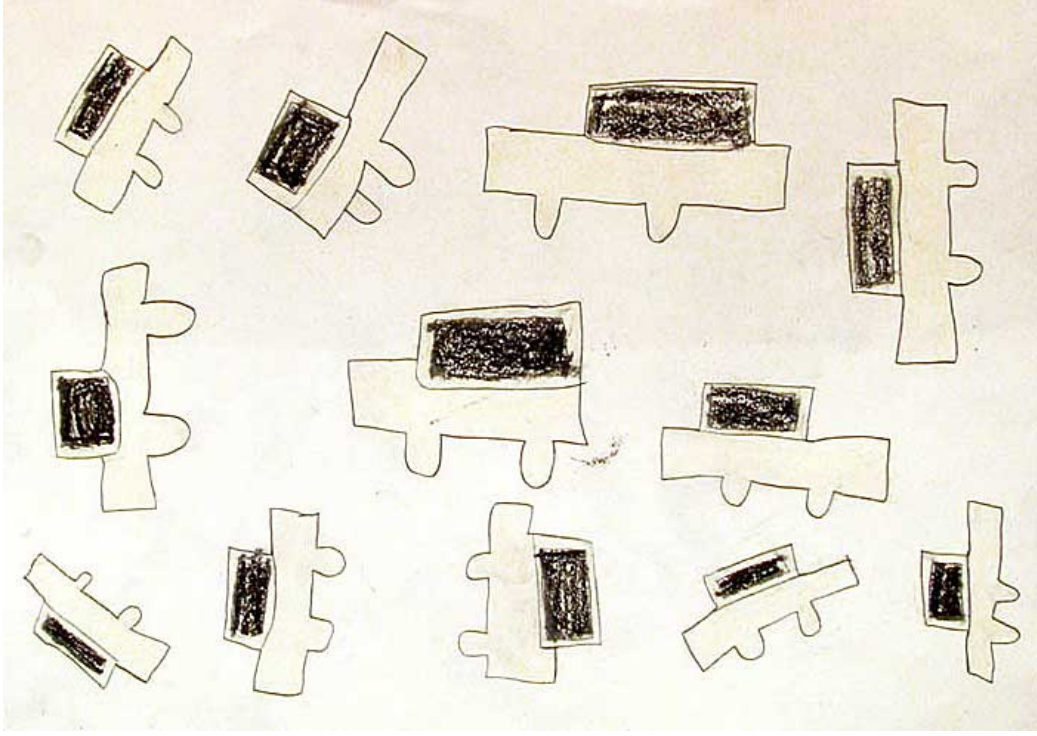
((http://www.sanalmuze.org/site_harita/sitemap.php?icerik=../etkinlikler/seminer.htm&altf=../etkinlikler/altframe_etkinlikler.htm)

Müze gezisi sırasında öğrencilerin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve uygulamalı sanat alanında okulda öğrendikleri teorik bilgiyi uygulama ile tamamladıkları görülmektedir. Bu tür müze ziyaretlerinin organize ve planlı bir şekilde yapılması öğrencilerinin eğitim yanında yapılan anketler sayesinde istatistiksel bilgilere ulaşmamızı sağlamıştır. İstatistiksel bilgiler sayesinde plan ve programların hazırlanması daha da kontrollü olacaktır.

Resim 13 Örnek Öğrenci çalışması

(<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/image/tA17.jpg>)

Resim 14 Örnek Öğrenci çalışması

(<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/image/tA14.jpg>)

Resim 15 Müze gezisi sırasında yapılan uygulamalar

Resim 16 Müze gezisi sırasında yapılan uygulamalar

2.5 Örnek müze incelemesi (İstanbul Modern Sanatlar Müzesi)

1987’de yapılan 1. Uluslararası çağdaş Sanat sergileri ve sonrasında Uluslar arası İstanbul Bienali olarak isimlendirilen sergiler İstanbul Modern Sanat müzesinin kurulmasına öncülük etmişlerdir.

İstanbul Modern Sanat Müzesi Türkiye’nin modern sanat ihtiyacını yönelik olumlu ve yararlı bir girişimdir. Dünyada olduğu gibi özel sermayenin müze ve müzeciliğe dolayısıyla sanat , sanat eğitimi, kültürler arası alışverişe böylelikle toplumun kültürel değerlerinin gelişmesine yönelik atılan nemli bir adımdır.

İstanbul Modern Sanat Müzesi Yönetim Kurulu Başkanı Oya Eczacıbaşı “Bir düşün gerçeğe dönüşmesi ” başlıklı yazısında İstanbul Modern Müzesinin önemi ile ilgili:

“İstanbul Modern ile ülkemiz, yıllardır özlemi çekilen, dünya düzeyinde bir modern sanat müzesine kavuşuyor. Batı ve Doğu’nun sanatsal ve kültürel değerlerini içinde taşıyan, en özgün kültür sentezlerinin ürünleriyle süslü İstanbul’un geçmişine yaraşır bir gelecek hazırlama düşü sonunda gerçekleşiyor.”

(http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/yazilar_eczacibasi.htm)

Resim 17 İstanbul Modern Sanat Müzesinden Bir görünüm

(<http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/istanbulmodern.jpg>)

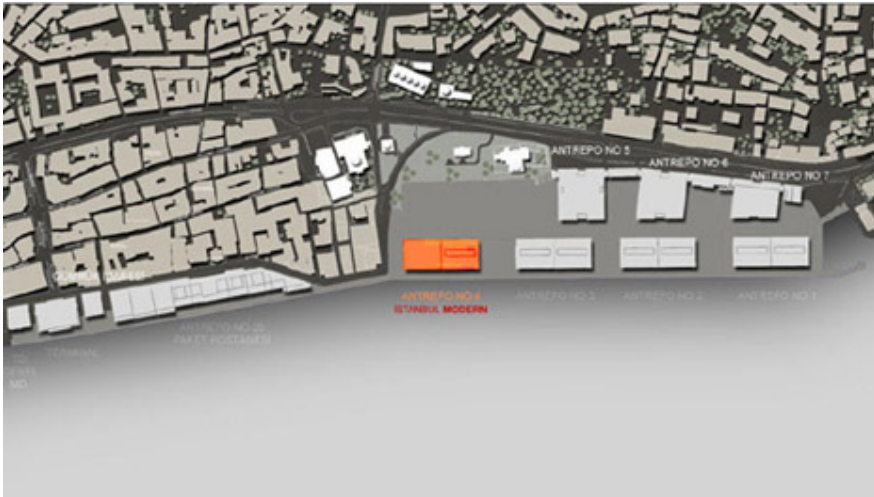
Yeni medya alanları, eğitim faaliyet ve organizasyonları ile dünya sanat ve müzecilik alanlarındaki gelişmeleri izleyebilme İstanbul Sanat Müzesinin Amaçlarını oluşturmaktadır.

“Ülkemizin gereksinimlerini dikkate alarak, eğitimi başlı başına bir temel amaç olarak belirledik ve görsel sanatlar eğitimi alanında hem geniş toplum kesimlerine hem de gençlere ve çocuklara yönelik programlar hazırladık. İstanbul Modern, bu programlarla gençleri müzelerle buluşturup geçmişleriyle tanıştırmakla kültürel bilincin oluşmasına ortam hazırlayacağı gibi, dünyadaki yeni eğilimleri ve yönelimleri de topluma sunacak. Müzemizin, sürekli yenilenen, değişime açık, dinamik bir kültür ve sanat merkezi olacağına, çağdaş eğitim ve iletişim olanaklarını kullanarak, kitlelerin sanat eserleriyle buluşmasını, gündelik yaşamlarında sanata bir yer açmasını sağlayacağına inanıyoruz.

Artık 21. yüzyılda müzeler, hem sanatla, sanatçıyla buluşma hem de tartışma ve iletişim platformu oldu. Günümüzde çok amaçlı kültür merkezine dönüşen müzeler, insanların zamanlarını değerlendirdiği vazgeçilmez mekanlardan biri. Toplumdaki değişime ve taleplere karşılık veremeyen merkezlerin gelecekte sürekliliği sağlamanın mümkün olmadığını düşünüyoruz. Bu yüzden iletişime son derece önem veriyoruz. Sadece mevcut izleyici kitlesiyle yetinmeyip, sanatla yeni izleyiciyi buluşturmak ve müze alışkanlığı yaratmak için potansiyel izleyiciler üzerine araştırmalar yapmayı amaçlıyoruz. İstanbul Modern, koleksiyon sergileri, süreli sergiler, eğitim programları, fotoğraf sergileri, film gösterimleri, paneller, söyleşiler, çeşitli sanatları içeren etkinlikler, Modern Sanat Kütüphanesi'nin yanı sıra ileri teknoloji ve kablosuz ağ donanımlı yeni medya alanı, müze mağazası ve dinlenme olanaklarıyla ulaşımı kolay, kitlesel izleyici çekecek, çok yönlü, değişken ve aktif bir “yaşayan müze” olacak.”

(http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/yazilar_eczacibasi.htm)

İstanbul Modern Sanat Müzesi özel sermaye ile kurulan bir müze olması ve Türkiye’de modern sanatlar anlamında Türkiye kültür ve sanatını zenginleştirilmesi açısından örnek seçilmiştir.

Resim 18 İstanbul Modern Sanat Müzesi

(<http://www.arkitera.com/v1/proje/istanbulmodern/images/index.jpg>)

İstanbul Modern Sanat Müzesi yönetim kurulu başkan ve başkan yardımcısı dahil 12 üyeden oluşmaktadır. Yönetim kurulu, uluslararası danışma kurulu, plastik sanatlar danışma kurulu ve küratörlerden oluşan İstanbul Modern sanat Müzesi gerek uluslar arası üyelerden oluşması gerekse de üye sayısı bakımından zengin olması,

müzenin titiz ve ciddi bir şekilde yönetilip organize edildiğinin açık birer göstergesidir. (Bakınız ek1.ek2.ek, ek4, ek5)

Resim 19 Sergi Mekanından Bir Görünüm

(<http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/images/istanbulmodern02.jpg>

)

Resim 20 Sergi Mekanından Bir Görünüm

(<http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/images/istanbulmodern07.jpg>
)

2.5.5 İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Binası ve Tarihçesi

İstanbul Modern Sanat Müzesi ilk olarak 1987 yılında yapılan 1. Uluslar arası Çağdaş Sanat Sergileri bugünkü adıyla İstanbul Biyaneli ile gündeme gelmiştir. İstanbul Modern Sanat Müzesinin kurulum aşamasında bina ve yer en önemli sorunlardan biri olmuştur. İlk olarak 19. yüzyıl endüstri yapısı olan Haliç' teki Feshane 1991 yılında yeniden düzenlenerek çağdaş sanat müzesi olarak kullanılmaya başlanmış ancak 3. Uluslar arası İstanbul Biyaneline ev sahipliği yaptıktan sonra 1993 yılında yerel yönetim ile olan anlaşmazlık üzerine proje durduruldu. 2003 yılında 8. Uluslar arası İstanbul Biyaneline ev sahipliği yapan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi yanında bulunan 4 no'lu antrepo dönemin hükümeti tarafından müze

için tahsis edilince en büyük sorunlardan birisi olan bina ve yer sorunu çözülmüş oldu.

“T.C. Denizcilik İşletmeleri'nin 8000 metrekarelik kuru yük deposu olarak inşa edilmiş 4 No'lu Antrepo binası, kısa süre içinde Tabanlıoğlu Mimarlık tarafından tüm işlevleriyle modern bir müzeye dönüştürüldü. Dört ay süren tasarım aşamasının ardından statik, mekanik ve elektrik disiplinlerinin de katılımıyla inşaat Nisan 2004'te başladı. Bu süreçte uluslararası müze şartlarının sağlanması birinci ölçüt olarak alındı. Isıtma, havalandırma, iklimlendirme ve nem kontrolünden yangın kontrolüne, izolasyondan aydınlatmaya uzanan farklı alanlarda uzman bir kadronun özverili çalışması, sanatseverlerin işbirliği ve desteğiyle İstanbul Modern Aralık 2004'te kapılarını izleyenlere açmak için hazır duruma geldi. İstanbul Modern'in inşası sırasında yaklaşık 17.000 kilo kutu çelik profil; 9000 m2 mdf, 7.500 m2 epoksi, 4.200 m2 alçıpan, 540 m2 cam, 500 m2 betopan ve 450 m2 ytong kullanıldı.” (<http://istanbulmodern.org/hakkimizda/bina.aspx>)

Resim 21 Binanın Tarihi Görünümleri

(http://istanbulmodern.org/images/bina_1.jpg) (http://istanbulmodern.org/images/bina_5.jpg)

2.5.8 İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Eğitimi Faaliyetleri

İstanbul Modern müzesinin farklı kesimlerden izleyici grupları için hazırlamış olduğu eğitim programları bulunmaktadır. Ayrıca müzede bulunan eğitim odası ve kütüphane eğitim etkinliklerine katkıda bulunmaktadır.

“İstanbul Modern Eğitim çalışmaları çağdaş müzecilik ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir. Müze ziyaretinin okulda verilen öğrenime destek olabilecek ve öğrenciye etkin bir araştırmacı kimliği kazandıracak çalışmalar olarak değerlendirilmesi ilk hedefimizdir. Geleceğin yetişkinlerinin sanat konularında bilgili, araştıran, sorgulayan ve katılımcı bireyler olarak yetişmesinde payımıza düşeni üstleniyoruz. İstanbul Modern'in eğitim çalışmaları müze içinde sunulan sanat eserlerini inceleme, anlama ve yorumlama etkinliklerinden oluşmaktadır.”

(http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1.aspx)

Resim 22 Öğrenci Örnek Çalışmaları

(http://istanbulmodern.org/images/egitim_ornek_1.jpg)

(http://istanbulmodern.org/images/egitim_ornek_2.jpg)

İlköğretim öğrencileri hafta içi Salı, Çarşamba, Perşembe, Cuma ve hafta sonu rezervasyon ile eğitim odasında çalışma imkanı bulabilmektedirler. 6-12 yaşlar arası ilköğretim öğrencileri 30 kişilik kapasiteye sahip bu odada uzman müze eğitimcileri tarafından hazırlanan “Bir Sanatçıyı Tanımak”, “Sanat Yapıtlarını Anlamak ve Yorumlamak” çalışmalarına katılabilmekte ayrıca “Sanat Çalışmaları” yapabilmektedirler. Ayrıca hafta sonları bu çalışmalara 6-12 yaş arasındaki çocuklar ebeveynleri ile katılabilmektedirler.

Resim 23 Öğrenci uygulamaları

(http://istanbulmodern.org/images/index_egitim.jpg)

Lise öğrencileri içinde hazırlanmış özel bir eğitim programı İstanbul Modern Sanat müzesi eğitimcileri tarafından uygulanmaktadır. Salı , Çarşamba, Perşembe ve Cuma günleri öğrenciler “Bir Sanatçıyı Tanımak” ve “Sanat Yapıtlarını Anlamak ve Yorumlamak” çalışmalarına katılabilmektedirler.

Üniversite öğrencileri için hazırlanmış Genç Podyum isimli bir proje geliştirilmiştir.

“Genç Podyum nedir?”

Genç Podyum, İstanbul Modern Sanat Müzesi'nin üniversiteli gençleri ortak bir sanat platformunda buluşturmak için oluşturduğu bir programdır.

Genç Podyum, sanatla ilgili üniversite öğrencilerinin kendilerini ifade etmesine olanak sağlamayı amaçlamaktadır. Bu kapsamda öğrencilerin genel anlamda sanat ile ilgili projelerinin sunumlarını İstanbul Modern çatısı altında yapmaları hedeflenmektedir.

Kimler Katılabilir?

İstanbul Modern Sanat Müzesi'nin Genç Podyum etkinliğine üniversitelerin;

1. Sanat fakülteleri,
2. Sanat kulüpleri üyesi,
3. Programlarına sanat gündemini yerleştirebilecek diğer tüm kulüplerin üyesi,
4. Sanatı kapsayacak içeriğe sahip olan dersleri alan öğrenciler katılabilirler.

Projelerin Kapsamı

Projelerin genel hatlarıyla,

1. Sanat,
2. Müze,
3. Modern sanat,
4. İstanbul,
5. Sanatçı,
6. Sanat izleyicisi öğelerinden birini veya birkaçını kapsamı beklenmektedir.

Projelerin Sunumu

Yazılı ve sözlü sunumlar

1. Görsel sunumlar
2. Tartışma ve söyleşiler

Sunum Yeri

Önerilen sunumun özelliklerine bağlı olarak İstanbul Modern Sanat Müzesi içerisinde sunuma en uygun yer tahsis edilecektir.

Sunum Zamanı

Sunum tarihi ve zamanı, önerilen sunumun, İstanbul Modern bünyesine uygunluğunun İstanbul Modern yönetimi tarafından onaylanmasını takiben karşılıklı belirlenmektedir.

Not: Yukarıda belirtilen yöntemlerle sunulacak projelerin etik değerlere ve telif haklarına da saygılı olması beklenmektedir.

Söz konusu proje sunumları için gerekli her türlü teçhizat İstanbul Modern tarafından sağlanacaktır.”

(http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1_next.aspx)

İstanbul Modern Sanat Müzesi gezici müze eğitimi organizasyonu ile müzeye gelemeyen gençlere ulaşmayı hedeflemektedir. Lafarge-Türkiye ve sanat için gençler isimli gönüllü üniversite öğrencilerinden oluşan grup bu çalışmalarını sürdürmektedir.

“Amaçları, İstanbul Modern'in bulunduğu Galata semtine uzak, hatta İstanbul'un dış sınırını oluşturan bölgelerdeki gençlere müzeyi yakınlaştırmak. Gezici bir sergi paketi her gün bir liseyi ziyaret ediyor, liselerin yönetimi tarafından uygun görülen bir mekânda kuruluyor ve gönüllüler, öğrencilerle Fikret Muallâ'nın kişiliği, sanatı ve yapıtları üzerine sohbet ediyorlar.”

(http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1_next.aspx)

2.5.9 İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Etkinlikleri

İstanbul Modern Sanat Müzesi etkinlikleri her yaşta ve kesimden insana hitap etmeyi amaçlamaktadır. Özel ilgi alanlarına yönelik akademik nitelikli programlarda, Türkiye ile dünya arasındaki sanatsal farklılıkları ve modern sanat ile ilgili konuşmalar, tartışmalar, sempozyumlar, seminerler organize edilmektedir.

”Sözlü etkinlikler ayrıca plastik sanatı disiplinler arası bir yaklaşımla kuşatarak müzik, dans, tiyatro, edebiyat, mimari, tasarım, dijital kültür ve sinema ile ilişkileri üzerine de düşünce üretmeyi amaçlıyor. Rehberli turlardan farklı olarak sınırlı sayıda izleyici için düzenlenecek olan sergi turlarının; sanatçıların, küratörlerin,

sanat tarihçilerinin bizzat katılımıyla, karşılıklı okuma ve yorumlamaya yönelik bir paylaşım yaratması; zaman içinde bu özel turların çeşitlendirilmesiyle, işitme ve görme engelliler gibi gruplar için özel turların düzenlenmesi de amaçlanıyor.”

(<http://istanbulmodern.org/etkinlikler/etkinlikler.aspx>)

Ayrıca klasik müzikten modern müziğe, cazdan avangard denemelere kadar farklı müzik türleri, konser ve dinletiler, multimedya gösterimleri, sinema gösterimleri gibi geniş bir etkinlik yelpazesine sahiptir.

2.5.10 İstanbul Modern Sanatlar Müzesinde Yeni Medya Alanı

Dünyada değişen ve gelişen sanat akımlarının ve aktivitelerinin Türkiye'ye yansıtılması konusunda önemli adımlar atan İstanbul Modern Sanat müzesi Yeni Medya Alanı ile bu konuda gereksinim duyulan büyük bir boşluğu doldurmaktadır.

Ülkemizde çok yeni olan ve az bir kesim tarafından bilinen yeni medya alanları İstanbul Modern Sanatlar müzesi sayesinde daha geniş kitlelere ulaşmakta ve kullanımına sunulmaktadır.

İstanbul Modern Sanat müzesi bu konuda eğitim çalışmalarına da büyük önem vermektedir.

“Yeni Medya Alanı'nın ilk amacı, ülkemizde son derece sınırlı bir çevre tarafından bilinen, izlenen yeni medya sanatlarını, teknolojiyle bilgiyi bir araya getiren 21. yüzyılın yeni sanatını, daha geniş kitlelerin bilgisine, kullanımına sunmak.

İstanbul Modern ziyaretçilerinin, internet üzerindeki net-art, web-art, on-line art, sayısal art sitelerine, projelerine erişim sağlayan yeni medya alanı aracılığıyla, dijital ortamdaki interaktif sanat ve tasarım çalışmalarını izleyebilmelerini sağlamak.

Ayrıca, İstanbul Modern sergilerine paralel yeni medya çalışmaları gerçekleştirerek, hem izleyicilerin sergiler hakkında daha fazla bilgi edinmelerini hem de sergileri farklı bir bakış açısıyla yeniden görmelerini sağlamak.

Yeni Medya Alanı'nın ikinci amacı ise, örnek müze izleyicisi oluşturabilmek amacıyla eğitime yönelik çalışmalar yapmaktır.

Yeni Medya Alanı'nın sanat eğitiminde kullanılması, izleyicilerin sanat tarihinin, modern sanatın ve modern Türk sanatının "klasik" eserleriyle farklı bir ortamda buluşmaları ile mümkün olacaktır. Her yaştan izleyici, böylece, yapıtlarla birebir ilişkiye girme olanağına kavuşacaktır.”

(http://istanbulmodern.org/yeni_medya/yeni_medya.aspx)

Resim 24 İstanbul Modern Sanat Müzesi Yeni Medya Alan Uygulaması

http://istanbulmodern.org/images/yeni_medya_alan_1.gif

http://istanbulmodern.org/images/yeni_medya_alan_2.gif

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama teknikleri, verilerin toplanması ve verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistik çözümlene teknikleri sunulmaktadır.

Araştırma Modeli

Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı müze eğitiminin sanat eleştirisi, sanat tarihi ve ana sanat atölye uygulamaları etkisini Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Ana Bilim Dalı 4. sınıf öğrencilerinin görüşlerini ve değerlendirmelerini belirleyen, genel kurumsal altyapısı oluşturulmuş bir araştırmadır.

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim-İş Ana Bilim Dalı öğrencilerinin 4 yıllık eğitimleri süresince almış oldukları sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerinde müzeler, müzecilik ve müze eğitimi gibi kavramların ve uygulamaların ders içerisindeki etkinlikleri, kullanım yeterlilikleri ve kullanım yöntemlerini hazırlanmış olan görüşme formu ile görüşme anındaki algılarıyla saptanmıştır.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın örneklem grubunu Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Resim –İş Ana Bilim Dalı 4. sınıf lisans öğrencilerini oluşturmaktadır. Örneklem grubu 10 öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın kuramsal altyapısını oluşturmak için literatür taraması yapılarak “Resim –İş Ana Bilim Dallarında Müze Eğitiminin Sanat Eleştirisi, Sanat Tarihi Ve Ana Sanat Atölye Uygulamalarına Etkisi” konusu ile ilgili olarak sanat, sanat eğitimi, müze eğitimi ve müzeler hakkındaki ülkemizde ve dünyadaki gelişmeler ile ilgili yayınlar yerli ve yabancı basılı ve internet kaynakları incelenmiştir. “Müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerine olan etkisini Resim iş eğitimi öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi” konulu nitel araştırma uygulanmıştır.

Veri Çözümleme Teknikleri

Nitel araştırma yöntemi ile yapılan araştırmada çıkan verilerin bir kısmı betimsel analiz yöntemi ile bir diğer kısmı ise benzer anlama sahip olanların kodlanarak anlamlı kategoriler haline dönüştürülerek tablollaştırılması ve bu kodların frekanslarının hesaplanması yöntemiyle çözümlenmiştir

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırma sorusu

Müze eğitiminin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamaları derslerine olan etkisini Resim iş eğitimi öğrencilerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi

Nitel araştırma yöntemi ile yapılan bu araştırmada uygulanan görüşme anketi aşağıdaki gibidir.

“Giriş:

Merhaba benim adım Taylan Çetin ve yüksek lisans öğrencisiyim. Müze eğitiminin sanat eleştirisi, sanat tarihi ve ana sanat atölye uygulamalarındaki kullanımı uygulamaları ve etkisi ile ilgili bir araştırma yapıyorum. Bu görüşmede amacım müze eğitimi sanat tarihi sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamalarını almış öğrencilerin müze eğitiminin söz konusu derslerdeki etkisi ile ilgili ne düşündüklerin ortaya çıkarmaktır. Bu araştırmada ortaya çıkacak sonuçların, bundan sonraki müze eğitiminin sanat tarihi , sanat eleştirisi ve ana sanat atölye uygulamalarındaki etkinliğini artıracaklarını düşünüyorum. Bu nedenle sizin, almış olduğunuz sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye derslerindeki müze eğitiminin etkisi ile ilgili düşünceleriniz ve beklentilerinizi öğrenmek istiyorum.

- Bana görüşme süresince söyleyeceklerinizin tümü gizlidir. Bu bilgileri araştırmacıların dışında herhangi bir kimsenin görmesi mümkün değildir.

Ayrıca, araştırma sonuçlarının yazarken, görüştüğüm bireylerin isimlerini kesinlikle rapora yansıtmayacağım.

- Başlamadan önce, bu söylediklerimle ilgili belirtmek istediğiniz bir düşünce ya da sormak istediğiniz bir soru var mı.
- Bu görüşmenin yaklaşık yarım saat süreceğini tahmin ediyorum . izin verirsiniz sorulara başlamak istiyorum.

Görüşme soruları

1- Okulunuzda verilen sanat eleştirisi dersini aldınız mı?

Ne zaman? (hangi sınıfta)

Ne kadar süreyle?

2- Sanat eleştirisi dersini alırken:

- Müzeleri ziyaret ettiniz mi?
- Müzeler ile ilgili basılı kaynaklardan yaralandınız mı?
- Müzeler ile ilgili internet kaynaklarından faydalandınız mı?

3- Sizce müze eğitimi, sanat eleştirisi dersinde etkin olarak kullanıldı mı?

Kullanıldı ise

- Kullanım yöntemleri hakkında görüşleriniz?
- Kullanılan öğretim materyallerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Etkinlik (aktivite) formları?
- Görsel ve işitsel materyaller

4- Sanat eleştirisi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?

5- Okulunuzda verilen sanat tarihi dersini aldınız mı?

- Ne zaman? (hangi sınıfta)
- Ne kadar süreyle?

6- Sanat tarihi dersini alırken:

- Müzeleri ziyaret ettiniz mi?
- Müzeler ile ilgili basılı kaynaklardan yararlandınız mı?
- Müzeler ile ilgili internet kaynaklarından faydalandınız mı?

7- Sizce müze eğitimi, sanat tarihi dersinde etkin olarak kullanıldı mı?

Kullanıldı ise

- Kullanım yöntemleri hakkında görüşleriniz?
- Kullanılan öğretim materyallerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Etkinlik (aktivite) formları?
- Görsel ve işitsel materyaller

8- Sanat tarihi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?

9- Okulunuzda verilen ana sanat atölye uygulamaları dersini aldınız mı?

- Ne zaman? (hangi sınıfta)
- Ne kadar süreyle?

10- Ana sanat atölye uygulamaları dersini alırken:

- Müzeleri ziyaret ettiniz mi?
- Müzeler ile ilgili basılı kaynaklardan yararlandınız mı?
- Müzeler ile ilgili internet kaynaklarından faydalandınız mı?

11- Sizce müze eğitimi, ana sanat atölye uygulamaları dersinde etkin olarak kullanıldı mı?

Kullanıldı ise

- Kullanım yöntemleri hakkında görüşleriniz?
- Kullanılan öğretim materyallerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- Etkinlik (aktivite) formları?
- Görsel ve işitsel materyaller

12- Ana sanat atölye uygulamaları dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içerisinde kullanımını ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz? “

Betimsel analiz

Görüşme yoluyla yapılan Nitel araştırma formunda sorular üç ana bölümden oluşmaktadır. İlk dört sorudan oluşan bölümde müze eğitiminin sanat tarihine etkisi ve derslerdeki kullanım etkinliğini hedef almaktadır. İkinci bölümde oluşan dört soru ise müze eğitiminin sanat eleştirisi dersinde kullanımını ve etkinliğini hedef almaktadır. Üçüncü bölümden oluşan dört soru ise müze eğitiminin

ana sanat atölye uygulamalarında kullanımını ve etkinliğini hedef almaktadır. Her grubun ilk sorusu öğrencilerin bu dersi hangi yıl ve dönemde aldığını ve ne kadar sürede aldığını öğrenmeyi amaçlamaktadır. Her grubun ikinci sorusu ise üç alt sorudan oluşmakta ve ders sırasında müzelerin ziyaret edilip edilmediğini ve ders alınırken müze eğitimi ile ilgili ne tür kaynaklara ulaşıldığını öğrenmeyi amaçlayan soru grubudur. Her grubun üçüncü sorusu, derslerde müze eğitiminin etkin olarak kullanılıp kullanılmadığına dair öğrenci görüşlerini ve kullanıldı ise öğrencilerin yöntemleri ile ilgili görüşlerini öğrenmeyi amaçlamaktadır. Her grubun dördüncü sorusu ise söz konusu dersi öğrencinin vermesi durumunda müze eğitimi ders içeriğinde kullanımı ile ilgili görüşlerini öğrenmeyi amaçlar.

On görüşmeci ile yapılan görüşmelerde bütün dersleri almış olmalarından dolayı özellikle dördüncü sınıf öğrencileri seçilmiştir.

Öğrencilerin tümü sanat eleştirisi dersini üçüncü sınıf bahar yarıyılında almışlardır. Sanat eleştirisi dersi alınırken müze ziyaretinde bulunma oranı %20 olarak tespit edilmiş %80 ise müze ziyaretinde bulunmamıştır. Yapılan görüşmelerde sanat eleştirisi dersi işlenirken öğrencilerin % 50'si müzeler ile ilgili basılı kaynaklardan yararlandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin sanat eleştirisi dersini alırken %60'ı ise internet kaynaklarından faydalandıklarını, yaptıkları araştırmalarda daha çok internet arama motorlarını kullanarak tesadüfi olarak müze ile ilgili kaynaklara ulaştıklarını belirtmişlerdir. Sanat eleştirisi dersinde müzelerle ilgili basılı ya da internet gibi kaynaklardan dolaylı olarak faydalandıklarını özellikle bir yönlendirme olmadığını ve Türkiye'de gerek basılı kaynak gerekse de internet siteleri kapsamında yeterli kaynak olmadığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin tamamı sanat eleştirisi dersi işlenişi sırasında müze eğitiminin etkin olarak kullanılmadığı görüşünü sahiptir. Ancak sanat eleştirisi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içeriğinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?" sorusuna 1 öğrenci görüş bildirmeyip diğerleri müze eğitiminin ders içeriğinde dia, belgesel film gibi görsel materyaller ile desteklenmesini ve müze ziyaretleri ile etkin bir hale getirilmesi konusunda görüş bildirmişlerdir.

Öğrencilerin tümünün sanat tarihi dersini birinci ve ikinci sınıfta aldıkları tespit edilmiştir. Yapılan görüşmelerde sanat tarihi dersi alınırken müze ziyaretlerinde bulunulmadığı sadece müzeler ile ilgili teorik bilgiler verildiği tüm öğrenciler tarafından belirtilmiştir. Öğrencilerin %70'i sanat tarihi dersini alırken müzeler ile ilgili basılı kaynaklardan faydalandıklarını belirtmişlerdir. Tüm öğrencilerin %30 'u ise müzeler ile kaynaklara sanatçı ve eserlerini tararken dolaylı olarak ulaştıklarını belirtmişlerdir. Sanat tarihi dersinde müze eğitim ile ilgili internet kullanımı %20 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerden birinin konuyla ilgili olarak ” (...) müzeler ile ilgili özellikle Türkiye’de iyi sitesi olan bir müze bilmiyorum” saptaması genel olarak öğrencilerin internette müzelerden faydalanamamalarının temel kaynağı gibi gözükmektedir. Yapılan görüşmelerde tüm öğrenciler sanat tarihi dersinde müze eğitiminin aktif ve etkin olarak kullanılmadığını düşünmektedirler. “Sanat tarihini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içeriğinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlediniz?” sorusuna öğrencilerin hepsi müzelere geziler düzenlenilmesi, diya, saydam ve belgesel filmler gibi görsel materyaller ve internet kaynaklarının kullanılması gerektiğini belirtmişlerdir.

Tüm öğrenciler 4. sınıf olmalarından dolayı ana sanat atölye uygulamaları dersini 4 yıl boyunca almışlardır. Yapılan görüşmelerde öğrencilerin ana sanat atölye uygulamaları dersini alırken müze ziyaretinde %90 oranında bulunmadıkları tespit edilmiştir. Ana sanat atölye uygulamaları dersini alırken öğrencilerin %20 si basılı kaynaklardan faydalandıklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin %40 'da internet kaynaklarından faydalanmış fakat bunların yine eser ya da sanatçı taramasında tesadüfi olarak gerçekleştiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin tümü müze eğitiminin ana sanat atölye uygulamaları dersinde aktif olarak kullanılmadığını belirtmişlerdir. “Ana sanat atölye uygulamaları dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içeriğinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlediniz?” sorusuna öğrencilerin %80'i müzelere gezi düzenlemek ve görsel materyaller ile zenginleştirilmiş bir yöntem izleyeceklerini belirtmişlerdir. %10'u müze eğitiminin bu derste kullanımının gerekli olmadığını belirtmiş diğer %10 ise müze gezileri yerine sadece görsel materyallerin yeterli olacağını belirtmiştir.

Tablo 1

Sanat eleştirisi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?

Kategori	Örnek tümceler	Bahsedilen öğrenci	
		f	%
Müzelere gezilerin düzenlenmesi ve müzedeki eserlerden yararlanarak uygulama yapılması	<p>“ Ulaşılması mümkün müzelere ziyaret düzenlerdim. Müzelerdeki eserler ile ilgili araştırma yaptırırdım. Zaman sorunu çözülmürse uzak olan müzelere de turlar düzenlerdim”</p> <p>“Eleştirilecek eserleri birebir görüp, eleştirmelerini sağlamaya çalışır, bunun içinde etkin ve düzenli müze gezileri ayarlamaya çalışırdım”</p>	9	90

Tablo 2

Sanat tarihi dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?

Kategori	Örnek tümceler	Bahsedilen öğrenci	
		f	%
Müze ziyaretleri düzenlenmesi, ünlü sanatçı eserlerinin ve sanat dönemlerinin müzeler kaynak alınarak incelenmesi	“Müzelere geziler düzenleyip burada öğrencinin birebir resimleri görüp tanıyıp incelemelerini, eleştirmelerini sağlayıp, onları orada bilgilendirirdim. Diğer üslup ve tekniklerle, sanatçılarla karşılaştırmalarını isterdim.”	10	100

Tablo 3

Ana sanat atölye uygulamaları dersini siz verseydiniz müze eğitiminin ders içinde kullanımı ile ilgili nasıl bir yol izlerdiniz?

Kategori	Örnek tümceler	Bahsedilen öğrenci	
		f	%
Müze ziyaretlerinin uygulanması ve öğrencilerin kendi üsluplarını oluşturmada müzelerin kullanımı.	<p>“ Müzelerden çağdaş sanat müzelerinden mutlaka faydalanmaları, ziyaret etmelerini isterdim. Sanat dönemlerini ve ünlü sanatçıların eserlerini incelemelerini isterdim”</p> <p>“Sınıf sınıf her sene döneme göre ilk olarak arkeolojik ve sonrasında modern sanat müzelerine ziyaretler düzenlerdim ve öğrencilere bu konularla ilgili projeler yaptırırdım.”</p>	9	90

BÖLÜM V

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Sonuç olarak müze eğitimin sanat tarihi, sanat eleştirisi ve sanat uygulamaları ile iç içe olduğu ortadadır. Gerek ilk ve orta öğretim gerekse yüksek öğretimde müze eğitimi sanat eğitiminin ayrılmaz bir parçasıdır. Ülkemizde müzecilik kavramı geç gelişmiş olsa da hızlı ve kararlı bir şekilde ilerlemektedir. Devlet desteğinin dışında özel kuruluşların özellikle son yıllarda müzeciliğe verdiği destek dikkat çekicidir. Türkiye'nin önde gelen birçok holdingine bağlı müzeler açılmıştır. Gelişmiş ülkelerde olduğu gibi müzeciliğe ve müzelerde ki eğitim faaliyetlerine ayrı bir önem verilmekte ve ayrılan ekonomik bütçeler artmaktadır. Gelişen teknoloji ve internet sayesinde müzelere ulaşmak sergileri gezmek ve çeşitli interaktif medyalara ulaşmak daha kolaylaşmıştır. Görsel zenginliğin artması sayesinde müzelere ilgi artmıştır. İnternet sayesinde sadece yurt içi değil hemen hemen bütün müzelerin internet sayfaları ile sergileri gezmek mümkün hale gelmiştir. Sınırların ortadan kalkması ve insanların istedikleri sergiyi sanal ortamda gezebilmesi kültürler arası bir bağ kurmuştur. Her ne kadar müzecilik gelişmekte olsa da yeterli seviyeye çıkamamıştır. Ülkemiz müzelerinde eğitim anlamında yetişmiş elemanların istihdam edilmesi ve ilk orta öğretim kurumları ile daha sıkı bir koordinasyon kurulması gerekmektedir. Her ne kadar özel sermaye desteği ile müzecilik gelişmekte olsa da devletin müze kurumlarını ve müze eğitimine daha fazla destek ve bütçe ayırması şarttır. Müze eğitimi sayesinde sanat eleştirisi, sanat tarihi, sanat uygulamalarıyla yetişen bireylerin toplum içinde bilinçli ve kültürlü olduğu şüphe götürmez bir gerçektir. Sonuç olarak müze eğitimi geleceğe atılan çok önemli bir temeldir.

Öneriler

Eğitim fakültelerinde Müze eğitim ve uygulamaları dersinin haftada dört saat olan ders sayısının arttırılması ve sadece bir yarıyıl yerine daha fazla yarıyıld

okutulması zorunluluğu bulunmaktadır. Müze eğitimi ve uygulamaları dersinde ilk ve orta öğretimdeki öğrencileri ile müze gezileri yapılmalıdır. Bu gezilerde yaptırılacak uygulamalar tek tek öğretilmeli ve öğretmenlerin ön hazırlıkları ve yapacakları anketler hakkında ayrıntılı bir öğretim gerçekleştirilmelidir. Müze eğitiminin Milli Eğitim Bakanlığı, Kültür Bakanlığı ve Yüksek öğretim kurumları ve özel sermayeli kuruluşlar arasında yapılacak özenli işbirliği ile artırılması gerekmektedir. Yapılan nitel araştırma sonuçlarına dayanarak Türkiye’de Müzeler ile ilgili basılı kaynakların ve internet sayfalarının güncellenmesi, artırılması ve daha fazla özen gösterilmesi gerekliliği önerebiliriz. Müze eğitiminin yüksek öğretimde okutulan sanat tarihi, sanat eleştirisi ve ana sanat atölye derslerinde daha etkin olarak kullanılması için ders içerikleri ile ilgili mutlaka çalışmalar yapılmalıdır. Öğrencilerin müze ziyaretlerinde bulunmadan ve müze eğitimi hakkında bilgi sahibi olmadan ve uygulamalara katılmadan öğretmen olmaları önemli bir sorundur. Yeni ilköğretim Programında Görsel Sanatlar Eğitimi dersinin öğretmenleri olacak olmaları bu gerçeği daha da ortaya koyacak gibi görünmektedir. Bu eksikliğin giderilmesi için özel çalışmaların mutlaka başlatılması zorunludur. Özel sermayeli müzelerin sadece bir şehir ile sınırlı kalmaması diğer büyük ve sonrasında küçük şehirlerde faaliyete geçmeleri gereklidir.

KAYNAKÇA

1. Artut, Kazım, Sanat Eğitimi Kuramları ve Yöntemleri, Anı Yayıncılık, Ankara, 2001
2. Atagök, Tomur, “Sanat Dünyamız”, Yaşayan Müze ve Eğitim, sayı 7, YKY, İstanbul, 1999
3. Bayrak, Coşkun ve diğer, Öğretmenlik Mesleğine Giriş, Pegem A Yayınları, Ankara, 2004
4. Burçak, Madran, “Müze Türleri”, Yeniden Müzeciliği Düşünmek, YTÜ Yayınları, İstanbul, 1993
5. Buyurgan, Serap, Buyurgan, Ufuk, Sanat Eğitimi ve Öğretimi, Dersal Yayıncılık, Ankara, 2001
6. Çakmak, Ceyda, Günümüz Türkiye’inde Örgün Sanat Eğitiminde Müzelerin Yeri, yüksek lisans tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir, 2002
7. Eczacıbaşı Sanat Ansiklopedisi; cilt 2
8. Eğitim Ansiklopedisi
9. Fidan, Nurettin, Eğitim Psikolojisi, Okulda Öğrenme ve Öğretme, Alkım Yayınevi, Ankara, 1996
10. Fidan, Nurettin, Erden, Münire, Eğitime Giriş, Alkım Yayınevi, Ankara

11. Gerçek, Ferruh, Türk Müzeciliği, T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara, 1999
12. Gombrich, e.h., Sanatın Öyküsü, Remzi Kitabevi, İstanbul, 2002
13. Hooper, Eilean_Greenhill, Müze ve Galeri Eğitimi, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları no 4, Ankara, 1999
14. Kırıçoğlu, Olcay ve Stokrocki, Mary, Ortaöğretim Sanat Öğretimi, YÖK, Dünya Bankası, MEGP, Ankara, 1997
15. Kırıçoğlu, Olcay, Sanatta Eğitim, Pegem A Yayıncılık, Ankara, 2002
16. Langer, K.S., Expressiveness: Concept in Art Education. (Ed): G. Pappas. The Macmillan Co., London, 1970.
17. Meydan Larousse, cilt9
18. Milli Eğitim Dergisi, sayı 153-154 Kış-Bahar 2002
19. Mittler, A. Gene, Art in Focus, Mcmillan/ Mc Graw_Hill, 1986
20. Önder, Mehmet, Türkiye Müzeleri, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Tisamat Basım Sanayii, Ankara, 1999
21. Schubert, Karsten, Küratörün Yumurtası, One-Off Press, London, 2000, İstanbul Sanat Müzesi Vakfı, İktisadi İşletmesi, İstanbul, 2004
22. Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurum Yayınları, Sayı 403, Ankara 1974

23. (New York Times, Susan Sachs, 3 Ocak 2005)
24. International Herald Tribune, Susan Sachs, 7 Ocak 2005
25. Financial Times, Michael Kuser, 16 Aralık 2004
26. Le Monde, Genevieve Breerette, 16 Aralık 2004
27. ABC, Enrique Serbeto, 12 Aralık 2004
28. Kathimerini, Sypros Payiatakis, 13 Aralık 2004
29. Kathimerini, Sypros Payiatakis, 20 Aralık 2004
30. Doğan Hızlan, Hürriyet, 29 Kasım 2004
Meral Tamer, Milliyet, 1 Aralık 2004
31. Şelale Kadak, Sabah, 3 Aralık 2004
32. Nur Çintay A., Radikal, 3 Aralık 2004
33. Zeynep Oral, 4 Aralık 2004, Cumhuriyet
34. Osman Ulagay, Milliyet, 13 Aralık 2004
35. Ahu Antmen, Radikal, 22 Aralık 2004
36. Fatih Özgüven, Radikal, 23 Aralık 2004
37. Edip Emil Öymen, Radikal İki, 26 Aralık 2004

38. Serhan Ada, Radikal 1 Ocak 2005
39. Nilgün Cerrahoğlu, Cumhuriyet, 3 Ocak 2005
40. Haluk Şahin, Radikal, 9 Ocak 2005
41. Ahmet Tulgar, Akşam, 12 Ocak 2004
42. Gila Benmayor, Hürriyet, 18 Ocak 2005
43. http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1.aspx, 2006
44. http://istanbulmodern.org/images/egitim_ornek_1.jpg, 2006
45. http://istanbulmodern.org/images/egitim_ornek_2.jpg, 2006
46. http://istanbulmodern.org/images/index_egitim.jpg, 2006
47. http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1_next.aspx, 2006
48. http://istanbulmodern.org/egitim_sosyal_projeler/egitim_1_next.aspx, 2006
49. <http://istanbulmodern.org/etkinlikler/etkinlikler.aspx>, 2006
50. http://istanbulmodern.org/yeni_medya/yeni_medya.aspx, 2006
51. http://istanbulmodern.org/images/yeni_medya_alan_1.gif, 2006
52. http://istanbulmodern.org/images/yeni_medya_alan_2.gif, 2006
53. <http://www.istanbul.net.tr>, 2006

54. <http://encarta.msn.com>, 2005
55. <http://www.sanalmuze.org/index.php>, 2006
56. <http://www.sanalmuze.org/bilgihaber/>, 2006
57. http://www.sanalmuze.org/site_harita/sitemap.php?icerik=../etkinlikler/seminer.htm&altf=../etkinlikler/altframe_etkinlikler.htm, 2006
58. <http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/image/tA17.jpg>, 2006
59. <http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/image/tA14.jpg>, 2006
60. http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/yazilar_eczacibasi.htm, 2006
61. <http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/istanbulmodern.jpg>, 2006
62. http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/yazilar_eczacibasi.htm, 2006
63. <http://www.arkitera.com/v1/proje/istanbulmodern/images/index.jpg>, 2006
64. <http://istanbulmodern.org/hakkimizda/yonetim.aspx>, 2006
65. <http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/images/istanbulmodern02.jpg>, 2006
66. <http://www.arkitera.com/v1/sanat/2005/01/mercekalti/images/istanbulmodern07.jpg>, 2006
67. <http://istanbulmodern.org/hakkimizda/bina.aspx>, 2006
68. http://istanbulmodern.org/images/bina_1.jpg, 2006

69. http://istanbulmodern.org/images/bina_5.jpg, 2006

70. worldbook 2004, bilgisayar programı, 2006

EKLER

Ek 1. Eczacıbaşı Sanal Müzesi Projelerine Katılan Öğrencilerin Değerlendirmeleri

· **Projeye Katılan Öğrencilerin Değerlendirmeleri**

Eczacıbaşı Sanal Müzesi Tüyap Artist 2002 Sanat Fuarı Sergisi

Saliha Yavuz (Yıldız Teknik Üniversitesi Sanat Yönetimi Programı II)

26 Ekim 2002 Cumartesi günü ziyaretçilere açılan Tüyap Fuar Merkezi; içinde üç ayrı - kitap, sanat,bilişim- fuarı barındırarak bir ilk gerçekleştirdi. Sanat fuarının yoğun izleyici kitlesine ulaşmasında bunun etkisi büyüktür. Her ne kadar daha çok ilk günlerde bilinçli bir izleyici topluluğu fuarı izlese de bu üç farklı kolun birarada olmasıyla birçok kişi de bir sanat sergisiyle ilk kez karşı karşıya gelmiştir.

Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 Yıl 60 Sanatçı Sergisi ile Türkiye' den son altmış yılın altmış sanatçısını ağırlıyor. Farklı dönem ve temsil alanlarından sanatçıların biraraya geldiği sergide anlamın serbestleştiği, konu hakkında bir bilgiye sahip olmadan anlaşılamayacak ya da imgeleminizle anlamı size kalmış; çağdaş sanatın o, izleyiciye "araştırmadan anlayamazsın" dedikten "iş"leriyle karşı karşıyayız.

3 kasım 2002 Pazar günü sona eren , dokuz gün süren ve bu süre boyunca yoğun bir izleyici kitlesiyle buluşan sergide farklı teknik ve anlatım yöntemlerinin seçilmesi ilgiyi çoğaltan bir etkendi. Resim, yontu, digital baskı, fotoğraf, video ile görüntü ve ses yerleştirmelerinin bulunduğu sergiyi ilköğretim okulları öğrencileri çoğunlukta her yaşta izleyici ziyaret etti.

Okulların fuar gezisi tertip ederek hocalar eşliğinde fuarı gezmelerinin yanısıra Eczacıbaşı standında eğitim çalışmalarına katılmalarının da yararlı olduğunu düşünüyorum. İlk öğretim okullarını özel ve devlet okulları okulları olarak ayırdığımızda; özel okul öğrencilerinin sergi içeriğini anlamasalar bile en azından sergi gezmeyi bildikleri, devlet okullarında ise öğrencilerin yanısıra öğretmenlerin de Eczacıbaşı Sanal Müzesi Standındaki gibi bir sergiyle ilk kez karşılaştıkları görülüyor. Ziyaretçilerin çoğundaki sergi anlayışı -resim sergisi- burada da görülüyor. Denizhan Özer' in "Pentagonla Aynı Düzlemde" isimli yerleştirmesi için 'kebab tezgahı' yorumu yapan

izleyici ile bir özel ilköğretim okulu öğrencisinin aynı yerleştirmeye 'sushi mi bu?' yorumunu yapması Türkiye' deki aynı toplumun insanların ne kadar farklı kültür yapılarının olabildiğine dikkat çekiyor.

İzleyicinin dikkatini en çok hareketli, renkli ve interaktif işlerin çekmesiyle birlikte; yine interaktif olan video, ses yerleştirmelerinin sergilendiği kabinlere girmemelerinin böyle bir sergileme şekliyle ilk kez karşılaşmadan kaynaklı olduğunu düşünüyorum. Kimi izleyicinin içeri girmeye yönlendirilmelerine karşın dışardan izlemeye çalıştığı videolar için, kimi izleyicilerse eyleme geçmeden sordukları sorularla anlam arıyorlar. Sergi çalışanlarının da böyle üç farklı alanın bir araya geldiği bir fuar içindeki sanat fuarı izleyisine yapacağı tek şey yönlendirme ve sergileme şekli hakkında bir deneyim sahibi olmayan izleyiciye sergileme yönteminden bahsetme, hatta bazen yapıtların yan tarafındaki isimlikleri okumaya yönlendirmesi şeklindeydi. Çünkü izleyiciler arasında - özellikle Eczacıbaşı standı için- çok azı okuma yapmış olduğundan ancak sanat öğrencileri ya da sanatla ilgili olan insanlardan 'Bu Fluxusa örnek olabilir mi sizce?' gibi sorular alabiliyorsunuz. Ama bunun yanısıra ilk kez deneyimleme yapan, sergileme biçimleri, içerikle ilgili soru yönelten izleyiciyle karşılaşmak da mümkündü.

En çok ilgi çeken işlerden biri olan Müşerref Zeytinoğlu' nun " Gözetleme- Gözetlenme" isimli video-projeksiyonu her türlü izleyiciyi ağırladı denebilir. İçeri girmeye çekenler, sanki pornografik bir filmmiş gibi algılayan lise öğrencileri, daha önceden deneyimli izleyiciler ya da ' Bu ne böyle? Ne diye içeri girin diyosun millete!' diye tepki gösteren biri...

Diğer ilgi çeken işlerden biri Işıl İskit'in "Depeyzage" adlı akrilik boya resmi ve Server Demirtaş'ın "İsimsiz" hareketli heykeli. Yoğun ilgi gören "Depeyzage" renklerinin canlılığı ve anımsattığı farklı anlamlarla çocukların dikkatini çekti. Yetişkinlere de farklı gelen resim için denizaltı, uzay, insan gibi yorumlar getiren çocukların yanında önünde fotoğraf çekerek dekoratif bir anlam yükleyen izleyiciyle de buluştu. Aynı alanda bulunan ve her yaşta ziyaretçinin ilgilendiği Server Demirtaş' ın hareketli heykeli yetişkinleri çocukluklarına göndererek mekanik aksarıyla da bugünü unutturmayı;

çocukların da dakikalarca izlediği, tekrar tekrar gelip izleyerek; izlerken de üzerine " Çiçek açıldı, şimdi de uyuyacak" diye hikayeler yazdıkları bir işti.

Genelde bütün video- yerleştirme işlerinde sanırım seyirci bir sürpriz bekliyordu. Dışardan bakıp "Bu nedir?, Ne var içerde?, Ne anlatıyor bu?" sorularına karşılık "içeri girin, izleyin, isimliği okuyun" cevabını alan izleyici ancak sonra içeri giriyor ve dışarı çıkıp "Ne bu şimdi?" diye sorabiliyordu. Bu daha önce de belirttiğim ilk kez böyle bir sergileme şekliyle karşılaşan izleyinin tepkisiydi. Bunun yanısıra bütün ziyaretçilerde hangi yaş grubundan olursa olsun yapıtlara dokunma, dokunarak algılama isteği vardı. İnteraktif olan yapıtlara da dokunmaya çekinen bir izleyici kitlesi de vardı. Ziyaretçi bu konuda bir yönlendirme bekliyordu.

Çağdaş sanattan örnekler sunmayı amaç edinen Eczacıbaşı Sanal Müzesi 60 Yıl 60 Sanatçı Sergisi,okuma gerektiren yapıtların yanısıra izleyiciyi kendi imgelemiyile başbaşa bırakan işleri de içinde barındıran bir sergi. Fuardaki diğer sanat galerileri standlarını da düşündüğümüzde genelden farklı bir sergiyle karşımıza çıkan Eczacıbaşı Sanal Müzesi ilk kez reel ortamda bir sergi gerçekleştirerek yeni bir izleyici kitlesiyle buluştu. Bu anlamda çocuklarla eğitim ve anket, yetişkinlerle anket eşliğinde sergi turu çalışmalarıyla; halkla ilişkiler bölümündeki yeni üye kayıtlarının alınması ve Sanal Müzenin tanıtımının yapılması Müze ziyaretçi sayısını artıracaktır.

(<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/symetin.htm>)

Öneriler

· İlk kez reel ortamda sergi düzenleyen Eczacıbaşı Sanal Müzesi' nin 60 Yıl 60 Sanatçı isimli sergisinin çağdaş sanatı içinde barındırması ve Türkiye sanat koşulları açısından bakıldığında bilinçli seyirci sayısının az olması dolayısıyla böyle bir sergide- özellikle farklı ilgi alanlarını buluşturan bir fuar içinde- Sanal Müze, sergi ve sergilenen eserler

hakkında kısa bir ön bilginin yer aldığı yönlendirici bir broşür geniş izleyici kitlesi için yararlı olacaktır.

- Çocuklar için uygulanan eğitim çalışmasının bir benzeri ilk kez çağdaş sanatla buluşan yetişkinler için de uygulanabilir, rehber eşliğinde sergi turları düzenlenebilir.
- Yine gelecekteki reel bir sergi içinde seminerler, sanat tartışmaları, çocuklarla eğitim, yetişkin ve çocuklarla anket eşliğinde sergi turları etkinlikleri yerelmalıdır.
- Varolan etkinliklere; sergilenen yapıtlar arasından, yapılış tarihi, sanatçısı, içeriği, tekniği, sergileme biçimi gibi kriterler gözönünde bulundurularak yapıt okuma etkinliği gerçekleştirilebilir.
- Yapıt okumalar sanatçısıyla yapılabilir.
- Sanatçılarla söyleşiler düzenlenebilir. Bu internet ortamında da gerçekleştirilebilir. Bu söyleşi Sanal Müzede yer alan bir sergi sanatçısı ya da küratörüyle yapılabilir.

İzleyicilerin Sanat Yapıtı ile Karşılaşmasına İlişkin Gözlemler, Saptamalar, Yorumlar:

Yasemin Erdin - Y. T. Ü. Sanat ve Tasarım Fakültesi Sanat Yönetimi Programı 2. Sınıf Öğrencisi

Öncelikle sanat fuarı'nın geneline yönelik bir tanımlama yapmam gerekirse, kurulan hemen hemen bütün standlarda klasik bir sergileme anlayışı hakimdi ve satışa yönelik hazırlanmışlardı. Galeriler çoğunlukla geçmiş dönemlere ait sanat anlayışını içeren tablolarını sergilemeyi tercih etmişlerdi, hatta bazılarında gözlemlediğim özensizce düzenlenen tabloların ziyaretçilere sunulması söz konusuydu.

Eczacıbaşı standında ise bütün bunların aksine güncel sanat eserleri vardı. Standı gezenlerin her zaman görmeye alıştıklarının dışında bir sanat anlayışıyla karşılaşmaları sonucu, izleyicilerin bocalamasına neden olmuştu. Tabii bunu biraz da ziyaretçi kitlesine bağlamak gerekiyordu. Çünkü, aynı anda gerçekleşen kitap ve bilişim fuarı sayesinde sanat fuarına gelmeyi tercih etmiyecek birçok kişi de gelmişken bu fuarı da gezmişlerdi. Bunun olması belki hedef kitlenin şaşmasına ve özellikle satış yapmayı planlayan

galerilerin "boş kalabalık" olarak nitelendireceği bir grubun oluşmasına neden olmuştu. Fakat benim fikrimce, özellikle Eczacıbaşı standını gezmeleri sayesinde çok uzak oldukları bir anlayışla karşılaşma imkanı bulmuşlardı ve bu da, özellikle de öğrenciler adına önemli bir yol alma anlamına geliyordu. Tabii bütün bunların yanısıra oldukça bilinçli olarak gezen ziyaretçi kitlesi de bulunuyordu. Eserler üzerinde düşünen, yorumlar yapan ve kendince çıkarımlarda bulunan kitleler de vardı. Fakat ne yazık ki bu grup diğerlerine oranla oldukça azdı. Henüz sergi gezme konusunda bilgisi olmayan birçok yetişkin ziyaretçi vardı. Öyleki eserlerin künyelerini okumaları için veya video odalarına girmeleri ve seyretmeleri için bizler yönlendiriyorduk. Özellikle de bu yüzden, geniş bir ziyaretçi kitlesinin gezmesi bu konuda önemli adım atılmasını sağlamıştır.

İzleyicilerin önemli bir bölümünün eserlere verdiği diğer tepkilerden biri de yapıtlar üzerinde hazır anlamlar aramaları ve düşünmeye yönelmemeleriydi. Oysa ki özellikle onları düşündürme amaçlı yapılan ve yorumlamaları gereken eserler söz konusuydu. İzleyiciler ise daha çok görevli olan bizlere sorular yönlendirmeyi tercih ediyorlardı. Ziyaretçilerin büyük bir bölümünü de okulları aracılığıyla gelmiş öğrenciler oluşturuyordu. Bu ziyaretçi kitlesini de kendi içerisinde gruplara ayırmak mümkündü. Bu grupları yaşlarına göre ve devlet, özel okul olarak oluşturabiliriz. Özel okullu olan öğrenciler daha bilinçli olmalarının yanı sıra bazı doyumsuzlukların verdiği şımarıklık da söz konusuydu. Öyle ki zaptedilemezmişçesine etraftaki işlere saldırebiliyorlardı ve öğretmenleri tarafından uyarılmaları onlar üzerinde pek fazla etkili olmayabiliyordu. Ama aralarından işler hakkında oldukça mantıklı yorum yapabilen öğrenciler çıkabiliyordu ya da yaptığımız açıklamaları iyice dinleyip anlayabilen ve mantıklı sorular soran öğrencilerde vardı. Hatta öyleki başlarında bulunan öğretmenlerden çok daha iyi sorular sorup yorumlar yapabilenlerde oluyordu. Anlatılanları dinleme hususunda ise devlet okullu öğrenciler daha sabırlı ve ilgiliydiler, ayrıca saygı çerçevesinden çıkmamaya özenliydi. Buna karşılık özel okullu öğrenciler sordukları sorunun cevabını anlatıldığı halde dinlemeden gidebiliyorlardı. Aslında bunu sadece öğrenciler yapmıyordu. Tabii birde sonuna kadar büyük bir dikkatle dinleyip sonunda da anlattıklarımla hiçte alakası olmayan bir espri yapabiliyorlardı. Böylece hiçbir şey anlamadıklarını da göstermiş oluyorlardı.

Bu gruptamanın yanı sıra, yaş gruplarına göre ayırdığımız zaman da ise, ilkokullu olanların liseli olanlara oranla yapıtlara karşı çok daha ilgili olduklarını rahatlıkla gözlemlemek mümkündür. Orta okullu olanlarda ise yine bir ilgi söz konusuydu ama bu ilgi onları yeteri kadar işler üzerinde tutamıyordu. Fakat liseli grubun ilgisizliği ve umursamazlığı hiç bir grupta yoktu. İlkokullu ve anaokullu öğrenciler verilen eğitim programından çok memnun görünüyor hatta üst üste birkaç gün gelme isteklerini hocalarına sunuyorlardı. Çoğunlukla yaptıkları serbest konulu resimlerde bol renk kullanmayı ihmal etmiyorlardı ama çok hoş düşünceler de çıkıyordu. Çocuklara bu şekilde yapılan çalışmaların daha sıklıkla olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü fuardaki gözlemlerimle çocuklar hem bu çalışmalardan zevk alıyorlar hem de beyinlerini de bu şekilde daha serbest yönlü çalıştırarak ufuklarını genişletmiş oluyorlar. Bu şekilde gördükleri işlere hangi açılardan bakmaları gerektiğini öğrenirlerken, doğru görüş biçimlerine ulaşmaları da sağlanabilir ve bütün bunlar aracılığıyla da işler hakkında da yorum yapabilmeleri olanak kazanır.

Liseli grubun ardından gelen üniversiteli grup ise çok daha bilinçli bir yaklaşım sergiliyordu. Bu iki grup arasında uçurumlar var, demek bence oldukça yerinde olurdu. Yapılan işlere ne şekilde bakmaları gerektiğini ve üstünde düşünmeleri gerektiğini bilen kişi sayısı en çok bu gruptan çıkmıştı. Tabii bütün bu grupların dışında sanata ilgi duyarak gelen ve bilinçli olan birkısım ziyaretçi de vardı. Ama yoğunluk kitap fuarı için gelip de sanat fuarını da gezenler üzerindeydi.

Bütün bu kişileri bu kadar yakından gözlemleyerek toplumumuzda sergi gezme bilincinin ve bilgisinin henüz yeteri kadar oluşmadığını öğrenmiş oldum. Kişilerin sergilerde iyi yönlendirilmeleri gerektiğini ve sergi gezmeyi ne şekilde yapmaları gerektiğini bu yolla daha iyi öğrenebileceklerini anladım. Bundan önce bazı sergilerde yönlendirmenin fazla abartılmış olduğunu düşünebilirken artık bunun hiçte doğru bir düşünce olmadığını anladım. Hatta bu konuyla ilgili olarak farklı bir alandan örnek göstermek gerekirse, banka kuyrukları ya da gişelerdeki kuyrukları kısaca ele alabilirim. Bazı ülkelerde bu kuyrukların yığılma şeklini almaması için gişeden belirli uzaklıkta kırmızı bir çizgiyle

beklenecek yer işaretlenir. Bazı ülkelerde ise böyle bir çizgi yoktur, zaten insanlar kendiliğinden belirli bir uzaklıkta beklerler. Bizde ise bu çizgiler yeni yeni belirtiliyor ama bu kurala uyanda var uymayanda...

(<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/yemetin.htm>)

Eczacıbaşı Sanal Müzesi'nin "60 Yıl 60 Sanatçı" Sergisi Üzerine İletmek İstediklerim

Nilay Yılmaz - Y. T. Ü. Sanat ve Tasarım Fakültesi Sanat Yönetimi Programı 2. Sınıf Öğrencisi

Sergi girişindeki standda görev aldığımdan dolayı, izleyiciler Eczacıbaşı Topluluğu'nun bir üyesi gibi görerek beni, tebrik dileklerini ve şikayetlerini dile getirdiler. Şikayet konusu ise, Eczacıbaşı gibi büyük bir firmanın neden gerçek değil sanal bir müze kurduğuydu. Diğer büyük firmaların kendi müzelerini kurmaları yanında "sanal" bir müze yakışmıyormuş Eczacıbaşı'na. İletmek istediğim ilginç bir soru ise "Nerede bu sanal müze ?" sorusuydu. Belki de sanal müze, "60 Yıl 60 Sanatçı" sergisi ile sanal ortamdan çıkıp gerçek bir ortamda izleyici ile buluşarak işte bu sorunun cevabı olmuştur.

Öneriler

Fuar öncesinde, katılımcı sanatçılar, sergilenecek işler ve sanal müze hakkında bilgilendirilmiş olmak hem fikir sahibi olmak açısından hem de gelebilecek olası sorulara karşı donanımlı olmayı sağlardı.

Sanal müzeye, "sitede sergi açmak isteyenlere" tarzında bir linkin dahil edilmesi bir çok kişinin (sergi boyunca sıkça sorulan) merak ettiği bu konuyu site sayfasından kolayca bulmalarına olanak verecektir.

İzleyici görüşlerinin analizini yapabilmek için düzenlenen anket formundaki sorular

yüzeysel ve genel kalıyordu bence. Sergiye, sergilenen işlere ya da en beğendikleri yapıta dair hazırlanmış sorular, serginin izleyici üzerindeki sonuçlarını ölçmede daha yönlendirici olabilirdi.

Uygulanan Eğitim Projesine Yönelik İrdelemeler ve Öneriler

Gerçekleştirilen "Eğitim Projesi" fuara alternatif bir sergi anlayışı sunmasının yanında geleceğe küçük yaştan bilinçli sanat izleyicileri yetiştirmek ve çocukların başka sanat ortamlarına da zevk ve istekle teşvikini sağlayacak, ülkemiz için gerekli proje girişimiydi. Bir çok okulun ve bireysel katılımcının ilgi gösterdiği projede, belli yaş gruplarına göre hazırlanmış broşürlerle temel sanat kavramları anlatıldı. Fakat bu etkinlik barkovizyon ya da dia gösterimi ile desteklenseydi hem daha dikkat çekici olur hem de görselliği ve işitselliği bir arada bulundurmasıyla daha eğitsel ve bellekte kalıcı olabilirdi. Broşürlerin hazırlanmasında tercih edilen soru-cevap yönteminden çocuklara eğitim sistemimizin dayattığı sınav psikolojisini hatırlatmasından ötürü vazgeçilip, sadece çocukların görsel belleklerini oluşturmaya yönelik bir broşür hazırlanabilir bundan sonraki projeler için.

Ayrıca gözlemlediğim bir nokta ise, çocukların broşürdeki soruları cevaplamasının ve yaptıkları resimlerin karşılığında ne elde edeceklerini merak etmeleriydi. Ödüller her zaman teşvik edici olduğundan, özellikle insanın kendini keşfe, eğilimlerini saptamaya başladığı çocukluk döneminde, yaptıkları işin başarıyla sonuçlandığını görmek çocukların özgüvenini oluşturmada belki de ileride yapacakları başarılı işlere attıkları ilk adım olmada faydalı olabilir. Bu bağlamda değerlendirilen resimlerden gün içinde yapılmış en güzel resimler seçilip, bunun için ayrılmış standda fuar süresince sergilenebilirdi.

"Eğitim Projesi"ne katılan çocukların ebeveynlerinin de ilgi göstermesi, belki de çok basit gibi görünen fakat orada kavradıkları kavramları gizliden ama can kulağıyla dinlemeleri de böylesi projelere ne kadar ihtiyaç duyulduğunun ve hedeflenenin ne kadar yerinde olduğuna bir kanıttır.

Gerek eğitim projesiyle, gerekse farklı anlatım, teknik ve malzemeleri bir arada sunan, "çağdaş sanat" anlayışını benimseyen "60 Yıl 60 Sanatçı" sergisinde çalışmak iyi bir deneyim, izleyici - yapıt karşılaşmasına dair iyi bir gözlem fırsatıydı.

(<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/nymetin.htm>)

60 Yıl 60 Sanatçı

Hande Özdilim - Y.T.Ü. Sanat ve Tasarım Fakültesi Sanat Yönetimi

20. yüzyıl aşırılıklar, karşıtlıklar ve karışıklıklar yüzyılıydı. "60 Yıl 60 Sanatçı" sergisi, böyle bir dönemin içinden geçmiş ve böylesi bir sürecin yarattığı alanlardaki yaralarını sarmaya ve kapitalizmin kuralları içinde gelişmeye çalışan bir ülkenin, sanat alanındaki pratiklerini bize sunmaya çalışan bir sergi niteliğine sahiptir.

"60 Yıl 60 Sanatçı" sergisi, doğum tarihleri 1950 ve 1978 arasında değişen 60 sanatçının resim, heykel, fotoğraf, dijital baskı, video ile görüntü ve ses yerleştirme gibi, anlatım dili ve malzeme açısından farklı 60 eserinden oluşuyor.

Serginin, 2002 Bilişim ve Kitap fuarıyla aynı mekanda ve zamanda gerçekleşmesi, farklı bir izleyici kitleleriyle, sergideki kültürel ve sanatsal birikimlerin paylaşılmasına olanak tanıdı. Bu bağlamda, "60 Yıl 60 Sanatçı" sergisi için deneysel bir yaklaşıma hizmet ettiğini söyleyebiliriz.

Fuar süresince, sergi kapsamında, farklı yaş grubundan ve eğitim seviyesinden izleyicilere, temel sanat kavramları, sanatçılar ve sanat yapıtları hakkında bilgilendirme, sanatçı söyleşileri ve rehber eşliğinde okul gezileri gibi etkinlikler yapıldı.

"60 Yıl 60 Sanatçı" sergisi, özellikle video projeksiyon ve mekan düzenlemeleri gibi çalışmalara açıkcası, çağdaş sanatın getirdiği yeni anlatım biçimlerine yabancı bir izleyici potansiyeline sahipti. 20. Yüzyıldaki sanatsal ve kültürel süreci bire bir yaşayamamış ve modern sanat geçmişi çok zayıf bir toplum oluşumuzun bir sonucu olarak, izleyici yapıtla

karşı karşıya geldiğinde farklı sorular ve tepkilerle karşılaşıldı. Bu sanatçı-yapıt sonrasında, bazı izleyiciler, öğrenme isteğiyle sorular sorarken öte tarafta, bu yöndeki eğitim eksikliğini agresif diyebileceğimiz tavırlarla bastırmaya çalışan bir izleyici grubu vardı. Bu durum yöneltilen sorular doğrultusunda açıklığa kavuşturulabilir. Örneğin Selda Asal'ın "Son Sahne" adlı görsel işitsel yerleştirmesinde farklı yaş gruplarından insanların ortak tepkileri vardı. Dört tarafı kapalı, bir kenarı siyah perdelerle kapatılmış bu mekan düzenlemesine ilk olarak perdeyi aralayarak bakıyorlar, içeri girebilecekleri söylendiği zaman içeriye giriyorlardı. Bilgi etiketlerini genelde hatırlatmadan okuyan yoktu. Sorulan sorular genelde, yukarıda da bahsettiğim, 20. Yüzyıl kültür ve sanat ortamı konusundaki eksikliğimizi doğrular nitelikteydi. Genellikle mekan düzenlemelerinde, mekanı deneyimlemeden ne anlattığına dair sorularla sıklıkla karşılaştık. Bunun yanında bazı işlere çok ilginç yorumlar da geldi. Denizhan Özer'in "Pentagon'la Aynı Düzlemde" adlı çalışmasındaki kebab şişlerine, özel okuldan eğitim programına gelen küçük bir öğrencinin "suchi" benzetmesi yapması, genelde herkeste kebabçı, ocak başı gibi çağrışımlar yapmıştı bu düzenleme, farklı bir durumdu. Aslında bu deneyimlerin, anlamlandırma ya da algılama sürecindeki etkisini ve her bireyin deneyimleri sonucunda aynı çalışmayı ne kadar farklı noktalara taşıyabileceğini gösterir. (<http://www.sanalmuze.org/etkinlikler/hometin.htm>)

Ek 2. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Yönetim Kurulu

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Yönetim Kurulu

Oya Eczacıbaşı (Başkan)
Ethem Sancak (Başkan Yardımcısı)
Dr. Mimar Kadir Topbaş
Egemen Bağış
Nuri Çolakoğlu
Münir Ekonomi
Cahit Paksoy
Görgün Taner
Hilal Özince
Okşan Atilla Sanön
Cüneyt Türktan
Arzuhan Yalçındağ

<http://istanbulmodern.org/hakkimizda/yonetim.aspx>

Ek 3. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Uluslararası Danışma Kurulu

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Uluslararası Danışma Kurulu

Rosa Martinez , Baş Küratör, İstanbul Modern

Tuula Arkio, Müze Yönetmeni / Museum Finnish National Galleries, Helsinki

David Elliott, Yönetmen / Mori Art Museum, Tokyo

Udo Kittelmann, Yönetmen / Museum F r Moderne Kunst, Frankfurt am Main

Alfred Pacquement , Yönetmen / Centre georges Pompidou, Paris

Sheena Wagstaff, Baş Küratör, Tate Modern, Londra

(<http://istanbulmodern.org/hakkimizda/yonetim.aspx>)

Ek 4. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Plastik Sanatlar Danışma Kurulu

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Plastik Sanatlar Danışma Kurulu

Rahmi Aksungur

Zeynep İnankur

Hüsamettin Koçan

Ayla Ödekan

Kaya Özsezgin

(<http://istanbulmodern.org/hakkimizda/yonetim.aspx>)

Ek 5. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Küratörleri

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi Küratörleri

Baş Küratör Rosa Martinez

Sürekli Sergi Ali Akay / Levent  alıkoğlu / Haşim Nur G rel

Fotoğraf Engin  zendes

(<http://istanbulmodern.org/hakkimizda/yonetim.aspx>)

Ek 6. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Dünya basınında yer almış haberlerden örnekler

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Dünya basınında yer almış haberlerden örnekler

İstanbul Modern Sanat Müzesi Türkiye’de olduğu gibi Dünya’da ilgi ile takip edilmiştir.

“Türkler, gelen ziyaretçilere, ülkelerinin zengin kültürel mirasıyla ve yüzlerce yıllık dini yapılarıyla, büyük ve daimi bir açık hava müzesi olduğunu söylemeyi sever. Ancak modern sanat hep geçici bir olay olarak görülmüştür, özel galerilerde gözden ırak tutulur ya da 1987’den beri iki yılda bir, kısa süreler için Uluslararası İstanbul Bienali’nde ortaya çıkar.

Şimdi İstanbul’da ilk kez bir modern sanat müzesi var, burası eskiden antrepo olarak kullanılan, Marmara’nın mavi-gri sularının kıyısında yer alan, temiz bir şekilde yenilenmiş, 8 bin metrekarelik bir mekan.

İstanbul Modern adındaki bu yeni müze, özel ve resmi koleksiyonlardan alınmış soyut resimler, heykeller ve fotoğraflardan oluşan koleksiyonuyla, Türk ve Batı sanatı arasındaki yaratıcı alışverişi güçlendirmeyi hedefliyor. "Amaç, müzenin doğduğu yer için anlamlı olması, aynı zamanda da bir etkileşim noktası, sanat alıp verme platformu olması" diyor Rosa Martinez; kendisi 11 Aralık’ta açılan ve ilk hafta 17 bin 500 ziyaretçi çeken müzenin Türk kurucularına danışmanlık yapan pek çok yabancıdan biri. (Müzeyi şu anda günde ortalama 4 bin 500 kişi ziyaret ediyor.)

(...) "Şu anda Türkiye’de var olan müzelere gelen ziyaretçi sayısı çok düşük," diyor Bayan Eczacıbaşı. "Eğitim sistemimizde çocukların müzeye götürülmesine önem verilmiyor. Müzeler daha çok nadir eşya dükkanları gibi görülüyor -bir kere gittikten sonra bir daha gitmeniz gerekmiyor. O yüzden insanları çağdaş sanat konusunda eğitmek istiyoruz." (New York Times, Susan Sachs, 3 Ocak 2005)

“İspanyol sanatçı ve sanat tarihçisi Bayan Martinez, 2005 Venedik Bienali’nin küratörlüğünü yaptığı gibi, İstanbul Modern’in de baş küratörü. 1997’de İstanbul Bienali’ni düzenleyenlerden biri olmasından bu yana yıllardır kentin sanat dünyasının içinde.

1900’den günümüze 100 Türk sanatçının resimlerinin eklektik bir karışımı olan açılış sergisi "Gözlem / Yorum / Çeşitlilik"i son bir kez kontrol etmek için hızlı hızlı dolaşan Bayan Martinez, müzenin nasıl yaratıcı bir buluşma yeri olmasını beklediğini anlattı.

"Her ne kadar Türkiye’nin sağlam bir resim geleneği ve canlı bir özel galeri dünyası varsa da, müze uzun süredir yokluğu çekilen, sabit ve kurumsal bir temel meydana getirebilir, Avrupa ve Batı sanatının diğer yerleşik merkezlerine iki yönlü bir köprü oluşturabilir" diyor Martinez.

"Merkezle çevre arasındaki bu diyalog çok önemli. İstanbul Modern bu diyalogu yakalamak ve ona süreklilik sağlamak istiyor."

(...) Müzenin kurucuları, İstanbul’da deneysel çağdaş sanatı desteklemeye yetecek kadar eğitilmiş ve gezip görmüş insan bulunduğundan emin olduklarını söylüyor. Bu güvenleri, genellikle 35 bin kişi tarafından gezilen bienallerin popülerliğine dayanıyor.

(...) Oya Eczacıbaşı, müze için İstanbul’un merkezinde pek çok yıkık yapı gezdikten sonra daha önce de bienallerden birinin sergi alanı olarak kullanılan ve deniz kenarında yer alan antrepoyu seçtiğini anlatıyor.

(International Herald Tribune, Susan Sachs, 7 Ocak 2005)

Dünyanın gözdesi ve eski imparatorluğun başkenti olan, içinden deniz geçen İstanbul, şimdi derme çatma bir şekilde hızla büyüyen, ama taşralığından sıyrılıp Avrupa Birliği’ne girmek

isteyen bir kent.

Saygınlık kazanmak için yaptığı son şeyse bir modern sanat müzesi; New York'un MoMA'sıyla, Bilbao'nun Guggenheim'ıyla, Paris'in Pompidou Merkezi'yle aşık atacak olan İstanbul Modern. Eczacıbaşı ailesi, yeni müzenin ana koleksiyonunu bağışladı ve temel parasal desteği sağladı. Müze, Türkiye'nin modern sanat mirasına, yerlilerin olduğu kadar yabancıların da ilgisini çekmeyi umuyor.

(...) "Buranın manzarası paha biçilmez" dedi başbakan. "Bunu başka bir yerde bulamazsınız, burayı size veriyoruz ama 17 Aralık'tan önce açmamız şart."

(...) "İstanbul üç imparatorluğa başkentlik yaptı ama bir şeyler hep eksik kaldı" diyor yeni müzenin yönetim kurulu üyelerinden Nuri Çolakoğlu. "İstanbul Modern'in açılışı, kenti başlıca metropollerden biri yapma yolunda atılmış büyük bir adımdır."

İstanbul Modern'in, denizin hemen kenarında, gece yarısına kadar açık kafesine şık gençleri çekeceği kesin, Boğaz kıyısında cappuccino içerek sanat etkinliklerini izleyebilecekler." (Financial Times, Michael Kuser, 16 Aralık 2004)

"İstanbul Modern Sanat Müzesi, 11 Aralık Cumartesi günü, öngörülen tarihten tam iki ay önce açıldı. Müzenin kuruluşunu destekleyen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Brüksel'de ülkesinin Avrupa Birliği'ne giriş müzakereleri başlamadan önce açılışı duyurmak istiyordu. Bu epey politik açılış töreninde hazır bulunan 4 bin kişi, Erdoğan'ın Türkiye'yi barışçıl bir kültür Avrupası içinde gören konuşmasını, Alman Şansölyesi, İngiltere Başbakanı ve Fransa Cumhurbaşkanı'nın destek mesajlarını dinleyebildi. Chirac, İstanbul Modern'i (Tate Modern gibi), Centre Pompidou'yla karşılaştırmakta tereddüt etmedi.

(...) Yeni müzenin, 4 no'lu antrepoda iki düzeye yayılmış, gayet donanımlı 8 bin metrekaresik alanı ve özellikle de koleksiyonların bulunduğu kattaki tasarım ürünü kafesinde imrenilesi bir Boğaz manzarası var.

(...) Yeni kurumun, pek müze gezmeyenlere bu alışkanlığı kazandırmak zorunda olan yetkililerinin tedbir kararını da açıklayabiliriz. Sürekli Türk resmi sergileri düzenlenmeyecek elbette. Yaklaşımlar yenilenecek ve daha çağdaş bir gündeme adım atılacak.

Zaten 2004 Temmuzunda, kurumun başına Rosa Martinez gibi bir yöneticinin atanması başka türlü nasıl açıklanabilir? Venedik Görsel Sanatlar Bienali'nin de düzenleyicilerinden biri olan Martinez, daha önce 5. Bienali düzenlediği İstanbul'u iyi tanıyor. İstanbul Modern'in "olanaklarla dolu" bir müze olduğunu düşünüyor ve bunu bahar aylarında büyük bir sergiyle kanıtlamayı hedefliyor." (Le Monde, Genevieve Breerette, 16 Aralık 2004)

"(...) Boğaz'ın Avrupa yakasındaki eski bir depoda dün büyük bir ihtişamla, bölgenin kültürel merkezlerinden biri haline geldiği inanılan "İstanbul Modern" açıldı.

Camdan büyük bir kristal, zincirlerle çevrili bir merdiven... Çağdaş Türk sanatçılar, Batılı meslektaşlarına eşit bir yeteneğe sahipler ve muhafazakar dini eğilimli hükümetin memnuniyeti için şimdi, herhangi bir Avrupa şehrinde görülebilecek benzer bir yere sahipler.

(...) 8 bin metrekaare alanda kurulan modern sanat müzesinin açılışı, Avrupa'da duyulma ve Batı'da yer alma çabası gösteren Türkiye'nin öteki yüzünü daha görünür yapmak isteyen jestlerden biri. Fransız Cumhurbaşkanı Chirac, İngiliz Başbakan Blair ve Alman Başbakan Schröder, törene davet edildi; ancak katılım müzakerelerinin hangi şartlarda ve ne zaman başlayacağına karar vermek zorunda oldukları zirveye sadece dört gün kala çok açık bir destek işareti vermek istemediler. Ancak üçü de törene katılan büyükelçilerinin okuduğu telgrafları gönderdiler, çünkü başka bir şekilde fazlaca hasmane olurdu.

Erdoğan, Chirac'ın mesajını dikkatle dinliyordu ve müzenin evrensel ve özellikle de İstanbul'un Avrupalı boyutlarını yükselten bir başarı olarak değerlendirildiğini duyduğu zaman alkışladı. Gerçekten, en azından İstanbul, Avrupa'da." (ABC, Enrique Serbeto, 12 Aralık 2004)

“Bir tek bina, bütün bir ülkeyi Avrupa'ya yakınlaştırabilir mi? Daha açık bir dille, İstanbul Boğazı kıyısındaki 8 bin metrekarelik tek bir bina, yerli ve uluslararası modern sanatlar için bir buluşma noktası olarak Türkiye'nin en heyecan verici metropolü için yepyeni bir simge haline gelebilir mi?

(...) Asya ve Avrupa'nın birleştiği noktada yer alan İstanbul Modern, yerli ve uluslararası modern sanat için bir buluşma noktası olmayı hedefliyor.

(...) Pırıl pırıl bir modern sanat müzesi açmak, şüphesiz ki ülkenin medyadaki imajını iyileştirmek için harika bir yöntem. Müzenin etkisi sanatın ötesine geçiyor. Türkler şimdi modern, canlı ve şehrin gelişimi için sanata yönelen insanlar olarak tasvir edilebilir.

(...) Peki yığınla sosyal, politik ve estetik farklılığın şekillendirdiği bir kıtada "Avrupa kültürü" diye bir şeyden söz edilebilir mi? Biz Yunanlılar, Batı'daki hemşehrilerimize kültürel olarak gerçekten benziyor muyuz?

Sonuç: İstanbul Modern son derece etkiliydi.” (Kathimerini, Syros Payiatakis, 13 Aralık 2004)

“Özellikle İstanbul olmasa da genel olarak Türkiye, son döneme kadar modern sanata aşına bir yer değildi.

Bir hafta önce, AB üyelerinin bloğun karşı karşıya olduğu en önemli konulardan birini, Türkiye'nin AB üyeliğini görüşmek üzere Brüksel'de toplanmalarından kısa bir süre önce, geçmişte İstanbul Liman İdaresi tarafından kullanılan eski bir depoda bulunan İstanbul Modern adlı bir modern sanat müzesi, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından törenle açıldı. Müze Müdürü Oya Eczacıbaşı, müzenin açılışında yaptığı konuşmada "Bölgenin tüm halkları arasında yüzyıllardır Batı ile en güçlü kültürel iletişime sahibiz. Çok daha güçlü bir modern sanat geleneğine sahip olmamızın nedeni budur" diye konuştu.

(...) İstanbul Modern de varoluşunu özel girişime borçlu.

(...) Şimdi Eczacıbaşı, İstanbul Modern'i turistlerin programlarına ve Türklerin kafalarına sokmaya çalışıyor. 2005'te 1 milyon ziyaretçi bekleniyor.

(...) İstanbul Modern'i haritaya sokmak isteyen Oya Eczacıbaşı şunu vurguluyor: "Bu müze, dünyanın bile farketmediği bir biçimde ne kadar Batı'ya ait olduğumuzu gösterecek."

(Kathimerini, Syros Payiatakis, 20 Aralık 2004)

**Ek 7. İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Türkiye basınında
yer almış haberlerden örnekler**

İstanbul Modern Sanatlar Müzesi hakkında Türkiye basınında yer almış haberlerden örnekler

"Müzenin yöneticisi Oya Eczacıbaşı, "eğer Başbakan Recep Tayyip Erdoğan işe el koymasaydı, burayı açamazdık" diyor.

Salıpazarı'ndaki antrepo, müze konseptine göre yeniden düzenlendi. İki kattan oluşan müzenin alanı 8000 metrekare. Sineması, eğitim birimleri, kafeteryası, lokantası, sergi salonuyla tam bir kültür merkezi.

Müzenin açılışının, hazırlanışının ilgi çekici bir öyküsü var". (Doğan Hızlan, Hürriyet, 29 Kasım 2004)

"New York'taki Modern Sanat Müzesi MoMA'dan 75 yıl sonra dahi olsa hiçbir şey için geç değil. Teşekkürler Oya Eczacıbaşı, sabrınız ve ısrarınız için. Teşekkürler Başbakan Erdoğan, Doğu ile Batı'yı buluşturan dünyanın en güzel kentine; tarih ve kültür zenginliklerinin yanı sıra, bugünün ve yarının sanatsal yaratıcılıklarına kucak açan bir mekan ayırdığınız için." (Meral Tamer, Milliyet, 1 Aralık 2004)

"Antreponun İstanbul Modern Sanat Müzesi'ne dönüştürülmüş halini ve hikayesini bu işe gönül veren Oya Eczacıbaşı'ndan dinledik.

Oya Eczacıbaşı kapalı kapılar arkasında müthiş bir mücadele verdi. Hiçbir kişisel menfaat gütmeyen bir projeyi Ankara'ya ve yerel yönetime kabul ettirmek için her kapıyı çaldı. Bazen yaşadıkları onu çok bunalttı ama asla yılmadı." (Şelale Kadak, Sabah, 3 Aralık 2004)

"Bir kere yeri şahane. Hem şehrin merkezinde, hem manzarası benzersiz. Sonra kalıcı ve dönemsel sergilerin yanı sıra seminer, panel ve atölye çalışmaları düzenlenecek. Fotoğrafa özel yer ayrılacak. Nefis bir butik sinema salonu var. Ayrıca meraklısına kütüphane ve yurtdışındaki gibi özel müze mağazası." (Nur Çintay A., Radikal, 3 Aralık 2004)

"İstanbul Modern", İstanbul'da yaşayanların ona yükledikleri misyonla, ona nasıl ilgi gösterdiklerine, onu nasıl kullandıklarına, sahip çıkıp çıkmamalarına bağlı olarak gelişecek ya da gelişmeyecek.

(...) Yani, başta medya olmak üzere herkese iş, görev ve sorumluluk düşüyor.

İstanbul Modern'in İstanbul'a, Türkiye'ye özlemini duyduğumuz çağdaş evrensel değerler için bir güç olmasını diliyorum. Ve şu ana dek katkıda bulunan herkesi kutluyorum." (Zeynep Oral, 4 Aralık 2004, Cumhuriyet)

"Yıllardır süren bir mücadele sonucunda, aşılması zor engelleri aşarak İstanbul'u bir modern sanat müzesine kavuşturmanın mutluluğunu yaşayan Oya Eczacıbaşı, İstanbul Modern'in insanımızı ve özellikle de çocuklarımızı, gençlerimizi sanatla, kültürle buluşturacak bir mekan olarak anlam kazanacağını umuyor." (Osman Ulagay, Milliyet, 13 Aralık 2004)

"Ülkemizde özellikle 1950'li yıllardan sonraki sanatsal birikimi tüm yönleriyle değerlendirebilecek, belli sanatçıları bugünün penceresinden belki yeniden konumlandırarak, yeni bilgiler, yeni yöntemler ışığında yeni soru işaretleri, yeni tartışma zeminleri yaratacak bir 'yer'e ciddi bir gereksinimimiz vardı. Bu yerin yeni talibi İstanbul Modern. Batı ölçütlerinde bir çağdaş sanat müzesi gibi tasarlanmış olan bu mekan, İngilizlerin Tate Modern'yle isim benzerliği taşımakla kalmıyor, Tate'in eldeki koleksiyondan yola çıkarak, sanat tarihinin manzara,

natürmort, enteriyör gibi belli kategorik türleri üzerinden hareket eden sergileme yöntemini de paylaşıyor.”

(Ahu Antmen, Radikal, 22 Aralık 2004)

“(…) Sevdiğim resim, rutubetli ve kimsesiz evinden aydınlık, sıcak yeni bir eve gelmişti, kötü Türk filmlerinden daralan ruhuma iyi geldi. (...) Müzenin bizde uyandırdığı iyi his budur. Orda önemli bir şeye, bir tarihi sürekliliğe, bizden önce olmuş bitmiş önemli şeylerin bütünlüğüne tanık olur, o bütünlüğün sürmekte olduğu hissine kapılırız.

(…) Şehirdekiler böyle bir hisle kendi kendilerine inanç tazelerler, şehre yeni gelenlerse o şehre 'girdikleri' duygusuna kapılırlar. Aydınlık, geniş ve şehrin içinde bir yer olan 'İstanbul Modern' bu hissi veren bir yer.” (Fatih Özgüven, Radikal, 23 Aralık 2004)

“Salıpazarı çibanlarından dördüncüsü, Eczacıbaşı (ve bu projeye inananlar) sayesinde bir modern sanat müzesine dönüştü: "İstanbul Modern".

İsim, Londra'dan mülhem; Thames nehir-limanı üzerindeki eski elektrik santrali modern sanat müzesine terfi edince adı Tate Modern olmuştu. Buradaki de tıpkı oradaki gibi iç hacimlerinin devasılığı sayesinde büyük boyutlu eserlere ev sahipliğine uygun. Hele İstanbul Modern'in çevresi, planlandığı gibi bir gezinti eğlenti alanına dönüştürülürse, iç ve dış turizm açısından büyük kazanç olacak.” (Edip Emil Öymen, Radikal İki, 26 Aralık 2004)

“Müzedeki Pazar keyfi. Tabloları şöyle bir seyreden kentliler, rengarenk hediyelikler ve kitap satılan dükkana uğrayıp oradan kafeteryaya geçiyorlar. Çiftler, en çok da aileler.

(,,)Mimari proje kendini öne atmıyor. Ziyaretçi (tüketici) için eserlerle (ürünlerle) doğrudan ilişki kurma fırsatı yaratıyor. Girişin hemen yanındaki odada çocuklar yere yatmış çiziktiriyor. (...) İzleyici izleniyor gibi hissetmeden resimler, koridorlar arasında gidip geliyor. (...) İstanbulluların modern müzelerine gösterdiği kitlesel ilgi boşuna değil. Müzelerin kentin kültürel aktörleri arasında yerini alması içinse daha çok yol var.” (Serhan Ada, Radikal 1 Ocak 2005)

”Birbirinden muhteşem yapıtlar barındıran, sanat tapınaklarına dönüşmüş, yarışması zor "eşsiz" müzeler var dünyada: Tate'ler, Moma'lar, Reina Sofia'lar falan. (,,) "İstanbul Modern" de çok kısa zamanda bu müzelerden biri olmaya aday.

(...) Karşınızda Topkapı ve Ayasofya ile İstanbul'un muhteşem tarihi duruyor. 20. yüzyıl Türk modern ve çağdaş sanatının örneklerini sergileyen duvarların arasında, geçmiş ve gelecek arasında köprü kuran bu biricik manzarayla karşılaşıyorsunuz. "İstanbul Modern"de "Guggenheim" gibi bina öne çıkmıyor. (,,) Sizi "kendi zaman yolculuğunuzla" baş başa bırakıyor.” (Nilgün Cerrahoğlu, Cumhuriyet, 3 Ocak 2005)

”İstanbul'da hayat yarım gün uzadı. (...) İstanbul Modern'in açılmasıyla İstanbul'un mutlaka gidilecek yerler listesine bir yer daha katıldı. Bir yarım gün. İsterseniz daha fazla. İstanbul'a kadar gelip İstanbul Modern'e gidemeyenler artık kendilerini eksik hissedecekler. 'Gelecek sefere!' diyecekler. Çünkü günümüz Türkiye'si'ni ve İstanbul'u anlamak için gerçekten İstanbul Modern'i görmek gerekiyor.

Bir İstanbullu olarak İstanbul Modern'in oluşumuna katkıda bulunan herkese, ama özellikle Eczacıbaşılara teşekkürü borç biliyorum. Sadece kendim için değil, İstanbul'u ziyaretleri en azından yarım gün uzamış olan yabancı dostlarım adına da.” (Haluk Şahin, Radikal, 9 Ocak 2005)

”Hayatlarımıza nesnel karşılıklar arıyorduk duvarlarda. Çaresiz, kirlenmiş, kirletilmiş, heder olmuş hayatlarımızı yüceltecek izler tuvalerde. Biliyorduk; çerçevenin hayata, hayatlarımızı; koparılnca bütünden; sıkıştırılınca, ayıklanınca, sadece bir parçası alınca, soyutlanınca şahane

görüntüler verebiliyordu.

(...) Geçen Pazar akşam üzeri önce İstanbul, sonra İstanbul Modern'deki resimler o kadar güzeldi ki, bir türlü başka güzelliği anlatmaya geçemiyorum.” (Ahmet Tulgar, Akşam, 12 Ocak 2004)

”İstanbul Modern açılalı tam bir ay olmuş. Müzenin Yönetim Kurulu Başkanı Oya Eczacıbaşı'yla konuşuyoruz. Günde ortalama 2 bin kişinin gezdiği müze önümüzdeki günlerde Fahrünnisa Zeid sergisinin hazırlığı içersinde. (,,) ABD'de yaşamakta olan ve New York Times Gazetesi'nde müzeyle ilgili bir yazı gören ressamın kızı Şirin Devrim, annesinin kendisine düğün hediyesi olarak verdiği bir tabloyu müzeye bağışlamak istediğini bildirmiş. Oya Eczacıbaşı'nın anlattığına göre, New York'taki MoMa'da da sanatçı ve sanatçı ailelerinin bağışları çoğunlukta. Eczacıbaşı, Paris'teki Pompidou Müzesi'nin ilk başlarda bağışlarla oluştuğunu anlatıyor.

(...) İstanbul Modern, yıllardır beklediğimiz bir boşluğu doldurdu. Ancak daha da önemlisi müzelere, müzeciliğe dikkati çekti. Göreceksiniz devamı gelecek.” (Gila Benmayor, Hürriyet, 18 Ocak 2005)

**Ek 8. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı
dördüncü yıl yedinci yarıyıl Resim Ana Sanat Atölyesi dersi içeriği**

DÖRDÜNCÜ YIL VII. YARIYIL

GRR 401 RESİM ANASANAT ATÖLYESİ V

Haftada 6 saat (T U K Toplam)
2 4 4 6

Kapsam: Projeler ve bu kapsamda yapılacak kuramsal ve uygulamalı çalışmalardan oluşur

- Konular: 1.Kendi kişisel anlatımını oluşturmak için projelerin hazırlanması
a.İki hafta eskiz, taslak ve kütüphane taraması
b.her hafta 2 saatlik seminer sunumu
2.Proje kapsamında kuramsal çalışmalar ve seminerler
a. Projenin dayandığı kuramsal çalışmalar için araştırma konularının tespiti ve projenin belirlenmesi
b. Proje kapsamında tuval üzerine çalışmalar
Haftalık ders saati boyunca o haftaya ait tasarımların taslak , eskizler ve tuval üzerine çalışmalarla gerçekleşmesi (en az 2 tuval)

ARAŞTIRMA KONULARI

Sanat tarihinin temel kavramları

Üslup sorunu

Sanatta gerçeklik

Nesne

Benzerliğin sınırları

İşlev ve biçim

İmge, yanılısma ve üçüncü boyutun çok anlamlılığı

Sanatta anlam sorunu

Buluşlar ve yeni tasarımlar

Betimleme ve dışavurum

Görsel algı ve izlenimler

1945-1995 arası sanat akımları

Soyut , soyutlama

Figüratif , non-figüratif

KAYNAKLAR:Gombrich E.H.J.Sanat ve Yanılısma,çev.Ahmet Cemal,Remzi Kitbv. İstanbul,1992,

Read H.Sanat ve Toplum,çev.Selçuk Mülayim,Umrans yy.5,Ankara,1981

İpşiroğlu M.Ş.Eyüboğlu M. Avrupa Resminde Gerçek Duygusu,1979,

Gombrich E.H.J. Hazlyn.Uşun Tükel Resimde Anlam Sorunu,Kabalcı yy. 1995,

Gombrich E.H.J.Sanat Tarihinin Temel Kavramları.

Abdullah Demir,Temel Plastik Sanatlar Eğitimi,Anadolu Ü.A.Ö.F.

Eskişehir1993.

VİZE: Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler%30, kuramsal araştırma dosyası %30 , tuval üzerine çalışmalar %40 : I.vize . Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler%30, kuramsal araştırma dosyası , tuval üzerine çalışmalar %30 , 50x 70 modleli desen%40 II.vize.

FİNAL: Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler, kuramsal araştırma dosyası %30 tuval üzerine çalışmalar %30 , tuval üzerine mekan kurgulu tasarım %40

**Ek 9. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim Dalı
dördüncü yıl sekizinci yarıyıl Resim Ana Sanat Atölyesi dersi içeriği**

DÖRDÜNCÜ YIL VIII. YARIYIL**GRR 402 RESİM ANASANAT ATÖLYESİ VI**

Haftada 6 saat (T U K Toplam)
2 4 4 6

Kapsam: Birinci yarıyla bağlı proje kapsamındaki kuramsal ve uygulamalı çalışmalardan oluşur.

Konular :1.Proje kapsamında kişisel anlatımı çözümlen araştırmanın sürdürülmesi.

Yapılan araştırmaların projeyi ne ölçüde desteklediği ve başka unsurların çalışmaya katılıp katılmayacağı yönünde sorgulama çalışmalarını kapsar.

2.Değişik yüzeylerde ve tekniklerde çalışmalar
Çeşitli kağıt , duralit , mukavva, gazete , tuval yüzeyinde ; kolaj , yağlıboya, karışık teknik, akrilik gibi tekniklerle çalışma.

Projeyi ifade eden çalışmalar her hafta 6 saatlik atölyede devamlı gerçekleştirmek üzere üretilecek.

ARAŞTIRMA KONULARI:Güz yarıyılında araştırılan konular proje paralelinde sürdürülecektir.

KAYNAKLAR:Gombrich E.H.J.Sanat ve Yanılsama,çev.Ahmet Cemal,Remzi Kitbv.
İstanbul,1992,

Read H.Sanat ve Toplum,çev.Selçuk Mülayim,Umran yy.5,Ankara,1981

İpşiroğlu M.Ş.Eyüboğlu M. Avrupa Resminde Gerçek Duygusu,1979,

Gombrich E.H.J. Hazlyn.Uşun Tükel Resimde Anlam Sorunu,Kabalcı yy.
1995,

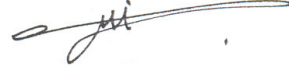
Gombrich E.H.J.Sanat Tarihinin Temel Kavramları.

Abdullah Demir, Temel Plastik Sanatlar Eğitimi, Anadolu Ü.A.Ö.F.
Eskişehir1993.

VİZE: Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler%30, kuramsal araştırma dosyası %30 , tuval üzerine çalışmalar %40 : I.vize . Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler, kuramsal araştırma dosyası %30 tuval üzerine çalışmalar %30 , 70x 100 Heykel etüdü %40 II.vize.

FİNAL: Desen çalışmaları, eskiz defteri, taslak çizimler, kuramsal araştırma dosyası %30 tuval üzerine çalışmalar %30 , tuval üzerine mekan-figür kurgulu tasarım %40

DR.EMİNE HALIÇINARLI

**Ek 10. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı üçüncü yıl altıncı yarıyıl Sanat Eleştirisi dersi içeriği**

III. YIL VI. YARIYIL GRO306 SANAT ELEŞTİRİSİ

(2+2) 3

İÇERİK: Sanat Eleştirisinin ne olduğu, niçin sanat eleştirisi yapmayı öğrenmemiz gerektiğini, sanat eleştirmenlerinin ne yaptığını ve sanat eleştirisinin doğasını kapsar.

Dersin kapsamı içerisinde, araştırmacı sanat eleştirisi yöntemi, eleştiri evreleri ve eleştiride sorgulama stratejileri yer alır.

KONULAR:

1- Sanatın tanımı ve temel terimler. Sanatçı, estetik, sanat yapıtı, yaratıcılık, deha, sanatsal yaratma, sanat kuramı, sanat eleştirisi, sanat felsefesi, sanat sosyolojisi, sanat tarihi.

2- Sanatın ortaya çıkışı ve gelişmesi

3- Sanatın gerekliliği

4- Sanatın bugünü ve geleceği

5- Başlıca sanat alanları

a) (Plastik Sanatlar) görsel sanatlar

b) (Fonetik Sanatlar) İşitsel sanatlar

c) (Dramatik Sanatlar) görsel – işitsel sanatlar

6- Resim Sanatı etkinliklerini izlerken eleştiri aşamaları

7- Heykel Sanatı etkinliklerini izlerken eleştiri aşamaları

8- Mimarlık Sanatı etkinliklerini izlerken eleştiri aşamaları

9- Diğer sanat dallarından eleştiri aşamalarından örnekler müzik, edebiyat, bale, dans, tiyatro, sinema

KAYNAKLAR:

1- Fischer Ernest – Sanatın Gerekliliği 1974 Konuk yayınları İst.

2- PASİN, Gülseren – Sanat Etkinliklerini İzleme, M.E.B.yayınları 2002 Ankara

3- TURGUT, İhsan. Sanat Felsefesi, Karınca Mat. 1990 İzmir

4- Stokrocki, Mary- KIRIŞOĞLU, Olcay, Ortaöğretim Sanat Öğretimi M.E.B. yayınları- Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi 1996, Ankara

5- PASİN, Gülseren- Çağdaş Sanat Eğitimi Kuram ve Yöntemleri, 1996 İzmir

**Ek 11. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı birinci yıl bir ve ikinci yarıyıl Temel Tasarım dersi içeriği**

RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
2004-2005 ÖĞRETİM YILI TEMEL TASARIM I-II

1. GRO 111 Temel Tasarım I

AMAÇ:

Sanatın biçimsel ve artistik elemanlarını bilme,görsel ifade gücünü geliştirip kullanarak;iki ve üç boyutlu tasarımlar yapmayı amaçlar.

İÇERİK :

Temel kavram ve elemanlar üzerine yapılan kavramsal araştırmaların sanat yapıtlarına dayalı olarak tartışılması ve yapıt üzerinde kavranması sonunda elde edilen birikimin özgün çalışmalarla uygulanmasını kapsayacaktır.Sanatın temel tasarım elemanları;nokta,çizgi,renk,biçim,değer(valör),doku,aralık(espas)ve sanatın ilkeleri;denge,ritm,hareket,zıtlık,bütünlük,vurgu,yön,ölçü,oran arasındaki ilişkiyi öğrenerek;yeni biçimler oluşturma.Görsel sanatların bu ortak eleman ve ilkeleriyle kurulacak düzenlemeleri bütünlük içinde sonuçlandırmayı kapsamaktadır.Makro ve mikro etütlerle görsel algı, analiz güçleri ve duyarlıkları geliştirilecektir.Bu bağlamda amaç doğrultusunda beklenen davranışlar:

- 1- Sanatın İşlevi:
Bireysel, toplumsal, mimari ve endüstri tasarımlarında sanatın işlevini bilme,
- 2- Tasarım elemanlarını kullanma ve bunlara yaklaşım biçimlerini tarihsel dönemleri içinde (örnekleyerek) irdeleme,
- 3- Sanatın Yapısı ve Malzemesi:
Plastik sanatlarda temel tasarım elemanlarıyla ,uygulama ilkeleri arasındaki bağıntıyı vurgulayıp, yeni biçimler (form) oluşturma ve bu elemanları form organizasyon ilkeleri (vurgu-düzenleme-kompozisyon) ışığında uygun (armoni) ve bütünlük içinde özgün kompozisyonlar olarak sonuçlandırabilme,
- 4- Biçim-içerik ilişkisini kurma,sanat yapıtlarında irdeleyebilme,
- 5- Sanat kuramları ve estetik değer yargıları konusunda araştırma yaparak tartışabilme,seminer metinleri,deneme v.b.yazma ve sunma,
- 6- Makro ve mikro obje etütleri yoluyla nesnelerin bütünlük ve ayrıntıları üzerinde duyarlılıkla durarak ifade etme.

KONULAR.

I.HAFTA;Temel Sanat Eğitimi Dersinin Tanıtımı ve İçeriği ile ulaşılması gereken hedefler konusunda öğrencilerin bilgilendirilmesi.Düzenekten,50x70,Karakalem desen çalışması.Bir sonraki hafta yapılacak Mikro etüt çalışması için bilgilendirme.(EYLÜL)

II.HAFTA:Mikro etüt:Doğal objeler,buruşturulmuş beyaz kağıt(beyaz ve siyah zemin üzerinde),Metal.cam ,pamuk v.b.yapay objeler.Ödev:5 adet mikro etüt

Geometrik formlarla,imgesel,açık içinde koyu-koyu içinde açık çalışma:Görsel anlatım aracı olarak ışık temel alınarak,temel formların yapısal karakterlerinin dikkate alındığı,ışık araştırmaları yapma,

.Işık-gölgeye dayalı,açık-koyu ton değerlerini kullanarak hacim kazandırma çalışmaları yapma,

Skala halinde ton çubuğunun da yer aldığı 50x35 resim kağıdı üzerine karakalem çalışmayı dört ders saatinde gerçekleştirme. (EYLÜL)

.IIIHAFTA: Makro etüt:Işık ve gölge ile hacimsel yapı kazandırma çalışmasından sonra:Işık-gölge etkisine bağlı olmakla birlikte nesnelerin moleküler yapısını da irdeleyerek,bir tasarım elamanı olan çizgiyi bu yapısal farklılıkları ifade edecek değerlerle kullanma.(EKİM)

IV.HAFTA: Çizgi ve Nokta'nın tasarım elemanı olarak önemi ve Temel Sanat Eğitimindeki yeri üzerinde durma.Görsel anlatımdaki kullanım zenginliklerini sanat yapıtları aracılığı ile örnekleme.Nokta ve çizginin Değişik malzemelerle farklı iz ve etki anlatımlarını

örnekleme.Bu türden araştırmaları 10x10 çizgi,10x10 nokta olmak üzere 20'şer adet araştırma ödevi olarak çalışmalarını istenecek.

Çizgi,nokta ya da her ikisini kullanarak bir düzen içinde kullanma.(EKİM)

V.HAFTA: Hacim,iki boyutta derinlik etkisi temel alınarak;kurulan düzeneği;desen-nokta-çizgi-etüt ile ,ışık gölgeyi de dikkate alarak25x35 boyutlarında çalışma(toplam dört adet).

Düzenekten; çok sayıda lavi araştırmaları yapma.Ustaların desen ve lavilerinden kopya;;akromatik değerlerin kullanıldığı bir adet lavi,5 adet desen koyası yapma.(EKİM)

VI.HAFTA:Form,.Görsel anlatımda form:iki boyutlu yüzey üzerinde,temel geometrik formlardan yeni formlar üreterek,form-fonilişkisini;yüzey,plan,doluluk-boşluk,aralık,yön,eksen,simetri,denge,miktar,ritm,uyum,hareket ilişkileriyle düzenlemeler yapma.

1. 50x35 kağıt üzerinde,karakalem serbest araştırmalar yapma

Bu araştırmalardan birini seçip,50x35 kağıt üzerinde karakalemle gerçekleştirme.

2.Geometrik Parçalama;alçı büst ya da torso ile kurulacak kompozisyonu;50x35 karakalem desenini yapısal özelliklerine göre geometrik parçalayarak çizme;;guvaj boya ile,açık-orta-koyu lekelerle aynı boyutlarda çalışma.

(EKİM)

VII.HAFTA:Doku-Diş Yapı,Tekstür:Temel ilkeleri hedefleyen kuramsal yaklaşım.

Doğal ve yapay doku araştırmaları yaparak bir dosya oluşturma.

Makro etüt;"ağaçlar"konulu doğadan etüt.Doğa kaynaklı dokusal yapıyı irdeleyerek,50x70,karakalem etüdünü çalışma.(KASIM)

VIII.HAFTA:Makro Etüt;50x70,karakalem,"ağaçlar"konulu etüt .((çalışma süresi 18saat)(KASIM)

IX.HAFTA:MakroEtüt:50x70,karakalem,düzenekten (ya da 35x50, Siyah-beyazportrede)hareketle :1.Nesnenin moleküler yapısına uygun etüt,(KASIM)

X.HAFTA: 2.Kompozisyonun deseni ve dokusuna uygun lavisi.(KASIM)

XI.HAFTA:Strüktür –İç Yapı;Strüktür ve form ilişkisi kurularak;doğal ve yapay strüktürde temel ilkeleri sanat yapıtları ve örnek öğrenci çalışmalarını ile açıklama,

1.Birim eleman oluşturma,Birimin aynı ya da farklı boyutlarda çoğaltma,

2.Birim elemanları arasında bağlantı sistemi kurarak bütünü oluşturma.(ARALIK)

XII.HAFTA:Ritm ve dengeyi esas alarak;bir önceki üç boyutlu formu iki boyutlu yüzeye aktarma.(Aktarma yapılırken form başka nesnelere de ilişkilendirilebilecektir.)(ARALIK)

XIII.HAFTA:Soyutlama,Stilizasyon,deformasyon,yabancılaştırma;kavramlarını sanat eserleri ile açıklama biçim-içerik ilişkisini kurma; farklı sanatçılar,farklı sanat alanları ,dönem ve sanatçı üsluplarında konuyu örnekleme.

1.Seçilen objenin 30x30,karakalem etüdünü yapma,

2.Etütten hareketle stilize eskizler,(ARALIK)

XIV.HAFTA:3.Stilize,deformasyon ve yabancılaştırma eskizlerini eleştiriye sunma,

4.Rapido kalem ile çalışma.

5.Çalışmaların yüzey düzenlemelerini yapma.(ARALIK)

XV.HAFTA: Makro Etüt:İç Mekan ve Nesne konulu 50x70,karakalem çalışma:Sanatta düzen kurma kapsamı içinde perspektifin kullanımını yapıtlarla örnekleme.

Temel geometrik formları kullanarak;Mekan-nesne ve perspektif ilişkisini resimsel ifade diline aktarma.(ARALIK)

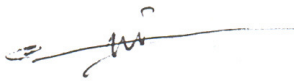
XVI.HAFTA:Makro etüt konusunu;dört saatlik desen,guvaj ve lavi teknikleriyle çalışma.(düzeneğin farklı açalarından çok sayıda lavi).(OCAK).

DEĞERLENDİRME:VİZE:%60 Yarıyıl içi atölye ve ödev çalışmalarını.%40 Makro Etüt.(50x70,Karakalem)

FİNAL:%60 Yarıyıl içi atölye ve ödev çalışmalarını.%40 Drape konulu Makro Etüt(50x70,Karakalem).

KAYNAKLAR:

- Herbert READ, Sanatın Anlamı, Çev. Güner İNAL, Nuşir ASGARİ, İş Bankası Yay. -1987
- Ayla ERSOY, Sanat Kuramlarına Giriş, 2. Baskı, Yorum Sanat Yay. İstanbul-1995
- Adem GENÇ, Yard. Doç. Ahmet SİPAHİOĞLU, Görsel Algılama "Sanatta Yaratıcı Süreç", Sergi Yay.-İZMİR
- Sıtkı M. ERİNÇ, Resim Eleştirisi Üzerine, Hil Yay. Sanat Dizisi 2, Stil Matbaası, İSTANBUL-1995
- Abdullah DEMİR, Temel Plastik Sanatlar Eğitimi, A.Ü.A.Ö.F., Temmuz 1993, ESKİŞEHİR
- A. Great Heritage, Renaissance & Baroque Drawings From Catsworth, New York, 1996
- Halil AKDENİZ, Rengin İnsan Üzerindeki Etkileri ve Görsel Algılama, 5. Yeterlilik Tezi, 1982
Antony STORR, Yaratma Dürtüsü, Çev. İpek BABACAN, Yayınevi Yayıncılık, Yön. Matb., İSTANBUL, 1, Basım-1992
- M.C.ESCHER, His Life and Complete Graphic Work, Abradale Pres.H.N.Abrams, 1992.
- İ.H.GÜNGÖR, Temel Tasar(Basic Desing), Çeltüt Matbaacılık, Mart 1972, İstanbul.
ATALAYER, Faruk., Temel Sanat Öğeleri. Anadolu Ün. Yay. No: 769., G.S.F.Yay. No: 5., Eskişehir, 1994.
- DEMİR, Abdullah., Temel Plastik Sanatlar Eğitimi. Anadolu Ün. Yay No: 576., Açık Öğr. Fak Yay. No: 270., 1993.
- ERİM, Gonca., Temel Tasarım içerisinde Yaratıcılığın Önemi. Yüksek Lisans Tezi., Bursa, Uludağ Ün. Sosyal Bilimler Ens., 1995.
- GÜNGÖR, İ. Hulusi., Temel Tasar. Afa Matbaa., 2.Baskı., İstanbul., 1983.
- GÜRER, Latife., Temel Tasarım. İstanbul; İ.T.Ü. Mat., 1990.
- GÜRER, Latife., Görsel Sanat Eğitimi ve Mekan – Form. İstanbul; İ.T.Ü. Mat., 1992.
- LAUER, David., A., Design Basics. 3. Edition., H. Brace Jovanovich, Inc., U.S.A., 1990.
- ÖZER, Mehmet., Temel Tasarımda "Zıtlık" İlkesi. İ.D.T.G.S.Y.O., İstanbul., 1981.

Yrd.Doç.Dr.Emine HALIÇINARLI

**Ek 12. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı birinci yıl birinci yarıyıl Temel Tasarım dersi içeriği**

RESİM İŞ EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
2004-2005 ÖĞRETİM YILI TEMEL TASARIM I.

GRO 111 TEMEL TASARIM I.

Haftada 10 saat (T/6 U/4 K/8 Toplam/10)

AMAÇ VE İÇERİK: Sanatın biçimsel ve artistik elemanlarını öğrenerek,görsel ifade gücünü geliştirecek iki ve üç boyutlu tasarımlar yapmayı amaçlar. Sanatın temel tasarım elemanları olan;Nokta,çizgi, ton-leke(valör),doku, biçim, espas(aralık),renk ile Uygulama ilkeleri olan; ölçü, ritim, denge, çeşitleme, bütünlük arasındaki ilişkiyi öğrenerek yeni biçimler oluşturma ve tasarım elemanlarının form organizasyon ilkeleri(vurgu – düzenleme-kompozisyon) ışığında uygun bir bütünlük içinde sonuçlandırmayı kapsar. Makro ve mikro etütlerle görsel algılama, analiz güç ve duyarlılığı geliştirecektir.

KONULAR

Eylül : -Temel Sanat Eğitimi Dersinin Tanıtımı ve içeriği ile ulaşılmaması gereken hedefler konusunda öğrencinin bilgilendirilmesi, imgesel (figürlü)karakalem desen yaptırılarak öğrencinin tanınması

Işık:Ton, leke hacim.

- Görme olayının ışıkla başlaması, ışık kavramının algılanması ve görsel anlatımdaki yeri , önemi konusunda konuşma.
- Kurşun kalemin olanaklarını kullanarak skala halinde ışık araştırmaları ile yüzeyi hareketlendirme ve hacimlendirme.
- Ton çubuğu ile birlikte açık- orta koyu ton değerlerinin kavratılması.
- Modelsiz(hacimsiz) ve modleli (hacimli) açık -orta-koyu leke değerleriyle soyut kompozisyonlar oluşturma.(15x15) ebadında 12 adet).
- Temel geometrik formların yapısal karakterlerine göre ışık-gölge araştırmaları yaparak hacim bilgilerini pekiştirme.Koyu içinde açık- açık içinde koyunun kullanıldığı imgesel geometrik formlar.

Ekim : - Doğal ve yapay objelerin açık –koyu ton ve değerleriyle hacim etkilerini araştırma.Beyaz ve siyah zemin ü ton ve değerleriyle hacim etkilerini araştırma.Beyaz ve siyah zemin üzerinde buruşturulmuş kağıt ,metal, cam,pamuk, sarımsak, istiridye(5 adet mikro etüt).

-Nokta,çizgi

- Nokta ve çizginin tasarım elemanı olarak önemi ve Temel Sanat Eğitimindeki yeri üzerinde durma
- Görsel anlatımdaki kullanım zenginliklerini Sanat yapıtları üzerinde inceleme.
- Noktayla; sık- seyrek ,büyük - küçük, açık-koyu,ince- kalın,dolu- boş,ışık- gölge, şekil-zemin,derinlik-aralık,düz – eğri- kırık, yön zıtlıklarının ilişkilendirilmesi.Farklı malzemelerle noktasal ifadelerin fiziksel ve psikolojik etkilerinin araştırıldığı,(10x10)(13x13) boyutlarında 10 adet soyut kompozisyon yapılacak.
- Çizgisel ifade zıtlıkları ve anlamlarının araştırıldığı (15x15) ebatlarında 12 adet çalışma.

- Alan bükme, yüzeyi hacimlendirme(düz, kırık eğri).
- Nesnelerin yapılarından yola çıkarak;
- a-Hayali düzeneden kompozisyon.
- b-Canlı figür ve detayından çizgisel araştırma.

Doku (Dış yapı-Tekstür)

Dokunun tanımlaması, kuramsal yaklaşım, psikolojik etkileri, güçlendiren etkenler, doku perspektifi.
Dokuların yapısal özelliklerinin araştırıldığı doğal ve yapay dokulardan bir dosya oluşturma.

“Ağaçlar” konulu doğadan makro etüt. Doğa kaynaklı dokusal yapıyı irdeliyerek(50x70) karakalem çalışması yaptırılacak .

Kasım- Önceki konularda yapmış oldukları hacime dayalı doğal ve yapay objelerin ;
Dokusal etütlerinin araştırılması-(5 adet)

Portre üzerinde(35x50 ebatlarında) nesnenin moleküler yapısına uygun, nokta ve çizgilerle siyah- beyaz dokusal etüt.

(Dergilerdeki fotoğraflardan yararlanarak ışık-gölgeye dayalı uygulama; rapido, keçeli kalemler füzen v.b)

Form:

Görsel anlatımda formun yeri ve önemi üzerine konuşma.

1- Form çağrışımı ve üretimi; iki ve üç boyutlu yüzey üzerinde temel geometrik formlar arasındaki ilişkilerden yeni formlar üreterek;form-fon ilişkisi, yüzey –plan,doluluk-boşluk.aralık, yön eksen, simetri denge, miktar ritim uyum,hareket ilişkileriyle düzenlemeler yapmak.

35x50 kağıt üzerinde (karakalem,karton- kağıt kesme- yapıştırma, v.b) yapılacak olan bu araştırmalardan biri 35x50 boyutunda kağıt üzerinde karakalem olarak uygulattırılacak.

2- Geometrik parçalama; Alçı büst yada tarso ile kurulacak kompozisyonu;35x50 karakalem desenini yapısal özelliklerine göre geometrik parçalayarak çizme, guvaj boya ile açık- orta-koyu lekelerle aynı boyutlarda çalışma.

Aralık :

Strüktür(İç yapı - inşaa):

Strüktür üzerine konuşma.

Strüktür- form ilişkisi kurularak; doğal ve yapay strüktürde temel ilkelerin ,sanat yapıtlarında ve örnek öğrenci çalışmaları üzerinde açıklama.

- 1- Birim eleman oluşturma; Birimi aynı yada farklı boyutlarda çoğaltma.
 - 2- Birim elemanları arasında bağlantı sistemi kurarak bütünü oluşturma.
- Ritim ve dengeyi esas alarak; bir önceki üç boyutlu formu iki boyutlu yüzeye aktarma.
(Aktarma yapılırken form başka nesnelere de ilişkilendirilebilecektir)

Soyutlama

Stilizasyon , deformasyon, yabancılaştırma, kavramlarını sanat eserleri ile açıklama biçim-içerik ilişkisini kurma; farklı sanatçılar, farklı sanat alanları,dönem ve sanatçı üsluplarında konuyu örneklendirme.

- 1-Bir objenin 30x30 karakalem etüdünün yapılması.
- 2-Etütten hareket ederek stilize eskizler.
- 3-Stilize , deformasyon ve yabancılaştırma eskizlerinin incelenip eleştirilmesi.
- 4-Rapido kalem ile çalışma.
- 5-Çalışmaların yüzey düzenlemelerini oluşturma.

Perspektif.(konstrüksiyon)

Temel sanat kapsamı içinde yeri ve önemi.Bir kurguda perspektifin kullanımını yapıtlarla örneklendirme.

“iç mekan ve nesne” konulu karakalem çalışma(50x70).

-Temel geometrik formları kullanarak: Mekan – nesne ve perspektif ilişkisini resimsel ifade diline aktarma.

Ocak :

-Düzenekten makro etüt :

- 1-Karakalem ,hacime bağlı dokusal etüt.(4 saat)
- 2-Lavi ve guvaj,hacime bağlı lekesel düzen kurma.

DEĞERLENDİRME:

VİZE: %65 Yarıyıl içi atölye ve ödev çalışmaları

%35 Makro Etüt (50X70 karakalem)

FİNAL: %65 Yarıyıl içi atölye ve ödev çalışmaları .

%35 Drape konulu Makro Etüt (50X70 karakalem).

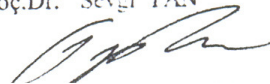
KAYNAKLAR:

- * Herbert READ.Sanatın Anlamı,Çev.Güner İNAL, Nuşir ASGARİ, İş Bankası Yay.-1987
- * Ayla ERSOY, Sanat Kuramlarına Giriş,2. Baskı,Yorum Sanat Yay. İstanbul-1995
- * Adem GENÇ,Yardımcı Doç. Ahmet SİPAHİOĞLU.GörselAlgılama “Sanatta yaratıcı süreç”,Sergi Yay .- İZMİR
- * Sıtkı M ERİNÇ,Resim Eleştirisi üzerine ,Hil Yay. Sanat Dizisi 2, Stil

Matbaası,İSTANBUL-1995

- * Abdullah DEMİR , Temel Plastik Sanatlar Eğitimi,A.Ü.A.Ö.F., Temmuz 1993,ESKİŞEHİR
- * A.Great Heritage,Reanissance Baraque Drawings Form Catsworth,NewYork,1996
- * Halil AKDENİZ, Rengin İnsan Üzerindeki Etkileri ve Görsel Algılama,5.Yeterlilik tezi,1982
- * Antony STORR,Yaratma Dürtüsü,Çev. İpek BABACAN, Yayınevi Yayıncılık, Yön Matb.,İSTANBUL.1,Basım-1992
- * M.C.ESCHER,His Life and Coplete Graphic Work,Abradale Pres.H.N. Abrams,1992
- * İ.H. GÜNGÖR,Temel Tasar(Basic Desing),Çeltüt Matbaacılık, Mart 1972, İstanbul.
- * ATALAYER,Faruk., Temel Sanat Öğeleri Anadolu Ün. Yay. No:769.,G.S.F.Yay.No.Eskişehir.,1994
- * DEMİR,Abdullah.,Temel Plastik Sanatlar Eğitimi. Anadolu Ün. Yay No:576.,Açık Öğr.Fak Yay. No: 270.,1993.
- * ERİM,Abdullah., Temel Tasarım İçerisinde Yaratıcılıın Önemi., Yüksek lisans Tezi .,Bursa,Uludağ Ün.Sosyal Bilimler Ens.,1995
- * GÜNGÖR.İ. Hulusi.,Temel Tasar ..Afa Matbaa., 2.Baskı .. İstanbul 1983.
- * GÜRER, Latife .,Temel Tasarım.,İstanbul ; İ.T.Ü.Mat.,1990.
- * GÜRER, Latife ., Görsel Sanat Eğitimi ve Mekan –Form.,İstanbul; İ .T.Ü. Mat.,1992.
- * LAURER, Davad.,A.,Desing Basics., 3.Edition., H. Brace Jovanich,İnc.,U.S.A.,1990
- * ÖZER,Mehmet.,Temel Tasarımda “Zıtlık” İlkesi .. İ.D.T.G.S.Y.O., İstanbul..1981.

Yrd.Doç.Dr. Sevgi TAN

**Ek 13. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı birinci yıl ikinci yarıyıl Türk Sanatı Tarihi dersi içeriği**

BİRİNCİ YIL II. YARIYIL**GRO 108 TÜRK SANATI TARİHİ**

Haftada 3 saat ($\frac{T}{3}$ $\frac{U}{0}$ $\frac{K.}{3}$ $\frac{Toplam.}{3}$)

II.Yarıyıl: İslamiyet Öncesi Türk Sanatı.

Hun Sanatı: Kurgular ve Buluntular

Topgâç Sanatı - Türk Çadır Sanatı

Göktürk Sanatı

Uygur Sanatı (Mimari Resim ve Heykel)

İslam Sanatının doğuşu : Hz.Muhammet ve 4 Halife Devrinde Sanat

Emevi Sanatında Diri ve Sivil Mimari (Kanunlar) ve dekarosyon

Abbasi Sanatında Diri ve Sivil Mimari

Dekarosyon Sanatı: Somerra Ştuko üslupları

İslamiyet Sonrası Türk Sanatı: Karahanlılar, Gazneliler, Büyük Selçuklular devrinde Mimari ve Dekarosyon.

Anadolu Selçuklu Sanatı: Camiler Medreseler, Mezar Anıtları, Mimaride Dekarosyon.

Anadolu'da Beylikler Devri Sanatı

Osmanlı Sanatı: İlk Devir Osmanlı Mimarisi ve dekarosyon.

Osmanlı İmparatorluk Devri Sanatı.

Cami Mimarisinin gelişimi ve Mimar Sinan, Sinan Sonrası Osmanlı Mimarisi.

Türk Minyatür Sanatının Gelişimi.

Türk Hat Sanatı - Türk Çini Sanatı

GRO205 ÇAĞDAŞ DÜNYA SANATI

Haftada 2 saat ($\frac{T}{2}$ $\frac{U}{0}$ $\frac{K.}{2}$ $\frac{Toplam.}{2}$)

Konu Başlıkları

Empresyonizm, Neo-Empresyonizm, Eksprosyonizm,

Fovizm, Kubizm, Dadizm, Süralizm

Soyut Sanat Olayı,

1945 sonrası Bireysel Sanat Gösterileri.

Taşizm – Kubizm Artçıları (Post Kübizm)

Soyut Dışavurumculuk (Abstract Ekspresyonizm)

Fantastik Gerçekçilik

Eylem Resmi (Action Painting)

Toplum için sanat

Stijl-Bauhaus ve Endüstriyel Dizayn

Pop Sanat

Yeni Gerçekçilik - Oluşumlar

Op Sanat (Optical Art)

Sanat Bir Oyundur. (Ludig Sanat)

Kinetik sanat

Çağdaş Heykel Sanatı

Çağdaş Mimarlık

GRO 206 Çağdaş Türk Sanatı**(2-0) 2**

Batılı anlayışta çağdaş Türk sanatının başlangıcından günümüze gelişimini ve yakın yakın dönemdeki sanatsal uygulamaları içerir.

**Ek 14. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı birinci yıl birinci yarıyıl Sanat Tarihine Giriş dersi içeriği ve
birinci yıl ikinci yarıyıl Batı Sanat Tarihi dersi içeriği**

BİRİNCİ YIL I. YARIYIL

I. SINIF SANAT TARİHİNE GİRİŞ

GRO 107 SANAT TARİHİNE GİRİŞ (Haftada 2 Saat Teorik Ders)

I. Yarıyıl: Prehistorik devirlerde sanat

Mısır Sanatı: Mezarlar ve tapınak Mimarisi

Mısır Heykel-Rölyef ve Resim Sanatı.

Mezopotamya Sanatı: Sümer, Akat, Asur, Babil Sanatları.

Anadolu Sanatı: Prehistorik devirlerde Anadolu (Paleolitik, Mezolitik, Neolitik,

Kalkolitik, Eski Tunç çağları, Asur Ticaret kolonileri, Hitit, Geç Hitit, Uratu, Firigya,

Lidya, Karya, Lihya sanatları.

Ege Uygarlığında Girit Sanatı.

Yunanistan'da Aka Sanatı.

İran'da Pers Sanatı.

Yunanistan Sanatı: Dor, İyon-Kornt düzenleri Tapınakların gelişimi. Diğer yapılar, şehircilik, Yunan Heykeltraşlığı, Resim ve Nakış Sanatı, Yunan Vazoları, tekniklerine dekorları.

Roma Sanatı: Mimari Heykel ve Resim Erken Hıristiyanlık Sanatı: Katakomplar ve Duvar Resimleri.

Bizans Sanatı: Devirleri, Dini, mimarisi, Sivil Mimari, Şehircilik, İstanbul'daki anıtlar, Bizans Resim Sanatı (Duvar Resimleri : Fresko ve Mozaikleri)

BİRİNCİ YIL II. YARIYIL

GRO 110 BATI SANATI TARİHİ

Haftada 3 saat ($\frac{T}{3}$ $\frac{U}{0}$ $\frac{K.}{3}$ $\frac{Toplam.}{3}$)

II. Yarıyıl: Ortaçağ Avrupa Sanatı

Karolenjler Çağı Sanatı

Roman Sanatı (Mimari, Heykel-Resim)

Gotik Sanatı (Mimari, Heykel-Resim)

Rönesans Sanatının doğuşu, dönemleri,

Rönesans Mimarisinin gelişimi, örnekleri.

14.yıl İtalyan Resim Okulları.

14.yıl Floransa Okulu, Siena Okulu

İlk Rönesans Döneminde Resim ve Heykel Sanatı

Yüksek Rönesans Döneminde Resim ve Heykel Sanatı.

Diğer Avrupa Ülkelerinde Rönesans

Flandra'da ve Almanya'da Rönesans

Rönesans sonrası Maniyenist dönemde resim ve heykel sanatı. Sanatta yeni arayışlar.

Barok Sanat (İtalya'da Mimari , Resim, Hehkeltraşlık. Diğer Avrupa Ülkelerinde

Barok Sanat, İspanya'da Barok Florndra'da Barok Ressamlar. 17.yıl Hollanda

Manzara Ressamları, İnteriern resim. Neoklasisizm (Resim-Heykel, Mimari)

Romantizm (İngiliz, Fransız ve Alman Romantik resmi) İspanya'da Goya. Realizm

(Borbizin realistleri) Çağdaş Sanat Akımları (Empresyoniz, Ekisprosyonizm,

Fovizm, Kubizm, Dadizm, Sürreaalmz Soyut Sanat ve diğerleri.

**Ek 15. Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi Resim İş Anabilim
Dalı üçüncü yıl beşinci yarıyıl Müze Eğitimi ve Uygulamaları dersi
içeriği**

ÜÇÜNCÜ YIL V. Yarıyıl

GRO 307 MÜZE EĞİTİMİ VE UYGULAMALARI

Haftada 4 saat 2(k)- 2(u) = 4

İÇERİĞİ : Müzeciliğin tarihi, müze türleri, amaçları ve işlevleri, gerekliliği(karşılaştırmalı inceleme); müze ve kültürler, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum ilişkileri gibi teorik konuları içerir. Sanat Eğitiminde müzelerden uygulamalarla yararlanma: öğrenciler için müze rehberi hazırlama, müze gezisi için ön hazırlık, plan ve kurallar, program ve yazışmalar; grup ve bireysel geziler, müzenin tanıtımı, sergileme ve etkinliklerin değerlendirilmesi, müzelerdeki eserlerin tarihsel estetik ve eleştirel incelemesi, müzelerdeki eser ve kalınlardan yararlanarak ilk ve orta öğretim sanat derslerine yönelik örnek ve özgün sanatsal çalışmalar.

KONULAR :

- 1- Müze kavramı ,
Müzeler ve sanat galerileri, ilk koleksiyonlar,
- 2- Müze türleri,
- 3- Müzelerin işlevi ,
- 4- Müze eğitimi nedir?
- 5- Müze gezileri kaç aşamada olmalıdır?
- 6- Bağlamsal Sanat Tarihi ,
- 7- Müze rehberi hazırlama,
- 8- Türkiye Müzeleri ve Türkiye'de Müzecilik : Adana, Adıyaman,Afyon, Aksaray,Amasya, Ankara, Antalya,Aydın, Balıkesir, Bartın ,Amasra,,Bilecik, Söğüt, Bitlis,Ahlat, Bolu,Burdur, Bursa, Çanak Kale, Çankırı, Çorum, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Eskişehir,Gaziantep, Hatay,Isparta, İstanbul, İzmir, Kahramanmaraş, Karaman, Kars, Kastamonu, Kayseri, Kırşehir, Kocaeli,Konya, Kütahya,Malatya, Manisa, Mardin, Mersin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Sivas, Şanlıurfa, Tekirdağ, Tokat, Trabzon, Uşak, Van, Yozgat, Zonguldak Müzeleri.

Yukarıda adları yazılı olan müzeleri araştıran öğrenciler projeler halinde sunacaklardır.

- 9- **Dünya Müzeleri ve Dünya'da müzecilik : A:B.D.:** Gety Müzesi (California), Modern Sanat müzesi(New York), Metropolitan Sanat Müzesi(New York), **Almanya:** Perkamon Müzesi(Doğu Berlin),Yeni Devlet Galerisi(Münih),**Avustralya:** Victoria Ulusal Galerisi(Melbourne),**Avusturya:** Viyana Sanat Tarihi Müzesi (Viyana), **Belçika:** Güzel Sanatlar Kraliyet Müzesi, **Brezilya** Ulusal Müze (Rio de Janeiro),**Fransa:** Louvre(Paris), Orsay Müzesi(Paris), **Hindistan:** Hint Müzesi, **Hollanda:** Vincent van Gogh Müzesi Amsterdam , **İngiltere:** British Museum, **İspanya :** Prado Müzesi(Madrid), **İtalya:** Ulusal Müze(Floransa), Leonardo da Vinci Bilim ve Teknik Müzesi(Milano), **Japonya:** Ulusal Müze(Tokyo),**Kanada:**

2004-2005 yılında Ekim-Aralık ayları arasında bölümümüz öğrencileri tarafından araştırma yapılacaktır

Ad Soyadı	Müzeler	Tarih
Evrin ERSÖZ	İstanbul Sabancı Müzesi	18.11.2004
Müge ÇALIŞMAN Vahide TOFUR Şeyda ŞENER Belgin ÖZÇİN	Aydın Müzesi Aydın Müzesi Aydın Müzesi Aydın Müzesi	02.12.2004
Osman SAYDAM Yeşim METİN Duygu DÖNMEZ Melda TURHAN Barlas BAYINDIR	İzmir Arkeoloji Müzesi İzmir Arkeoloji Müzesi İzmir Arkeoloji Müzesi İzmir Arkeoloji Müzesi İzmir Arkeoloji Müzesi	21.10.2004
Sezen KASAP	Bodrum Kalesi ve Müzesi	11.11.2004
Erkan ALADAĞ Haydar TAŞÇILAR İlgaz SAKARYA İrfan OKYAY	İzmir Efes Müzesi İzmir Efes Müzesi İzmir Efes Müzesi İzmir Efes Müzesi	09.12.2004
Esra MENEKŞE Ceren FINDIK	Denizli Etnografya Müzesi Denizli Etnografya Müzesi	30.12.2004
Semra AKARSU	Ankara Anıtkabir Müzesi	11.11.2004
Öykü EVEN Pelin ÇOBAN	İzmir İzfaş Müzesi İzmir İzfaş Müzesi	18.11.2004
Güney ÇİFÇİ	İzmir Resim Heykel Müzesi	04.11.2004
Aslıhan ÖZGÜVEN Neslihan ÖZGÜVEN	İzmir Etnografya Müzesi İzmir Etnografya Müzesi	21.10.2004
Hülya ONART Ebru KARAPINAR	İzmir Agora Müzesi İzmir Agora Müzesi	28.10.2004
Meltem TÜMTÜRK Zeynep UYGAN	Manisa Müzesi Manisa Müzesi	25.11.2004
Şerafettin DEDEOĞLU Gürkan YILMAZ	Denizli Arkeoloji Müzesi Denizli Arkeoloji Müzesi	16.12.2004
F.Nur AYDIN Havva UZUNDAĞ	İzmir Çocuk Müzesi İzmir Çocuk Müzesi	04.11.2004
Nuray ÖZHAN Yudum AKKUŞ Yıldız DEVRAN Sevinç OKYAY	İstanbul Ayosofya Müzesi İstanbul Ayosofya Müzesi İstanbul Ayosofya Müzesi İstanbul Ayosofya Müzesi	23.12.2004

Kanada Ulusal Galerisi (Ottawa) **Mısır:** Mısır Müzesi(Kahire),
S:S.C.B. Ermitaş Müzesi(Leningrat), Puşkin Güzel Sanatlar
Müzesi(Moskova),**Yunanistan :** Ulusal Arkeoloji Müzesi.
10- Dünya Müzelerine ve Türk Müzelerine İnternet aracılığı ile
girilecek , eserler irdelenecektir.

Yöresel iki müze gezi kapsamına alınacaktır. İzmir şehri dışında
da müzeler olarak dahilinde gezilecektir yurt dışı müze gezimiz
de düşünülmektedir.

KAYNAKÇA :

- 1- Stokrocki, M., & Kırıçoğlu , O.(1996) Orta Öğretim Sanat
Öğretimi. Milli Eğitimi
Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara.
- 2- Önder , M. Türkiye Müzeleri(1999) T. İş.B. Kültür Yayınları.
Ankara.
- 3- Britannica, Temel,(1993) " Müzeler ve Sanat Galerileri" ,
Ana Yayıncılık , s: 7-15.